Dzisiaj 16 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 179

Poznań, poniedziałek dnia 20 kwietnia 1931

Rok XXVI

Pożyczka kolejowa

Trwające szereg miesięcy pertraktacje w sprawie zaciągnięcia pożyczki we Francji na dokończenie wielkiej magistrali węglowej, łączącej Górny Śląsk z morzem polskiem, zostały w tych dniach zakończone w Paryżu przez podpisanie umowy między rządem polskim w osobie wiceministra Koca a konsorcjum przemysłowo - finansowem francuskiem, które dostarczy środków finansowych na dokończenie budowy linji kolejowej. Umowa ta dotyczy jednak bynajmniej nietylko sprawy udzielenia pożyczki, lecz równocześnie oddaje samą budowę i eksploatację budującego się odcinka linji francusko - polskiej spółce na lat 40 względnie nawet 45. Jeszcze w bieżącym tygodniu nasze ciała parlamentarne, t. j. Sejm i Senat, będą zwołane na nadzwyczajną sesję dla uchwalenia ustawy, umożliwiającej wprowadzenie w życie wspomnianej umowy. Tekst tej ustawy, złożonej do laski marszałkowskiej, podajemy na drugiej stronie.

Przy ocenie zawartej umowy należy pamiętać, iż nie mamy tu do czynienia z prostą operacją pożyczkową, lecz że punkt ciężkości leży na udzieleniu konsorcjum francuskiemu koncesji na eksploatację mającej być wybudowanej linji. Jest to dalszy krok na drodze, zapoczątkowanej przez zaciągnięcie pożyczki zapałczanej, również skombinowanej z prawem eksploatacji monopolu przysługującego państwu.

Zgóry przyjąć trzeba, iż angażujące się firmy francuskie robią doskonały interes na zawartej tranzakcji. Niedawno temu na łamach „Kurjera Polskiego" pojawił się artykuł p. F(eliksa) M(łynarskiego), który, oceniając bardzo sceptycznie obecne położenie na światowych rynkach emisyjnych, wyraził się, iż mimo to pożyczka kolejowa dojdzie do skutku, ponieważ „interes jest zbyt dobry", aby go odnośni finansiści mieli wypuścić z rąk.

Emisja wielkiej międzynarodowej pożyczki rumuńskiej, której rendita wynosi około 12 proc., nie została pokryta, co jednak finansistów francuskich nie odstraszyło od tranzakcji obecnej z Polską, mimo, iż według uzasadnienia ustawy koszt pożyczki na budowę kolei Śląsk — Gdynia wynosić ma z uwzględnieniem wszystkich ubocznych ciężarów rzekomo tylko 9,37 proc. Nie znamy podstaw obliczania tego kosztu, gdyż w samej umowie nie są ustalone warunki emisji obligacyj, których sprzedaż dostarczy środków na budowę linji. W paragrafie umowy, omawiającym warunki emisji, czytamy, iż warunki wszystkich wypuszczanych emisyj, a więc stopę procentową, termin pożyczki, warunki przedterminowej amortyzacji oraz ewentualnej konwersji, określi sama spółka koncesyjna, „biorąc pod uwagę sytuację rynkową".

Wynika stąd całkiem wyraźnie, iż niemożliwe jest zgóry ustalenie wysokości kosztu pożyczki, która wpływać będzie stopniowo, drogą szeregu emisyj na rynku francuskim, aż nie dosięgnie sumy netto 1100 miljonów franków franc., wobec czego podana w uzasadnieniu cyfra 9,34 proc. wydaje się bardzo wątpliwą. Koszt pożyczki jest wielkością zatem zupełnie płynną „zależną od stanu rynku".

Niezależnie od tego spółka koncesyjna ma szczegółowo zagwarantowany udział w zyskach z eksploatacji nowej linji kolejowej, które to zyski będą niewątpliwie bardzo poważne, biorąc pod uwagę dotychczasową dynamikę ruchu kolejowego w kierunku morza. Spółka jest zresztą zabezpieczona przed ewentualnemi stratami, gdyż w razie niedoborów skarb państwa wypłaci jej sumę potrzebną dla obsługi obligacyj.

Dla dopełnienia obrazu korzyści finansowych, jakie odniesie spółka, w której istnieje przewaga czynnika francuskiego (8/15 kapitału zakładowego wynoszącego 15 miljonów fr. fr.), warto podnieść, iż corocznie będzie jej przyznawana t. zw. premja gestyjna, mająca na celu zainteresowanie spółki w rozwoju ruchu i w oszczędzaniu wydatków. Premja ta wahać się będzie w granicach od 1 i pół do 4 i pół milj. fr. fr.

Właściciele obligacyj ani spółka nie ponoszą więc najmniejszego ryzyka, które w całości spada na skarb państwa; natomiast widoki na zyski spółki są poważne. W tych warunkach emisje pożyczki tej na rynkach francuskich będą oczywiście miały powodzenie.

Tyle narazie o stronie finansowej umowy polsko - francuskiej, która wywołuje duże zastrzeżenia i wątpliwości, szczególnie wobec otwartej kwestji warunków każdorazowej emisji, co nie pozwala zorjentować się w kosztach pożyczki. Do omówienia innych zagadnień, związanych z umową, powrócimy.

Sejm i Senat zwołane na sesję nadzwyczajną

Na porządku obrad francuska pożyczka kolejowa

Warszawa, 20. 4. (PAT). Wczoraj o godz 11 w poł. szef. biura prawnego prezesa Rady Ministrów p. dr. Piętak doręczył w gmachu Sejmu pp. marszałkom Sejmu i Senatu pisma p. prezesa Rady Ministrów z dnia 19 kwietnia 1931 roku wraz z zarządzeniami Pana Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 18 kwietnia 1931 roku o zwołaniu Sejmu i Senatu na sesję nadzwyczajną od dnia 19 kwietnia 1931 r., dla załatwienia rządowego projektu ustawy o oddaniu „Francusko-polskiemu Towarzystwu Kolejowemu" Sp. Akc. w Paryżu kolei Herby Nowe — Gdynia, z odnogą Siemkowice — Częstochowa do eksploatacji oraz o udzieleniu poręki państwowej.

Marszałek Sejmu Świtalski wystosował w dniu wczorajszym do wszystkich posłów pismo, zawiadamiające o zwołaniu pierwszego plenarnego posiedzenia sesji nadzwyczajnej Sejmu na dzień 23 kwietnia 1931 roku na godzinę 10 rano, z następującym porządkiem dziennym: Pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o oddaniu „Francusko-Polskiemu Towarzystwu Kolejowemu" Spółce Akcyjnej w Paryżu kolei Herby Nowe — Gdynia z odnogą Siemkowice — Częstochowa do eksploatacji oraz o udzieleniu poręki państwowej.

Rząd spieszy się...

Warszawa, 20. 4. (Tel. wł.). — Jak słychać, przy uzasadnianiu ratyfikacji umowy o koncesji francuskiej ma zabrać głos minister skarbu Matuszewski oraz minister komunikacyj Kuehn. Prezydjum Sejmu pragnie, ażeby odrazu w czwartek po południu omówiła tę sprawę komisja skarbowa, gdzie będzie referował prawdopodobnie poseł Hołyński, a w piątek odbyłoby się posiedzenie Sejmu celem uchwalenia ratyfikacji umowy w drugiem i i trzeciem czytaniu. Zaraz po jej uchwaleniu odesłanoby przedłożenie rządowe do Senatu. któryby w sobotę rano rozpatrywał je w komisji, a w sobotę po południu uchwaliłyby je bez zmian na plenum Senatu.

Dzisiaj w godzinach południowych przybył do marsz. Świtalskiego premjer Sławek, z którym ustalił taktykę na nadzwyczajnej sesji parlamentarnej.

Ogólnie przypuszczają, że sesja zostanie zamknięta już w sobotę.

Posiedzenie prezydjum Klubu Narodowego.

Warszawa, 20. 4. (Tel. wł.). — Posiedzenie prezydjum Klubu Narodowego zostało zwołane w czwartek godz. 9 z rana. (w)

Atak masonerji na granice Polski

Berlin, 20. 4. (Tel. wł.) „Berliner Tageblatt" zamieszcza korespondencję z Aten o zjeździe polityków „różnych krajów", który odbył się podczas świąt wielkanocnych w Atenach. Był to zjazd przedstawicieli sfer „radykalnych" i „demokratycznych", a odbywał się pod hasłem „rewizjonizmu europejskiego".

M. in. — jak stwierdza korespondencja — delegaci niemieccy poruszyli „sprawę wschodnich granic Niemiec" i nie natrafiali na żaden sprzeciw. — „Mieliśmy wrażenie — pisze autor korespondencji — że wszyscy uczestnicy konferencji byli świadomi wagi tego problemu — i że pojmuje się, iż polityka europejska musi tu poczynić korektury (!), by stworzyć „stan prawdziwego pokoju (!)"

Autorem artykułu jest poseł do Reichstagu Ernest Lemmer, uczestnik zjazdu ateńskiego.

Zjazd ateński dowodzi, iż międzynarodowa masonerja bez osłonek już podejmuje atak na granice Polski.

Niewolnictwo w Rosji Sowieckiej

Masowe przesiedlanie chłopów

Moskwa, 20. 4. (PAT). Centralny komitet partji komunistycznej środkowej Azji postanowił w roku b. przesiedlić z buszłaków i osad zgórą 100.000 chłopów, których partja komunistyczna zamierza użyć do pracy w kołchozach, sowchozach i w fabrykach. Z ilości tej około 40.000 chłopów przydzielonych będzie do kołchozów, 28.000 do sowchozów, a 25.000 użytych będzie w charakterze robotników budowlanych. Wreszcie około 20.000 przesłanych będzie do fabryk i zakładów przemysłowych.

Muzeum antyreligijne w soborze.

Moskwa, 20. 4. (PAT). W b. soborze św. Izaaka w Leningradzie otwarte zostało muzeum antyreligijne.

Rząd prof. Jorgi w Rumunji

Nagłe utworzenie gabinetu prof. Jorgi w Rumunji oznacza próbę wprowadzenia personalnych rządów króla Karola II. Prof. Jorga stoi na czele grupki rumuńskich intelektualistów nacjonalistycznych, niezwykle ruchliwych i ciekawych. Sam ich przywódca jest wybitnym uczonym. Od niego pobierał w młodych latach Karol II wykształcenie naukowe. Od tego czasu monarcha rumuński związany jest z prof. Jorgą osobistą, serdeczną przyjaźnią.

Pierwszym krokiem nowego rządu ma być rozwiązanie parlamentu i rozpisanie nowych wyborów, przyczem utworzone ma być nowe stronnictwo rządowe, które prawdopodobnie, przy znanych metodach wyborczych w Rumunji, uzyska większość.

Krok Karola II zwraca się więc przeciwko dotychczasowym partjom politycznym, a zwłaszcza przeciwko partji narodowo-chłopskiej p. Maniu. Rząd p. Titulescu — który miał być gabinetem koalicyjnym, złożonym z przedstawicieli dotychczasowych stronnictw — nie doszedł do skutku, gdyż p. Titulescu, mający silne związki z międzynarodowemi kołami liberalnemi, nie chciał się zgodzić, by w rządzie jego zajął stanowisko ministra spraw wewnętrznych p. Argetojanu specjalny, energiczny zausznik króla. Argetojanu uchodzi za osobistego wroga p Maniu.

W ten sposób władza w Rumunji przechodzi coraz silniej w ręce króla, który dopiero rok temu objął tron przy pomocy p. Maniu, dziś odsuniętego od wpływów. Już dymisja p. Maniu i dojście do władzy rządu p. Mironescu wskazywały, że król, umiejętnie wyzyskując antagonizmy partyjne i osobiste, zdobywa coraz większe znaczenie faktyczne. Dawny układ sił partyjnych mógł uratować p. Titulescu, posiadający wielki autorytet międzynarodowy i będący mężem stanu na dużą skalę. Król Karol okazał się jednak silniejszym od niego.

Nie wiadomo, jak się uda ten nowy eksperyment rządów osobistych w Rumunji. Nie należy zapominać, że Rumunja jest, zwłaszcza w ostatnich czasach, przedmiotem zabiegów pewnych kół międzynarodowych. A więc Niemcy chciałyby ją wciągnąć w orbitę „Mittel-Europy" przez przyznanie jej ceł preferencyjnych na zboże. Pozatem odbyła się niedawno w Rumunji tajemnicza wizyta p. Deterdinga, kierownika wielkiego trustu naftowego „Royal Dutch". Wizytę tę wiązano z akcją pewnych kół kapitalistycznych wobec Rosji i z pogłoskami o interwencji w sprawy rosyjskie. Wreszcie działa na terenie rumuńskim kapitał francuski.

Trudno narazie się zorjentować, jak się do tych wszystkich planów ustosunkowują król Karol II i prof. Jorga, ale sprawy te żywo nas obchodzą, jako sojuszników Rumunji.

Prof. Jorga jest zresztą przyjacielem Polski. Pamiętamy dobrze jego interesujący wykład, jaki wygłosił przed kilku laty w Poznaniu, na temat konieczności intelektualnego zbliżenia polsko-rumuńskiego.

Manja „funduszów“

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Warszawa, 19 kwietnia.

Jesteśmy obecnie w okresie stwarzania... „funduszów państwowych“. Ponieważ nakładanie nowych podatków w obecnem przesileniu byłoby wysoce niepopularne, przeto ustanawia się je pod inną nazwą i na specjalne cele.

Stwarza się je na cele powszechnie uznane. Np. konieczność poprawy dróg, ich utrzymania, a przedewszystkiem ich ufundowania jest aż nadto bijąca w oczy. Niema w tej sprawie żadnej dyskusji. Powstaje zatem „państwowy fundusz drogowy“, a jego konsekwencje są tak osobliwe, że wprawiają w zakłopotanie przed wszystkiem sam rząd, który nie umie sobie poradzić z trudnościami, jakie się wyłaniają, i konsekwencjami, jakie on za sobą pociąga.

Ruch budowlany jest nikły. Tego roku bodaj go całkiem nie będzie. A przecie jest on podstawowym warunkiem rozwoju gospodarczego. Podniesienie czynszów w okresie obcinania poborów jest zbyt niepopularne. Więc się o tem nie mówi, lecz o „potrzebie ożywienia ruchu budowlanego“. Konsekwencje tego planu wytworzenia osobnego „państwowego funduszu budowlanego“ będą proste: podniesie się czynsze, powstanie sporo nowych stanowisk i synekur — a nowy podatek powstanie.

Teraz się dyskutuje w kołach miarodajnych ministerjum oświecenia publicznego nad stworzeniem nowego funduszu: „państwowego funduszu szkolnego“.

Wszyscy mówią o konieczności budowania szkół. Podczas ostatnich debat budżetowych ze wszystkich stron padały nawoływania do znalezienia środków na budowę szkół, zwłaszcza powszechnych. Akcja ta, zapoczątkowana u nas pomyślnie, w latach ostatnich zaczęła poważnie szwankować, a teraz kuleje na dobre. Jak zaradzić, jak zdobyć pieniądze?

Trudno się dowiedzieć, kto jest autorem genjalnego pomysłu „funduszu szkolnego“, ale pomysł jest kapitalny. Ponieważ nauka w Polsce jest — przynajmniej wedle postanowień konstytucji — bezpłatna, przeto trzeba wynaleźć formy obejścia postanowień. Zatem miałoby się opłacać właściwie wszystko, co dotyczy szkoły. Zatem wszystkie podania o przyjęcie do szkoły miałyby być ostemplowane. Wszystkie świadectwa również. Za naukę dziecka w szkołach powszechnych miałoby się płacić po kilka złotych, po kilkadziesiąt za studja gimnazjalne, a po 250 za uniwersyteckie. Pomoce szkolne osobno, świadectwa i egzaminy osobno, słowem: wszystko w istocie rzeczy byłoby ostemplowane...

Z uzyskanych sum opłacanoby koszta budowli szkolnictwa powszechnego. Faktycznie byłoby to zniesienie bezpłatności nauczania przez państwo.

Jeżeli do tego dodamy faktyczne wprowadzenie numerus clausus w szkolnictwie, spostrzeżemy, jakich oczekiwać mamy nowości w tej dziedzinie. Słychać, że władze centralne wystosowały do kuratorów — w sam dzień 19 marca — okólnik z instrukcjami co do postępowania w sprawie nadmiaru młodzieży w szkolnictwie.

Instrukcje te zalecają stosowanie segregacji dzieci co do wieku przy przyjmowaniu ich do szkół państwowych. Cenzusem tu nie będzie ani inteligencja, ani zdolności, ani jakiekolwiek względy, lecz sam wiek dziecka.

„Każda nowość jest właściwie cofaniem się wstecz. Ustanowiono „fundusz drogowy“ — w konsekwencji ruch samochodowy, i tak nie rozwinięty w Polsce dostatecznie, cofa się. Są już przedsiębiorstwa, które wycofują samochody, by powrócić do ...koni. W razie wprowadzenia „funduszu budowlanego“ i podwyżki komornego — ludzie zaczęliby się gnieździć w coraz gorszych mieszkaniach. A przez „fundusz szkolny“ zaczęlibyśmy cofać się w oświacie... (w)

Policji nie wolno bić i maltretować aresztowanych

Polska Agencja Publicystyczna donosi, że komendant główny policji państwowej na cały obszar Rzeczypospolitej wydał rozkaz w sprawie używania siły fizycznej przez funkcjonarjuszów policji w stosunku do przestępców.

W pierwszej części rozkazu komendant główny P. P. zaznaczył, że zdarzają się ostatnio wypadki, iż policjanci obawiają się ewentualnego oskarżenia o akty przemocy lub gwałtu ze strony jednostek, przeciw którym zmuszeni są występować; w wyniku tej obawy policjanci postępują chwiejnie i niepewnie, co może wywołać wrażenie braku energji i stanowczości u organów policji. W W związku z tem komendant główny P. P. wyjaśnił, że wystąpienia policji nacechowane muszą być zawsze stanowczością i energją, i że siła fizyczna musi być niejednokrotnie używana przez funkcjonarjuszów policji, jedynie jednak dla odparcia gwałtu.

W drugiej części rozkazu komendant główny P. P. podkreśla z naciskiem, że bicie i maltretowanie aresztowanych, jak również wymuszanie zeznań przy użyciu siły fizycznej — są bezwzględnie niedopuszczalne. W wypadkach bicia lub maltretowania zatrzymanych stosowane będą względem winnych najsurowsze kary. W tej mierze nie będą uwzględniane żadne okoliczności łagodzące, przyczem wszyscy przełożeni odpowiedzialni będą osobiście za wypadki bicia i znęcania się nad zatrzymanemi przez podwładnych im oficerów i szeregowych.

W wypadkach skarg o pobicie należy w trybie przyśpieszonym przeprowadzić szczegółowe dochodzenie i w razie stwierdzenia bezzasadności oskarżeń wnosić przeciw winnym skargi o oszczerstwo; gdyby fakt pobicia został potwierdzony, policjantów winnych pobicia spotkać powinna w jaknajkrótszym czasie surowa kara.

Tyle doniesienie Pol. Agencji Publicystycznej. Treść rozkazu jest bezwzględnie słuszna. W stosunkach normalnych jest ona nawet samo się przez się rozumiejąca. A jednak ubolewać należy, że rozkaz wydany nie został — wcześniej.

Ustawa

o oddaniu Francusko - Polskiemu Towarzystwu Kolejowemu Spółce Akcyjnej w Paryżu, kolei Herby Nowe — Gdynia do eksploatacji oraz o udzieleniu poręki państwowej

Art. 1. Upoważnia się ministra komunikacji do oddania Francusko - Polskiemu Towarzystwu Kolejowemu (Compagnie Franco - Polonaise de Chemins de Fer), Spółce Akcyjnej w Paryżu, zwanemu w następnych artykułach tej ustawy „koncesjonarjuszem“, kolei państwowej od stacji Herby Nowe do stacji Inowrocław i od stacji Nowawieś Wielka do stacji Gdynia do dokończenia jej budowy i eksploatacji oraz odnogi tej kolei od stacji Siemkowice do węzła kolejowego w Częstochowie do budowy i eksploatacji na warunkach koncesyjnych, ustalonych w porozumieniu z wspomnianą Spółką dnia 30-go marca 1931 r.

Art. 2. Nieruchomości, wchodzące obecnie w skład wymienionych w art. 1 linij kolejowych, pozostają własnością państwa, nieruchomości zaś, które koncesjonarjusz nabędzie w celu budowy lub eksploatacji tych linij kolejowych, stają się z chwilą ich nabycia własnością państwa.

Art. 3. Upoważnia się ministra skarbu do udzielenia w porozumieniu z ministrem komunikacji poręki państwowej dla pożyczek obligacyjnych, które koncesjonarjusz zaciągać będzie zgodnie z p. 15 art. 16 ustawy z dnia 14 października 1921 r. o udzielaniu koncesji na koleje żelazne prywatne (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 646) na pokrycie kosztów budowy i wyposażenia linij kolejowych, wymienionych w art. 1.

Poręka państwowa obejmuje spłatę kapitałów i odsetek oraz koszty obsługi pożyczek obligacyjnych i podatki zagraniczne od tych pożyczek.

Art. 4. Celem zabezpieczenia wynikających z poręki państwowej uprawnień posiadaczy obligacyj, wymienionych w art. 3, służy posiadaczom tych obligacyj z mocy samej ustawy prawo zastawu na nieruchomościach państwowych, które wchodzą lub wejdą w skład linij kolejowych, wymienionych w art. 1, — z wyjątkiem nieruchomości na odcinku kolejowym z Kościerzyny do Somonina — z pierwszeństwem przed wszystkimi innymi wierzycielami.

Wymienione w ustępie poprzednim prawo zastawu służy posiadaczom obligacyj wszystkich emisyj z równym stopniem pierwszeństwa.

Art. 5. W razie wygaśnięcia przed upływem jej terminu minister skarbu będzie władny w porozumieniu z ministrem komunikacji przejąć na państwo pożyczki obligacyjne koncesjonarjusza i zabezpieczyć ich spłatę i oprocentowanie na wpływach brutto linij kolejowych, wymienionych w art. 1.

Art. 6. Stosunek pracowników, pełniących służbę kolejową na linjach kolejowych, wymienionych w art. 1, lub w ich zarządzie — z wyjątkiem zatrudnionych na podstawie umowy o pracę — jest publiczno - prawny.

Art. 7. Do stałych pracowników kolejowych koncesjonarjusza — z wyjątkiem zatrudnionych na podstawie umowy o pracę — będą miały zastosowanie przepisy o prawach i obowiązkach, o normach wynagrodzenia, pomocy leczniczej i uprawnieniach emerytalnych w zakresie każdocześnie obowiązującym w stosunku do pracowników stałych przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ z odpowiedniemi zmianami, które ze względu na odrębne warunki przedsiębiorstwa koncesjonarjusza ustalać będzie minister komunikacji w porozumieniu z ministrami skarbu oraz pracy i opieki społecznej, po wysłuchaniu opinji koncesjonarjusza.

Art. 8. Pracownicy przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“, wyznaczeni przez ministra komunikacji do stałego pełnienia służby kolejowej na linjach kolejowych, wymienionych w art. 1, lub w ich zarządzie, przechodzą do służby kolejowej koncesjonarjusza z zachowaniem uprawnień, wynikających z czasu służby, zaliczonego im przez przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe“.

Art. 9. Przepisy prawne z dziedziny świadczeń socjalnych będą miały zastosowanie do koncesjonarjusza w zakresie, obowiązującym przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe“.

Art. 10. Wszelkie spory, mogące wyniknąć między skarbem państwa i koncesjonarjuszem na tle wykładni lub wykonania warunków koncesyjnych (art. 1), mogą być rozstrzygane przez sądy polubowne z wyjątkiem sporów, które według ustawy z dnia 14 października 1921 roku o udzielaniu koncesji na koleje żelazne prywatne (Dz. U. R. P Nr. 88, poz. 646) są wyłączone z właściwości sądów i podlegają orzecznictwu władz administracyjnych.

Art. 11. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi komunikacji, o ile chodzi o wykonanie artykułów 4 i 7 w porozumieniu z ministrem skarbu, o ile zaś chodzi o wykonanie artykułu 7 także w porozumieniu z ministrem pracy i opieki społecznej, natomiast wykonanie artykułów 3 i 5 ministrowi skarbu w porozumieniu z Ministrem Komunikacji.

Art. 12. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w „Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej“ zarządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o nadaniu koncesji na dokończenie budowy i eksploatację kolei od stacji Herby Nowe do stacji Inowrocław i od stacji Nowawieś Wielka do stacji Gdynia, oraz na budowę i eksploatację odnogi tej kolei od stacji Siemkowice do węzła kolejowego w Częstochowie.

Z chwilą wejścia w życie ustawy niniejszej tracą moc obowiązującą: ustawa z dnia 23 czerwca 1925 r. o budowie kolei Bydgoszcz — Gdynia (Dz. U. R. P. Nr. 74, poz. 513) i rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 lutego 1928 r. w sprawie budowy kolei Herby — Inowrocław (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 123).

Zebranie protestacyjne kolejarzy polskich

W niedzielę wczorajszą odbyło się w południe w wielkiej sali kina „Metropolis“ ogólne zgromadzenie wszystkich pracowników kolejowych, zwołane przez Związek Zawodowy Pracowników Kolejowych, Zjednoczenie Kolejowców Polskich, Związek Urzędników Kolejowych, Związek Zawodowy Maszynistów i Związek Drużyn Konduktorskich.

Po dłuższym referacie, wygłoszonym przez p. Kaczanowskiego, a omawiającym położenie kolejarzy wobec redukcji płacy, dni pracy i personelu nastąpiły oświadczenia przedstawicieli poszczególnych Związków, wypowiadających się przeciwko obniżeniu płacy i zniesieniu redukcji dni pracy, ponieważ zagraża to egzystencji ekonomicznej kolejarzy polskich.

Na zakończenie uchwalono rezolucje, domagające się przywrócenia zniesionego 15 proc. dodatku do poborów, wprowadzenie pełnego tygodnia pracy dla pracown. nieetatowych, czego domagali się przedewszystkiem pracownicy warsztatowi.

Osobno uchwalono rezolucję, wypowiadającą się przeciwko wstrzymaniu awansów.

Zebranie cieszyło się tak wielką frekwencją, że mimo zapełnionych sali parterowej, balkonu i lóż bocznych, wiele osób stało na korytarzu i przysłuchiwało się obradom przez otwarte drzwi. Miało ono charakter nieco burzliwy, ponieważ wnoszono na forum szereg kwestyj nie mających z głównym celem zebrania nic wspólnego, i słusznie przewodniczący p. Zimny w swem końcowem przemówieniu zauważył, że uchwalenie rezolucyj odnośnie wnoszonych kwestyj obniżyłoby tylko wartość moralną i znaczenie kwestji, dla których zebranie zwołane zostało.

Po dwugodzinnych przeszło obradach, przewodniczący solwował zebranie. Zebrani rozchodzili się z spokojem lecz z widoczną troską o swoje losy w przyszłości. (in)

Wobec obniżenia uposażeń urzędniczych

Cofnięcie 15-procentowego dodatku obok 2-procentowego podwyższenia składki emerytalnej i niemal 1-procentowego podatku dochodowego, przynosi w rezultacie obniżenie poborów służbowych prawie o jedną piątą. Ciosu tego szerokie rzesze urzędnicze bez bardzo daleko idących skutków ujemnych dla nich, jak i dla państwa, nie zniosą.

Dnia 13 b. m. odbyło się posiedzenie prezydjum zarządu Ogólnego zrzeszenia Związków i Stowarzyszeń Funkcjonarjuszów Państwowych, poświęcone przedewszystkiem temu zagadnieniu. Prezydjum uchwaliło zwołać posiedzenie pełnego zarządu na dzień 26 kwietnia b. r. oraz wystąpić z odpowiednio umotywowanem przedstawieniem do sfer miarodajnych i z listem otwartym. Ponadto zdecydowało prezydjum Ogólnego Zrzeszenia rozwinąć szeroką akcję w kierunku skonsolidowania organizacyjnego urzędniczego życia, w którym to celu urządzi w najbliższym czasie wspólną konferencję zainteresowanych korporacyj urzędniczych.

Fanatyzm polityczny w Niemczech

(KAP). Wśród niemieckich fanatyków politycznych zaczyna występować zwyczaj nadawania nowonarodzonym dzieciom imion od nazwisk przywódców politycznych lub według idei politycznych. Niedawno w Hilden w Nadrenji pewien zwolennik Hitlera chciał dać swej córce imię „Hitlerike“. Ponieważ urzędnik stanu cywilnego wzbraniał się zastosować do tego życzenia, ojciec zaapelował do sądu. Sąd odniósł się do prośby przychylnie, motywując swą decyzję tem, że w aktach stanu cywilnego są już imiona: „Bolschewike“ i „Stahlhelmine“.

Zwolnienia w armji

Warszawa, 19. 4. (Tel. wł.) — „Dziennik Personalny MSWojsk.“ przynosi zarządzenie min. spraw wojskowych o przeniesieniu w stan spoczynku 85 oficerów służby czynnej, w tem 1 pułkownika, 4 podpułkowników, 5 majorów, 35 kapitanów, 39 poruczników i 1 podporucznika. (w.)

Porozumienie między Madrytem a Barceloną

Katalonja będzie częścią federacyjnej republiki hiszpańskiej

Barcelona, 20. 4. (PAT). Przybyli samolotami z Madrytu ministrowie Dowler, Domingo i Los Rios. Minister Los Rios oświadczył, iż zajmie się z całą serdecznością kwestją republiki katalońskiej. Należy — zaznaczył minister — stworzyć silną hiszpańską republikę związkową, aby aspiracje katalońskie mogły znaleźć pełne zadośćuczynienie. Minister Domingo zaznaczył, iż między rządem madryckim a katalońskim nie istnieją żadne różnice zdań.

Po konferencji, którą odbył Macia i członkowie rządu katalońskiego z ministrami republikańskimi, przybyłymi do Barcelony drogą powietrzną, wydany został komunikat, w którym trzej ministrowie rządu tymczasowego potwierdzają całkowicie wykonanie układu zawartego w San Sebastian. Na konferencji postanowiono jednogłośnie, że statut Katalonji, po aprobowaniu przez władze katalońskie, zostanie przedstawiony do aprobaty kortezom.

Prądy niepodległościowe wśród Basków

Bilbao, 20. 4. (PAT). Baskijska niezależna prawica narodowa postanowiła proklamować republikę baskijską. Władze przeciwstawiły się temu, wysyłając na miejsce oddziały gwardji cywilnej i wojskowej.

Spokój w kraju

Madryt 20. 4. (PAT). W całej Hiszpanji panuje zupełny spokój. Wszędzie powrócono do normalnego życia i zwykłych zajęć.

Chrzty republikańskie

Madryt, 20. 4. (PAT). Rada ministrów postanowiła zmienić nazwy szeregu jednostek hiszpańskiej floty wojennej. Krążownik „Alfons XIII" ma być przemianowany na „Espana", krążownik „Królowa Wiktorja Eugenja" na „Republica", krążownik „Principe Alfonso" na „Libertad".

Haussa na giełdzie

Madryt, 20. 4. (PAT). Minister finansów oświadczył przedstawicielom prasy, że rząd republikański uszanuje wszelkie zobowiązania finansowe poprzedniego rządu, i zaprzeczył formalnie pogłoskom o projektowanych rzekomo zarządzeniach, ograniczających prawa dysponowania rachunkami bieżącemi. Rząd, według słów ministra, nie ma bynajmniej zamiaru krępować swobody obrotu pieniężnego.

Koła finansowe oceniają sytuację polityczną bardzo optymistycznie. Na giełdzie zauważono wczoraj znaczną haussę.

Hiszpanja dotrzyma zobowiązań

Madryt, 20. 4. (PAT). Na posiedzeniu rady ministrów, minister pracy poinformował zebranych, że Posada, który udaje się do Genewy, w celu przedstawienia w Międzynarodowym Biurze Pracy stanowiska Hiszpanji, otrzymał instrukcje, w myśl których zawiadomi Biuro, że Hiszpanja utrzymuje w mocy swoje dotychczasowe zobowiązania w omawianej dziedzinie i ma zamiar podpisać ratyfikację konwencyj Międzynarodowych o charakterze społecznym.

Nadzieje Alfonsa XIII-go

Nowy Jork, 20. 4. (PAT). Prasa amerykańska donosi z Paryża, że król Alfons miał powiedzieć słowa następujące: „Jestem jeszcze ciągle królem całej Hiszpanji i mam nadzieję, że zbliżające się wybory przywrócą mi władzę".

Naganka prasy niemieckiej na oficerów francuskich

Dokoła incydentu w Królewcu

Berlin, 20. 4. (Tel. wł.) Sprawa chwilowego aresztowania francuskich oficerów w Królewcu daje tutejszej prasie pretekst do aroganckich komentarzy mimo pozornie poprawnego postępowania urzędu spraw zagranicznych.

„Der Montag" domaga się, aby władze niemieckie zażądały nietylko odwołania kapitana de Mierry, ale także i jego przełożonego pułkownika Chapouilly, ataché wojskowego przy tutejszej ambasadzie francuskiej oraz konsula w Królewcu. „12-Uhr Blatt" informuje, jakoby rząd niemiecki miał w swem ręku dowody, stwierdzające, iż tutejsza ambasada francuska narazie nie solidaryzuje się z postępowaniem oficerów, ani też ich nie usprawiedliwia.

Jak wiadomo, kapitan de Mierry jest pomocnikiem attaché wojskowego i jako taki jest członkiem korpusu dyplomatycznego. Brat jego, pułkownik de Mierry, był przez długie lata przydzielony do osoby śp. marsz. Focha, a obecnie zajmuje stanowisko szefa biura historycznego sztabu generalnego w Paryżu. Pułkownik Chapouilly jest stosunkowo mało znany na terenie berlińskim, gdyż objął swe stanowisko dopiero w styczniu br.

W związku z tendencyjnemi doniesieniami prasy niemieckiej, pragnącej całej sprawie nadać wbrew istotnemu stanowi rzeczy rozmiary kompromitacji władz francuskich, zasięgnął nasz korespondent informacyj w ambasadzie francuskiej, gdzie mu oświadczono, iż oficerowie w myśl uprzednio ustalonego programu objeżdżają nadal Prusy Wschodnie, oraz że konsul francuski przybył wczoraj z Królewca i zdał ambasadorowi sprawozdanie z całego zajścia. M. N.

Rewolucja w Honduras

Boston, 20. 4. (PAT). Otrzymano tu wiadomość, że wczoraj o g. 2 w nocy wybuchło w Hondurasie powstanie. W Progresso chwyciło za broń przeszło 200 ludzi. Według pogłosek powstańcy maszerują na miasto Tele. Komunkacja została przerwana. Dotychczas nie wiadomo, jakie są przyczyny rewolty

Zgon b. ministra rolnictwa Raczyńskiego

Warszawa, 20. 4. (PAT). Wczoraj rano zmarł dr. Józef Raczyński, b. długoletni podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa, parokrotny minister rolnictwa i kierownik ministerstwa reform rolnych, ostatnio dyrektor Centralnej Kasy Spółek Rolniczych.

Zmarły pracował długie lata na polu Zawodowej Organizacji Rolniczej, jako sekretarz i dyrektor biur: Krak. Tow. Rolniczego i Małopol. Tow. Kółek Rolniczych. Ś. p. dr. J. Raczyński zmarł na zapalenie nerek.

Przed procesem b. posła Kwiatkowskiego

Wejherowo, 20. 4. (Tel. wł.) — Jutro o godz. 10 rano przed wydziałem zamiejscowym karnym sądu okręgowego w Starogardzie rozpocznie się tutaj rozprawa przeciw b. posłowi Janowi Kwiatkowskiemu, odpowiadającemu z więzienia śledczego, w którem przebywa od września ub. r., i oskarżonemu z par. 239, 240 i 241 ustawy upadłościowej i par. 246, 263 i 267 kodeksu karnego.

Rozprawie, która odbędzie się w dużej sali sądu grodzkiego przy ul. Sobieskiego, przewodniczyć będzie prezes sądu okręgowego Heidrich z Gdyni, wotantami będą sędziowie okręgowi Prabucki i Grafka. Oskarżać będzie prokurator Marczak z Starogardu. Obronę oskarżonego prowadzić będą adwokaci dr. Suchecki z Starogardu i Zalewski z Gdyni.

Dzień jutrzejszy i środę przeznacza się na badanie oskarżonego, a 3 dni następne 23, 24 i 25 bm. na przesłuchanie świadków, których wezwano na rozprawę w liczbie 32. Wyroku spodziewać się można w poniedziałek lub wtorek przyszłego tygodnia. S. B.

Zamach na wicekróla Indyj

Delhi, 20. 4. (PAT). W przeddzień przyjazdu nowego wicekróla Indyj, Wellingtona nastąpił wybuch bomby na torze kolejowym w pobliżu dworca głównego w Delhi. Wskutek wybuchu 4 kulisów odniosło poważne rany. Obecnie linja jest pilnie strzeżona.

Zwycięstwo chrześcijańsko - społecznych w Górnej Austrji

Wiedeń, 20. 4 (PAT). Wczoraj odbyły się wybory do sejmu Górnej Austrji. Na 48 mandatów chrześc.-społ. uzyskali 28 mand. (więcej o 1), socj.-dem. 15 (więcej o 2), blok gospod., tzw. grupa Schobera 5 mand (mniej o 2). Kandydaci „Heimwehry", jak i narodowo socjalni, nie uzyskali żadnego mandatu. Chrześc. - społeczni będą w nowym sejmie rozporządzali absolutną większością.

Kostek-Biernacki chory?

Jedno z pism doniosło o ciężkiej jakoby chorobie (raka) pułk. Kostka-Biernackiego. Prasa „sanacyjna" przeczy temu, twierdząc, że wyjeżdża on na zwykłą kurację do Karłowych Warów.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań 20. 4. 1931 r.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: a) żyta 692,5 gr (117,9 f. w. h.). b) pszenicy 735,5 gr (124,8 f. w. h.). c) jęczmienia przemiałowego 667,0 gr (113,1 f. w. h.), d) owsa 464,5 gr (77,5 f. w. h.).

„Ceny orjentacyjne"
parytet Poznań

Żyto	27.25 — 27.50
Usposobienie mocne.	
Pszenica	31.50— 32.00
Usposobienie stałe.	
Jęczmień przemiałowy	25.00— 26.00
Usposobienie stałe.	
Jęczmień browarowy	28.00— 29.00
Usposobienie stałe.	
Owies pastewny	25.00— 26.00
Owies jednolity nadający się do siewu	28.00— 29.00
Usposobienie stałe.	
Mąka żytnia 65% wł. work.	39.75— 40.75
Usposobienie stałe.	
Mąka pszen. 65% wł. work.	48.50— 51.50
Usposobienie stałe.	
Otręby żytnie	22.50— 23.50
Otręby pszenne	22.75— 23.75
Otręby pszenne (grube)	24.00— 25.00
Rzepak	38.00— 40.00
Gorczyca	42.00— 47.00
Wyka latowa	45.00— 47.00
Peluszka	47.00— 50.00
Groch polny	26.00— 27.00
Groch Victoria	27.00— 31.00
Łubin niebieski	24.00— 26.00
Łubin żółty	34.00— 38.00
Koniczyna czerwona	300.00—350.00
Koniczyna biała	340.00—460.00
Koniczyna szwedzka	230.00—260.00
Koniczyna żółta odłuszczona	140.00—170.00
Koniczyna żółta w łuskach	60.00— 70.00
Przelot	200.00—240.00
Tymoteusz	90.00—105.00
Rajgras angielski	90.00—110.00
Tatarka	28.00— 30.00
Ziemniaki jadalne	5.50— 6.00
Ziemniaki eksportowe	8.50— 10.00

Ogólne usposobienie stałe.

Tranzakcje na odmiennych warunkach: żyta 30 tonn, pszenicy 55 tonn, ziemniaków „Industria" 15 tonn.

Żółtomięsne ziemniaki na eksport ponad notowanie.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 20. 4. 1931 r.

Dzisiejsza giełda miała tendencję utrzymaną i ruch był więcej ożywiony.

Z pap. procent. wzgl. lokacyjnych płacono za 5 proc. poż. konwers. 48½—48¾%, za poż. inwestycyjną 88.— i za 8 proc. listy dolarowe amortyzacyjne 86 proc. (przy dew. 8.90), natomiast robiono tranzakcje 4 proc. listami zast. konwert. po 37½ proc. i oddawano 6 proc. listy żytnie po 19.50 (za 1 ctr. mtr.).

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych płacono za Bank Polski 122.50, natomiast R. Maya oddawano po 23.—

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału).

5% Pożyczka konwersyjna 48½—48¾% P.
8% listy dolarowe w złocie amort. 86% P.
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kredyt. 37½% +

(Kurs w złotych).

6% listy żytnie Pozn. Ziem. Kred. 19.50 O.
4% Premj. Pożyczka Inwestycyjna 88.— P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję).

Bank Polski I em. 122.50 P.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję).

Dr. Roman May I em. zł. 23.— O.

Tendencja utrzymana.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.925 zł; w Gdańsku na Warszawę 8.928 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 marek niem. w dewizach 121.13 do 212.43 zł, gotówką 211.73 zł, za 100 guldenów gd. w dewizach 173.07 zł do 173.33 zł, gotówką 172.73 zł.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 20. 4. 1931 r.

Waluty **Gotówka**

Dolary St. Zjedn. tr.: 8.92, sp.: 8.94, kup.: 8.90.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgja	124.10	124.41	123.79
Holandja	358.55	359.45	357.65
Gdańsk	173.42	173.85	172.99
Nowy Jork	8.92	8.94	8.90
Nowy Jork kabel	8.928	8.948	8.908
Londyn	43.36¾	43.47½	43.26
Paryż	34.90¾	34.99½	34.82
Szwajcarja	171.89	172.32	171.46
Wiedeń	125.48	125.79	125.17
Włochy	46.76	46.88	46.64
Berlin	212.47		

Tendencja nieco mocniejsza.

Papiery wartościowe i obligacje:

4% poż. inwest.	88.50
3% poż. bud.	46.50
5% poż. konw.	49.00
6% poż. dol.	72.00
5% poż. kol. konw.	47.00

Akcje w złotych:

Bank Polski	125.00—125.50
W. T. F. Cukru	0.00— 28.75
W. T. Węgla	0.00— 29.00
Modrzejów	0.00— 6.75
Ostrowieckie	0.00— 39.75
Parowozy	0.00— 17.00
Starachowice	0.00— 11.25

Tendencja niejednolita.

Komentarz.

Dla papierów państw. tendencja słabsza, dla listów zast. niejednolita, dla akcyj również niejednolita. Bank Polski mocniejszy, Cukier mocniejszy, Węgiel słabszy, z metalurgicznych utrzymany Modrzejów, słabsze Parowozy i Ostrowiec, mocniejsze Starachowice.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 20. 4. 1931 r.

Pszenica march. 75—76 kg.	288.00—290.00
Tendencja mocniejsza.	
Żyto march. 70—71 kg.	193.00—195.00
Tendencja mocniejsza.	
Jęczmień march. brow. od st. załadowania	243.00—250.00
Tendencja utrzymana.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	228.00—242.00
Tendencja utrzymana.	
Owies march. od st. załad.	184.00—188.00
Tendencja mocna.	
Mąka pszenna	34.75—40.50
Tendencja stała.	
mąka żytnia przemiał do 70 procent.	26.80—29.00
Tendencja wzmocniona.	
Ospa pszenna	13.00—13.40
Tendencja stała.	
Ospa żytnia	13.50—14.00
Tendencja mocniejsza.	
Groch Victoria	24.00—29.00
Groch drobny jadalny	23.00—27.00
Groch pastewny	19.00—21.00
Peluszka	25.00—30.00
Bób polny	19.00—21.00
Wyka	23.00—26.00
Łubin niebieski	13.50—15.50
Łubin żółty	22.00—26.00
Seradela nowa	66.00—70.00
Makuchy rzepakowe	9.80—10.20
Makuchy lniane	14.20—14.40
Wytłoki suche paryt. Berlin	7.80— 8.00
Śrót Soya	14.20—14.90
Płatki ziemniaczane	15.50—16.00
Ziemniaki jadalne białe	1.70— 2.00
Ziemniaki jadalne czerwone	2.00— 2.30
Ziemniaki nieb. z Odenwald	2.10— 2.50
Ziemniaki jadalne żółte	2.90— 3.30
Ziemniaki fabryczne	8½—9 fg.

Uwaga do ziemniaków: Ziemniaki wybrane większe ponad notowania.

Ogólna tendencja mocniejsza.

Notowania złotego w Berlinie
z dnia 20. 4. 1931 r.

Wypłaty na Warszawę	46.95 — 47.15
Noty wielkie	46.85 — 47.25

Przeciw zamachowi „sanacji“ na Tow. Powstańców i Wojaków

Fala protestów

W Skórczu — jak już pokrótce donosiliśmy — odbyło się dnia 12 kwietnia zebranie delegatów Towarzystw Powstańców i Wojaków obwodu starogardzkiego. Delegatów przysłało 13 placówek (na ogólną liczbę 16 w powiecie starogardzkim). Zebrani jednomyślnie założyli protest przeciwko uchwałom nadzwyczajnego zjazdu w Grudziądzu, odrzucając uchwalony tamże nowy statut, który Towarz. Powstańców i Wojaków zapędza na podwórko „Strzelca“.

W Starogardzie odbyło się zebranie miejscowego Tow. Powstańców i Wojaków, na którem wśród powszechnego oburzenia jednogłośnie uchwalono zaprotestować przeciw nowemu „sanacyjnemu“ statutowi.

W Zblewie na zebraniu Tow. Powstańców i Wojaków powzięto podobną rezolucję. Wybrano również delegatów na zjazd okręgowy do Chojnic (który odbędzie się dnia 19 b. m.), którym zwrócono baczną uwagę, aby stanowiska swojego bronili energicznie. Składki postanowiono płacić dopiero po wyświetleniu sprawy.

O rozdrażnieniu, panującem na zebraniu, świadczy fakt, że były wnioski, aby Towarzystwo rozwiązać, a sztandar podarować kościołowi. Jeden z członków proponował przystąpienie do poznańskiego Związku. Wnioski te odłożono do walnego zjazdu w Chojnicach, gdzie ta sprawa musi być wyjaśniona po myśli ogółu, gdyż inaczej Towarzystwa Powstańców i Wojaków zakończą swój żywot.

W Rojewie (pow. inowrocławski) odbyło się zebranie Tow. Powstańców i Wojaków, na którem wszyscy mówcy jednomyślnie ostro zaoponowali przeciwko statutowi „sanacyjnemu“. Zapadła jednomyślna uchwała, że delegaci na zjeździe w Inowrocławiu, bronić będą starego statutu i wogóle dawnego ustroju prawnego.

Walka o duszę dzieci śląskich

Rozprawy w Międzynarodowym Trybunale Sprawiedliwości w Hadze

Haga, 20. 4. (PAT). Rozprawy Stałego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej nad pytaniem, postawionem mu przez Radę Ligi:

„Czy dzieci, które w wyniku egzaminów językowych, przewidzianych uchwałą Rady z 12 marca 1927 r. zostały wykluczone ze szkół mniejszościowych niemieckich, mogą obecnie z powodu tego faktu mieć wzbroniony dostęp do tych szkół“, rozpoczęły się 15 b. m. popołudniu.

Prezes trybunału udzielił głosu, jak zwykle w porządku alfabetycznym, gdy chodzi o „avis consultatif“, przedstawicielowi rządu niemieckiego, prof. Kaufmanowi.

Wniosek przedstawiciela Niemiec jest następujący: fakt egzaminów, stwierdzających, że dzieci nie umiały określić w języku niemieckim najprostszych otaczających je przedmiotów, nie zmienił w niczem stosowania art. 131 konwencji i wynik egzaminów nie może być wiążącym dla osób, odpowiedzialnych za wychowanie dziecka. Jedyną podstawą przyjęcia do szkół mniejszościowych winna być deklaracja osób, uprawnionych do wychowania dziecka.

Dnia 16-go b. m. przed południem zabrał głos przedstawiciel rządu polskiego, prezes Sądu Najwyższego, Jan Mrozowski, który zreasumował stanowisko polskie, szkicując przebieg chronologiczny sprawy.

Na skutek zgłoszenia w roku szkolnym 1926-27 do szkół mniejszościowych setek dzieci, nie znających języka niemieckiego, sprawa znalazła się w Radzie Ligi, a ówczesny sprawozdawca Rady do spraw mniejszościowych, zaproponował przeegzaminowanie dzieci tych przez neutralnego eksperta Maurera. Egzaminator stwierdził, że przeszło połowa dzieci nie posiada dostatecznej znajomości języka niemieckiego, wobec czego dzieci te zostały wpisane do szkół polskich. Niemcy zwróciły się następnie do trybunału w sprawie dalszego przyjmowania dzieci do szkół mniejszościowych i Trybunał wydał w tej sprawie wyrok Nr. 12 z kwietnia 1928. Rodzice 60 dzieci, które były przeegzaminowane przez Maurera z wynikiem negatywnym, złożyli ponowne deklaracje, że językiem ich dzieci jest język niemiecki, deklaracje te jednak nie zostały przez władze polskie przyjęte. „Volksbund“, opierając się na niepodzielnym przez władze polskie poglądzie prezydenta komisji mieszanej, zwrócił się imieniem rodziców tych dzieci do Rady Ligi. Zdaniem apelujących nieprzyjęcie tych deklaracyj jest sprzeczne z art. 131 konwencji genewskiej. Rada, po porozumieniu się z rządem polskim i niemieckim, wystosowała do trybunału obecne pytanie.

Jeżeli egzaminator stwierdził brak znajomości języka niemieckiego, dostatecznej do korzystania z nauki w szkole mniejszościowej, to tem samem stwierdzone zostało, że językiem własnym dziecka, wymaganym przez art. 69 konwencji genewskiej, nie jest język niemiecki. Powyższe stanowisko rządu polskiego znajduje się w zupełnej harmonji z wyrokiem nr. 12, który, jakkolwiek nie dopuszcza do sprawdzania deklaracyj, wymaga jednak, by deklaracje o języku dziecka odpowiadały prawdzie. Nad stwierdzeniem tej prawdy przez neutralnego eksperta Maurera nie można przejść do porządku dziennego, gdyż deklaracje, dotyczące owych 60 dzieci, jeżeli odpowiadają prawdzie, są zbyteczne, jeżeli zaś prawdzie nie odpowiadają, są sprzeczne z artykułami 69, 106 i 131 konwencji genewskiej w interpretacji trybunału, ustalonej wyrokiem nr. 12.

Konkluzja tezy polskiej jest, że dzieci, przeegzaminowane z wynikiem negatywnym przez neutralnego eksperta, nie mogą korzystać z przewidzianego jedynie dla członków mniejszości przywileju, jakiem jest szkolnictwo mniejszościowe, gdyż prawda objektywna została bezsprzecznie stwierdzona egzaminem, przeprowadzonym w myśl zaleceń Rady i pod jej kontrolą, i dzieci te do mniejszości nie należą.

Machinacje „sanacyjne“ w Zbąszyniu

Niegodziwa kampanja przeciw ks. proboszczowi Płotce

Zbąszyń, 19 kwietnia.

Zaszedł tu fakt osobliwy, który szeroko omawiany jest w kołach miejscowego obywatelstwa. Niedawno mianowicie dzienniki doniosły, że w dniu 12 kwietnia rb. nastąpi ekshumacja i przewiezienie do kraju zwłok czterech powstańców wielkopolskich, poległych w walkach koło Zbąszynia w lutym r. 1919. Zwłoki ich miały być pochowane na ziemi ojczystej na cmentarzu katolickim w Zbąszyniu. Województwo przekazało na ten cel 1000 zł. Wszelkie formalności połączone ze sprowadzeniem zwłok załatwiono, rozesłano zaproszenia i t. d.

Naraz jak grom z jasnego nieba rozeszła się wiadomość, że w dniu 4 bm pozwolenie na uroczystość zostało cofnięte, rzekomo z powodu niedogodnej pory. Równocześnie całą uroczystość przesunięto na jesień rb.

Powszechnie mówi się tutaj, że ów obrót sprawy wywołany jest względami natury partyjno - politycznej, mianowicie niezadowoleniem tutejszego B. B. ze sposobu, w jaki została zorganizowana uroczystość. Zaznaczyć należy, że organizacją uroczystości zajęło się tutejsze towarzystwo Powstańców i Wojaków, które nie jest mile widziane przez czynniki „sanacyjne“ z powodu swego ściśle apartyjnego i narodowego stanowiska. Inde ira.

W każdym razie rezultaty cofnięcia uroczystości są mocno niepożądane z punktu widzenia interesów narodowych. Zwłoki powstańców leżą dotąd w Cylichowie po stronie niemieckiej, gdzie zostały pochowane. Z władzami niemieckiemi przeprowadzono już pertraktacje o wydanie zwłok — to też można sobie wyobrazić, co sobie pomyślą Niemcy o nagłem odłożeniu ekshumacji o kilka miesięcy.

Wśród obywatelstwa tutejszego rośnie rozgoryczenie przeciw panującym stosunkom, tembardziej, że miasto nasze jest po macoszemu traktowane przez miarodajne czynniki „sanacyjne“. Daje się to tembardziej odczuwać we znaki, że Zbąszyń, podobnie jak inne miasta pograniczne, bardzo podupadł i zubożał w ostatnich latach. To też miasto nasze wymaga specjalnie pieczołowitej opieki ze strony powołanych do tego czynników, tembardziej, że Niemcy, dzięki uchwalonej przez Reichstag „Osthilfe“, łożą olbrzymie sumy na podniesienie gospodarcze miasteczek, położonych po drugiej stronie granicy.

Z innych spraw wspomnieć należy o niegodziwej kampanji, prowadzonej przez miejscowe czynniki „sanacyjne“ przeciw tutejszemu zasłużonemu proboszczowi, ks. Leonowi Płotce. W kampanji tej celuje zwłaszcza drukowany w Lesznie czy w Grodzisku świstek „sanacyjny“, „Głos Zachodni“, który nie cofa się przed najobrzydliwszemi napaściami na ks. Płotkę. Niedawno „Głos Zachodni“ wydał „dodatek nadzwyczajny“ w postaci ulotki, pełnej wstrętnych ataków na naszego proboszcza. Ulotkę tę rozdano w ilości około tysiąca egzemplarzy w Wielką Sobotę, aby przed samemi świętami zohydzić ks. proboszcza.

Oczywiście ataki te wydają wprost odwrotne rezultaty, gdyż parafjanie zbąszyńscy, przywiązani do swego zasłużonego proboszcza, z oburzeniem patrzą na tę niecną robotę.

W każdym razie robota ta jest jeszcze jednym przyczynkiem do poziomu moralnego metod, stosowanych przez „sanację“.

Z Stronnictwa Narodowego

Koło Poznań-Jeżyce

W lokalu p. Tomikowskiego przy ul. Szamarzewskiego odbyło się w ub. wtorek zebranie Koła Stron. Narodow., któremu przewodniczył prez. Koła p. Antoni Pawłowski.

Po załatwieniu komunikatów, udzielił przewodniczący głosu red. p. Adamowi Piotrowskiemu do referatu na temat położenia polityczno - gospodarczego Polski.

W obszernym, blisko godzinnym wykładzie, przedstawił mówca stan dzisiejszy zarówno pod względem politycznym, jak szczególnie gospodarczym. Mówca porównywał nie tak dawne zapowiedzi i obietnice sfer będących dziś u steru rządów z tem, co się w kraju dzieje.

W dyskusji jaka się nad referatami wywiązała, przemawiali m. in. pp. Rychwalski, Jańczak, Perłowski, a odpowiadał prelegent.

Po wolnych głosach solwował przewodniczący dwugodzinne zebranie.

Koło Poznań — Śródka.

Zebranie Koła Poznań — Śródka, odbyło się w czwartek 16 b. m. w lokalu p. Chmieli przy ul. Bydgoskiej.

Przy licznym udziale członków, zagaja obrady prezes p. Michalak, poczem po odczytaniu protokółu przez sekretarza, udziela głosu red. A. Piotrowskiemu do referatu n. t. „Obecne położenie polityczno-gospodarcze“.

Za godzinny wykład podziękowano referentowi oklaskami, w dyskusji nad referatem przemawiali m. in. radny m. p. Augustyniak.

Po apelu jednego z obecnych Młodych O. W. P. aby rodzice zachęcali swych synów do wstępowania do wym. organizacji, oraz po wolnych głosach, solwował przewodniczący przeszło dwugodzinne obrady.

Zebranie w Gniewkowie.

We wtorek, dnia 31 ub. m. odbyło się w Gniewkowie (pow. inowrocławski) zebranie Koła Stronnictwa Narodowego. Zebranie zagaił prezes p. Władysław Klemens, witając obecnych członków i posła Petryckiego.

Najpierw p. Milewski Jan (jun.) zdał sprawozdanie z akcji wyborczej do Sejmu i Senatu w mieście Gniewkowie i w całew wójtostwie. Wyniki wyborów świadczą, iż stale wzrastają i gruntują się wpływy obozu narodowego. Zwłaszcza wielki przyrost głosów na rzecz listy narodowej jest widoczny w samem mieście.

Pracą wyborczą kierował zarząd przy czynnej pomocy miejscowej placówki Młodych O. W. P.

Po sprawozdaniu wyborczem p. Milewskiego przewodniczący podniósł, iż główny ciężar akcji wyborczej spoczywał na barkach p. Milewskiego, któremu za to składa podziękowanie. Sala cała przyjęła oświadczenie przewodniczącego oklaskami.

Następnie przyjęto do wiadomości sprawozdanie kasowe i przystąpiono do wyboru nowego zarządu. W skład zarządu weszli pp.: Klemens Władysław — prezes, dr. Drecki Jan — wiceprezes, Chrząstowski — sekretarz, Milewski Jan — zast. sekretarza, Włodarek Franciszek — skarbnik, Kłosowski i Przybylski — ławnicy. Do komisji rewizyjnej wybrano pp.: Steitera Kaz., Kłuskę Zygm. i Kurasa Ant.

Po wyborach zarządu wygłosił referat o sytuacji gospodarczej i politycznej poseł Józef Petrycki, naczelny redaktor „Gazety Bydgoskiej“. Wywody referenta przyjęli zebrani burzą oklasków. W dyskusji zabierało głos kilku mówców, na których zapytania odpowiedział referent.

Przy końcu zebrania p. Milewski (senior) podniósł sprawę stosunków w radzie miejskiej, do której obóz narodowy przeprowadził 6 radnych (na 12). Niestety niektórzy radni nie poczuwają się do solidarności i nawet zdradzili sztandar narodowy. Dlatego p. Milewski zażądał od nowego zarządu Stron. Nar., aby zajął się tą kwestją i zażądał albo złożenia mandatów radzieckich, albo wyciągnął wobec nich odpowiednie konsekwencje. Po dłuższej i gorącej dyskusji wniosek p. Milewskiego uchwalono jednogłośnie.

Na zakończenie wzniesiono okrzyk na cześć Rzeczypospolitej.

Walne zebranie w Obornikach

W niedzielę, dnia 12 b. m. odbyło się roczne walne zebranie Koła Stronnictwa Narodowego w Obornikach przy udziale blisko 400 członków. Zagaił zebranie prezes Stanisław Ulatowski. Poseł okręgu p. Jan Przanowski z Imielnika pod Gnieznem zdał sprawozdanie poselskie z ostatniej sesji sejmowej. W godzinnej przemowie wyjaśnił stanowisko Klubu Narodowego w Sejmie wobec budżetu i potępił politykę stronnictwa B. B., które uparcie sprzeciwiało się zaprowadzeniu wszelkich oszczędności. Pani Krzemieniewska wygłosiła przemówienie na temat bierności wśród społeczeństwa wobec zagadnień politycznych i przekonała słuchaczy o tem, iż dzisiaj nikt nie powinien usuwać się od polityki i jej zagadnień a przeciwnie każdy myślący obywatel zająć powinien stanowisko wobec tego, co się dzisiaj w Polsce dzieje i być członkiem Stronnictwa Narodowego, które jedynie może wywalczyć lepszą przyszłość. Trzeci mówca p. Karol Rzepecki z Poznania omówił wynik ostatnich wyborów do Sejmu i Senatu, krytykował skład Rządu, nadmierne podatki, które uciskają ludność wszelkich zawodów. Wszystkie trzy przemówienia znalazły uznanie słuchaczy. Przystąpiono do wyboru nowego zarządu Koła, do którego wybrano 9 osób, a w tem trzy obywatelki m. Obornik.

Tego samego dnia odbyło się zebranie Koła Stronnictwa Narodowego w Murowanej Goślinie, na którem p. poseł Przanowski zdał sprawę z ostatniej sesji sejmowej oraz omówił nasze położenie polityczne gospodarcze w obecności 300 słuchaczy.

ZĘBY,

które straciły barwę, odzyskują ją szybko przez stosowanie mydełka do zębów **Odol.** Spróbujcie a przekonacie się, że przy dłuższem używaniu mydełka **Odol** zęby staną się śnieżno-białe.

Tw 1 336

Echa upadłości banku łódzkiego

Łódź, 19. 4. (Tel. wł.) Wczoraj w godzinach popołudniowych został zwolniony z aresztu śledczego dyr. Banku Handlowego w Łodzi, Gordowski. Zwolnienie nastąpiło z polecenia prokuratora po wpłaceniu przez akcjonarjuszy polskich kaucji w wysokości 50 000 złotych.

Zwolnienie dyr. Gordowskiego przyczyni się niewątpliwie do szybszego posunięcia pertraktacyj w sprawie sanacji upadłego banku.

Samobójstwo żołnierza

Piotrków, 18. 4. (PAT). Dnia 15 b. m. w domu przy ul. Piłsudskiego 73, a w mieszkaniu Jana Matyszewskiego, popełnił samobójstwo żołnierz 10 pułku artylerji Piotr Kacprzyk. Przyczyna samobójstwa nieznana.

Radykalizacja „sanacji“

Proces fermentacyjny w łonie obozu rządowego pogłębia się. Objawem jego na terenie ogólnej polityki jest opozycja Zjednoczenia Miast i Wsi czyli grupy „Przełomu“. Niemniej doszło do rozbicia we Frakcji Rewolucyjnej (B. B. S.). Świeżo zaś stało się podobnie na odcinku rolniczym.

Dnia 12 b. m. odbyły się wybory rady naczelnej Centralnego Towarzystwa Organizacji i Kółek Rolniczych (C. T. O. K. R.). Jest to stowarzyszenie, powstałe z dokonanego pod naciskiem rządu zjednoczenia Centralnego Towarzystwa Rolniczego i Centralnego Związku Kółek Rolniczych. W pierwszem decydowały przed unifikacją umiarkowane żywioły rolnicze, politycznie zbliżone albo do Stronnictwa Narodowego, albo do t. zw. Chrześcijańskich Rolników, druga organizacja pozostawała pod wyłącznym wpływem radykalnych stronnictw ludowych „Wyzwolenia“ i Stronnictwa Chłopskiego. Po zjednoczeniu, wymuszonem wprost groźbą odmowy funduszów, przeznaczonych w budżecie państwa na społeczną akcję rolniczą, przewagę uzyskała „sanacja“, a mianowicie Chrześcijańscy Rolnicy.

Tak było do 12. b. m., który to dzień przyniósł zwycięstwo „sanacji“ lewicowej nad „sanacją“ prawicową. Wybory delegatów na zjazd (po 15 z każdego województwa) były przeprowadzone metodami, przypominającemi wybory sejmowe. Osoby, choćby nawet bardzo zasłużone w pracy nad podniesieniem rolnictwa, ale nie przyznające się wyraźnie do „sanacji“, były rozmaitemi sposobami usuwane. W jednem tylko województwie warszawskiem większość uzyskali rolnicy, zbliżeni do obozu narodowego.

Tu należy wyjaśnić, że C. T. O. K. R. obejmuje obszar całego b. zaboru rosyjskiego, a zatem 9 województw. Statut tej instytucji jest przytem tak nielogicznie (choć celowo) ułożony, że każde województwo wysyła na walny zjazd równą ilość delegatów (po 15), chociaż n. p. województwo warszawskie ma przeszło 1000 placówek (na ogólną ilość około 4.500), gdy województwa kresowe mają ich po 200—300.

Ten właśnie przepis statutu zadecydował o obliczu politycznem nowej rady naczelnej. Przy wyborach delegatów w 4 województwach kresowych i woj. lubelskim uzyskała decydującą przewagę lewica „sanacji“, głównie osadnicy, pozostający pod wpływem politycznym Zjednoczenia Miast i Wsi. Ta też większość wbrew — co należy podkreślić — dyrektywie naczelnych władz B. B., a zatem rządu, przeprowadziła swoją listę przy wyborach.

Kierownictwo B. B. przysłało gotową listę, w której przewagę mieli sanacyjni ziemianie i członkowie chłopskiej grupy B. B., pozostającej pod przewodnictwem posła Kielaka. Jednak osadnicy nie poddali się komendzie i przewrócili narzuconą listę w ten sposób, że usunęli większość ziemian („chrześcijańskich rolników“) i umiarkowanych chłopów, zastępując ich bądź własnymi kandydatami, bądź też przedstawicielami opozycyj. obecnie zjednoczonego, Stronnictwa Ludowego.

Ten sojusz radykalnej „sanacji“ z lewicową opozycją przeciwko społecznie umiarkowanej ziemiańsko-chłopskiej grupie B. B. jest bardzo charakterystyczny. Świadczy on z jednej strony o słabości oficjalnego, a zatem pułkownikowskiego kierunku w obozie rządowym, a z drugiej — o ryzykanckiej grze ziemiaństwa „sanacyjnego“, które w zaślepieniu partyjnem dopomaga do umocnienia się na wsi żywiołów radykalnych.

Świadczą te wybory jeszcze o czemś więcej. Pod obuchem błędów, popełnionych przez rząd w dziedzinie polityki finansowo-gospodarczej, blednie gwałtownie autorytet kierownictwa obozu „sanacyjnego“, emancypują się z pod jej komendy te radykalne siły społeczno-polityczne, które z ducha i tradycji należą do lewicy i które dążą do odbudowania osłabionego w ostatnich czasach polskiego radykalizmu.

Wybory do rady naczelnej C. T. O. K. R. są nietylko klęską społecznie umiarkowanego odłamu „sanacji“, ale także poważnem ostrzeżeniem na przyszłość. Wykazały one jeszcze raz, że jedyną ostoją umiarkowanej myśli społeczno-politycznej i jedyną siłą, zdolną przeciwstawić się radykalizmowi, jest obóz narodowy. M. K.

Śląski kryzys gospodarczy

Katowice, 18 kwietnia.

Z dnia na dzień rośnie fala bezrobotnych na Śląsku. Raz wraz padają zapowiedzi ze strony zarządów kopalni o zamiarze redukcji robotników i urzędników. Komisarz demobilizacyjny ugina się pod stosami wniosków, zalegających jego biurko w sprawie nowych redukcyj, które różnie są motywowane: jużto brakiem zbytu — jużto koniecznemi inwestycjami, wymagającemi częściowego lub zupełnego zamknięcia zakładów lub wygaśnięcia pieców.

Zaniepokojone tem szerokie rzesze ludu roboczego jako też falangi pracowników umysłowych zwołały na niedzielę, dnia 19 b. m., wielki kongres Rad Załogowych do Katowic, jak o tem już donosiliśmy w depeszy, aby zastanowić się nad ciężką sytuacją zwłaszcza przed przednówkiem. Sfery społeczne i urzędowe zdają sobie dobrze sprawę z tego położenia i z ewentualnych następstw. Komitety, które tworzą się dla niesienia pomocy dla bezrobotnych mają stanowić pewnego rodzaju wentyl bezpieczeństwa dla groźnie przybierającej fali ludzi bez pracy, a więc bez chleba. Na 70.000 bezrobotnych na Śląsku tylko 40.000 pobiera zasiłek, a 30.000 ludzi pozostaje bez żadnego zaopatrzenia. W innych czasach wielu bardzo ludzi odpływało na emigrację, dziś jednak przy istniejących ograniczeniach wszystko to pozostaje w kraju i powiększa szeregi niezadowolonych z powodu braku jakiegokolwiek zajęcia.

Do tej masy każdy dzień dorzuca nowych bezrobotnych. Oto jak nas informują z rady zakładowej kop. „Wawel“ w Rudzie, odbyła się niedawno konferencja w dyrekcji z udziałem komisarza demobilizacyjnego w sprawie zwolnienia 900 robotników.

Przedstawiciele rady zakładowej założyli kategoryczny protest i wysunęli żądanie zbadania wogóle stosunków na tej kopalni. Komisarz demobilizacyjny po wysłuchaniu stron przychylił się do żądania rady zakładowej i postanowił delegować specjalną komisję, która ma się zająć zbadaniem o ile zachodzi potrzeba jakiegokolwiek zwolnienia.

Również na kopalni „Hildebrand“ (znanej z ciągłych katastrof) zanosi się na redukcję 500 robotników. Dnia 31 ub. m. wypowiedziano tam pracę 12 urzędnikom.

Wogóle pracodawcy zgłosili w ostatnich czasach zamiar zredukowania 1000 robotników z 6 innych kopalni koncernu Donnersmarcka i Ballestrema, m. in. z kopalni „Donnersmarcka“ 400 robotników, „Aschenborn“ 300 i „Franciszka“ 300. W sumie zamierzone redukcje obejmują 2.400 robotników.

W dyrekcji ks. Pszczyńskiego następuje dalszy ciąg redukcji pracowników umysłowych. Tym razem ofiarą padają przeważnie Polacy. Na 80 wypowiedzeń redukcji uległo tylko 15 obywateli i optantów Rzeszy niemieckiej — i to przeważnie kawalerów. Reszta, b. oficerowie niemieccy, pozostali nietknięci.

Godzi się tu przypomnieć rozporządzenie Prezydenta Rzplitej (Dziennik Ustaw R. P. nr. 65, poz. 643 z 15 lipca 1924), według którego w razie potrzeby należy redukować przedewszystkiem obcokrajowców. I to powinno bezwzględnie obowiązywać wszystkie dyrekcje, które zatrudniały i zatrudniają obcokrajowców. Niechaj przynajmniej dziedzina pracy będzie przez Polaków opanowana.

Tych, którzy nie ulegli narazie redukcji — czeka obniżka płac. Od dnia 1 kwietnia np. obniżono płace urzędników Związku Górniczego i Hutniczego („Berg und Huten - Verein“) oraz koncernu Zjednoczonej Huty Królewskiej i Laury o 6 do 10 procent.

W poniedziałek, t. j. 20 b. m. odbędą się pertraktacje z pracodawcami w sprawie zamierzonej redukcji płac w wielkim przemyśle o 15 proc.

Rysa gospodarcza przybiera niestety na rozmiarach.

Katowice, 19 kwietnia.

W piątek, dnia 17 bm. u Kom. Demobil. inż. Maske w Katowicach, rozpoczęły się znowu nieustające pertraktacje robotników i pracodawców kopalń „Franciszek“ i „Wolfgang“ konc. hr. Ballestrema na kopalni Gieschego (Harrimann) w Nikiszowcu i w kopalni „Kleofas“ w sprawie zamierzanych redukcyj. Duże również rozgoryczenie wśród robotników wywołał zamiar zamknięcia kopalni cynku „Cecylja“.

W toku pertraktacyj przedstawiciele robotników uczynili zarzut zarządom kopalń „Franciszek“ i „Wolfgang“, że rozmyślnie utraciły eksport do Czechosłowacji i Austrji bezpośrednio z tutejszych kopalń, i że cały kontyngent eksportowy został przeniesiony na drugą stronę granicy polskiej, gdzie również znajdują się kopalnie Ballestrema. Wskutek tego robotników polskich się redukuje, a te same zarządy po stronie niemieckiej przyjmują nowych robotników, aby podołać zamówieniom eksportowym. Wobec postawienia tak poważnych zarzutów komisarz demobilizacyjny zadecydował zbadanie całej sprawy przez specjalną komisję. Zaznaczyć należy, że kopalnia „Franciszek“ miała zamiar zredukować 610 robotników, a kopalnia „Wolfgang“ 360. Kopalnie zaś w Nikiszowcu 512, a kopalnia „Kleofas“ 175. Decyzja w tej sprawie została również odroczona.

Wzajemne zmagania się pracodawców i pracowników doprowadzają sytuację i tak już ciężką, do zaognień i konfliktów, których regime obecny nie może załagodzić. Pogłębiający się kryzys gospodarczy woła pracy i chleba, woła o polepszenie bytu. Tymczasem „zniżka cen“ staje się z każdym dniem igraszką z uginających się pod ciężarem niedostatku ludzi.

Sfery urzędnicze natomiast na G. Śląsku głośno komentują ostatnie zarządzenia Rady Ministrów co do zniesienia 15 proc. dodatku. Dodatek ten został objęty budżetem Sejmu Śląskiego. Zachodzi więc pytanie, czy ingerencja Rady Ministrów może tak daleko sięgać, aby wkraczać w autonomję Górnego Śląska. Ogólna panuje tu opinja, że Warszawa dodatku tego znieść nie może.

W Zagłębiu Dąbrowskiem również zaostrza się zatarg między Radą Zjedn. Przemysł. a Związkami Zawodowemi, zorganizowanemi w Gospodarczym Związku Zawodowym. Mianowicie Rada Zjazdu zawiadomiła Związki Zawodowe, że z dn. 1 maja wprowadzają przemysłowcy nowe warunki pracy, zgodne z obecną sytuacją gospodarczą. Gospodarczy Związek Zawod. zapowiedział, że zwróci się do mas robotniczych z wezwaniem do przeciwstawienia się temu. Równocześnie zażądał Gosp. Związek rozstrzygnięcia zatargu za pomocą arbitrażu rządowego.

Stoimy więc przed możliwościami jak najdalej idącemi. B. E.

Unikniesz kłopotów

jeśli zaabonujesz zaraz „Kurjer Poznański“ na pozostałe dwa miesiące kwartału, maj i czerwiec, lub tylko na miesiąc maj — jak wolisz zresztą. Poczta bowiem poręcza dostawę wszystkich pierwszych egzemplarzy w nowym miesiącu tylko tym abonentom, którzy uskutecznią zamówienie najpóźniej do 25 b m. Zwracamy uwagę na powyższe wszystkim prenumeratorom pocztowym, zwłaszcza tym, którzy nie zamawiają gazety wprost na poczcie, lecz przesyłają przedpłatę pod adresem wydawnictwa i. przypominamy, że pieniądze od nich powinniśmy otrzymać najpóźniej dnia 24 b. m., byśmy jeszcze w ostatnim dniu wyznaczonego terminu mogli na czas przekazać gazetę.

Porządki w szpitalu

po usunięciu sióstr zakonnych.

(KAP) Prasa warszawska z okazji tragicznej katastrofy lotniczej, która zdarzyła się dn. 2 b. m. w Warszawie i której ofiarą padli oficerowie ś. p. Żebrowski i Likowski, zajmuje się porządkami, panującemi w wojskowym szpitalu ujazdowskim. „Myśl Niepodległa“ z dn. 18 b. m. pisze w tej sprawie:

„Kiedy nazajutrz, Wielki Piątek, przybyły do szpitala dwie panie, kuzynka i znajoma jednego z nieszczęśliwych lotników, ujrzały obraz, jaki przy należycie zorganizowanej służbie sanitarnej rzadko można widywać, nawet podczas wojny w pasie zafrontowym. Chociaż była już godzina 10 rano, zwłoki porucznika Żebrowskiego leżały na podłodze w kostnicy tak, jak je przywieziono z miejsca wypadku. Jakaś samarytańska ręka podesłała tylko płaszcz wojskowy... Zwłok pporucznika Likowskiego nie można było w pierwszej chwili odnaleźć. Posługacze szpitalni nie umieli dać o nich żadnej informacji. Wreszcie zrozpaczone kobiety, wiedzione jakiemś przeczuciem, zajrzały do windy, łączącej wyższe piętra szpitala z kostnicą. Tam istotnie spoczywał pporucznik Likowski, owinięty w prześcieradło. Widocznie sanitarjusze po opuszczeniu zwłok nie zadali sobie trudu przeniesienia ich do kostnicy, a później o zmarłym zapomniano. Lecz nie koniec na tem. Na zapytanie, czy możnaby nieboszczyków odziać i złożyć do trumny, panie S. i K. usłyszały odpowiedź, że nie, ponieważ człowiek, który tem się zajmuje, wyszedł na miasto i nie wiadomo, kiedy wróci. Itd.....“

W szpitalu Ujazdowskim od r. 1920 t. j. od chwili wzmożonej akcji wojennej z bolszewikami, pracowały siostry zakonne Rodziny Marji. Mimo niezwykle trudnych warunków uporządkowały szpital, spełniając swe obowiązki z całem poświęceniem. Przed kilku laty usunięto zakonnice ze szpitala, gdyż niektórych zwierzchników raziło, że „zakonnice część czasu spędzały na ćwiczeniach duchownych“. Ale w tym czasie, gdy szpitalem zarządzały zakonnice, takie fakty, jak podane wyżej, nie były do pomyślenia nawet w razie wojny.

Prasa faszystowska a encykl. „Rerum Novarum“

(KAP). W niektórych organach faszystowskich zjawiają się obecnie głosy, które ataki innych pism na jubileuszowy obchód encykliki „Rerum Novarum“ nazywają nieprzyzwoitością. Odnosi się wrażenie, że Mussolini wydał odpowiedni rozkaz, ponieważ w „Stampie“ Turati milczy obecnie całkowicie, a w „Lavoro Fascista“ rozbrzmiewają tony dużo łagodniejsze. W każdym razie sytuacja kościelno-polityczna zaostrzyła się bardzo i trzeba będzie cierpliwych rokowań, nim znów dojdzie do całkowitego porozumienia.

Z różnych stron Polski

Pielgrzymka do Padwy, oraz do Lourdes i Lisieux.

Z powodu 700-lecia śmierci św. Antoniego i z okazji międzynarodowej wystawy sztuki kościelnej, Katolicki Związek Polek w Warszawie, ul. Krak. Przedmieście 36, organizuje w czerwcu r. b. 9-dniową pielgrzymkę do Padwy. Niezależnie od tego dalszą 14-dniową wycieczkę z Padwy do Medjolanu, Nicei, Lourdes, Lisieux i Paryża na wystawę kolonjalną. Koszt wycieczki z pełnem utrzymaniem wynosi: do Padwy zł. 380, a do Padwy i Francji zł. 900. Informacje, prospekty, i zapisy tylko do 5 maja rb. przyjmuje zarząd.

Pierwsza kobieta odznaczona „Medalem za ratowanie ginących“

Minister spraw wenętrznych odznaczył „Medalem za ratowanie ginących“ p. Zenobję Głozowską (Krotoszyny pow. lubawski) za wyratowanie dwóch tonących chłopców. P. Głozowska jest pierwszą kobietą, która uzyskała to zaszczytne odznaczenie.

Ponadto „Medalem za ratowanie ginących“ odznaczeni zostali: policjant Louis Roos ze Strassburga, który podczas pobytu w Polsce uratował tonące dziecko; funkcjonarjusz straży granicznej Jakób Czapka — za uratowanie tonącej; przodownik policji łódzkiej Józef Smołoga — za uratowanie tonącego; posterunkowy Edward Miazek — za uratowanie dwóch tonących oraz posterunkowy Władysław Klimczak, rolnik Józef Malko, czeladnik Stanisław Naglewicz i uczeń Wacław Orchowicz — wszyscy za wyratowanie tonących.

Nagrody za ujawnienie handlu sacharyną

Urząd Skarbowy Akcyz i Monopolów Państw. wypłaci każdej osobie 75 zł za wskazanie sklepu, sprzedającego nielegalnie sacharynę, a 25 zł za wskazanie handlujących sacharyną.

Ponieważ na jarmarkach i po wsiach kręcą się podejrzani przekupnie, sprzedający potajemnie sacharynę, policja obowiązana jest na każde wezwanie sprawdzić skargę, spisać protokół i przesłać akt do władz skarbowych, celem oddania sprawy do sądu, który wymierza kary od 200 do 2 000 zł oraz 2 tygodnie do pół roku aresztu na mocy rozporz. Prez. Rzplitej z dnia 7. 10. 1927 r. (O.)

Nowe gmachy publiczne w Będzinie.

W najbliższych dniach oddane zostaną do użytku publicznego dwa nowe gmachy publiczne, poczta i dworzec w Będzinie. Prace nad budową dworca są już na ukończeniu, tak, że poświęcenie i otwarcie kompleksu budynków dworcowych będzie mogło się odbyć już w maju br. Na uroczystości przybędzie prawdopodobnie minister komunikacji. Również trwająca od dwóch lat budowa gmachu poczty została już ukończona.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Wzorowe osiedle tramwajarzy

Troskliwość dyrekcji P. K. E. o swoich pracowników — Uroczystość poświęcenia własnej spółdzielni

Dyrekcja P. K. E. nieraz już składała dowody, że szczerze dba o liczne rzesze pracowników tramwajowych. Do licznych jej zasług w tej dziedzinie dochodzi nowa, a mianowicie stworzenie osiedla dla tramwajarzy. Gigantyczny, jak na obecne czasy wysiłek, wymagał wiele starań i zabiegów aż wreszcie stworzono wielkie dzieło, bowiem przeszło 80 rodzin zajmuje już schludne, estetyczne domki przy ul. Bukowskiej i Szamarzewskiego nawprost radjostacji.

Na obszernym terenie (180 tys. metrów kwadratowych) wybudowano 45 takich domków w rodzaju will, w których od niedawna już gospodarzą warsztatowcy, konduktorzy, motorowi i t. d. Niejeden z wielkiem upragnieniem czekał na chwilę, by móc się wprowadzić do nowej siedziby uważając ją za prawdziwy raj. Wielu bowiem, wskutek ogólnie panującego wciąż braku w tej dziedzinie, mieszkało w fatalnych warunkach, rujnując sobie zdrowie.

Dyrekcja P. K. E. starała się aby jak najprędzej dać swym ludziom zdrowe i wygodniejsze mieszkania. I przyznać trzeba celu swego dopięła. Dziś każdemu, zdążającemu szosą ku Ławicy już rzucają się w oczy długie szeregi zgrabnych domków. Przed każdym z tych domków stworzono miły ogródek 500-metrowej powierzchni, okolony ładnym płotem z trwałego drutu. Każdy tramwajarz wpłaca 1500 wzgl. więcej złotych za połowę wilki i może, w niej zamieszkać; reszta amortyzuje się w przeciągu 25 lat.

W swej troskliwości o dobro personelu dyrekcja P. K. E. zdobyła się na dalszą jeszcze ofiarność, którą należy podkreślić. W jednym z licznych domków utworzono zatem konsum, który mieszkańców osiedla zaopatruje w artykuły pierwszej potrzeby. Walnie przyczynił się też do powstania Konsumu prezes Tow. Wzajemn. Pomocy Pracow. Tramwajowych p. Ziętkiewicz.

W niedzielę odbyło się poświęcenie nowej placówki. Na uroczystość przybyło b. wielu gości, a p. i. decernent p. dr. Z. Głowacki, dyr. P. K. E. p. Nestrypkę z małżonką, p. Siuchnińska, Siostra Zofja, przedstawiciele poszczególnych resortów w P. K E., członkowie zarządu Tow. W. P. P. Tr. i t. d. Pierwszy zabrał głos ks. prob. Budaszewski, który podkreślił z całem uznaniem pracę społeczno-narodową dyrekcji P. K. E. i zarządu Tow. W. P. P. Tr. Jest to znowu jedno ogniwo w długim łańcuchu licznych udogodnień dla tramwajarzy. Po poświęceniu lokali Konsumu, przemówił p. prezes Ziętkiewicz w serdecznych słowach dziękując p. dyrektorowi Nestrypce za przychylność i za pomoc materjalną i za dobre rady. Mieszkańcy osiedla nie mają często czasu aby robić zakupy w mieście, musieli zatem korzystać z usług różnych domokrążców i handlarzy, przepłacając jakościowo w dodatku gorszy towar. Obecnie Konsum zaradził temu.

Następnie goście, po skromnym posiłku, zwiedzili osiedle, wstępując tu i owdzie do mieszkań tramwajarzy. Wszędzie panowała wzorowa czystość. Aż radość brała, oglądając te miłe mieszkanka, utrzymywane w takim, godnym naśladowania porządku.

Osiedle, kiedy wprowadzą się dalsi lokatorzy, tworzyć będzie niejako odrębne państewko. Niebawem też powstanie tam dla dzieci wzorowa ochronka, oraz obszerny plac do zabaw i gier. Dyrekcja zamierza jeszcze zaprowadzić na terytorjum osiedla wiele inowacyj dla swych pracowników, oraz ich rodzin; z powodu ciężkich warunków gospodarczych, nie można jednak zaraz wszystkich projektów zrealizować, a wprowadzi się je w czyn stopniowo. (z)

Wielkie dni Gniezna

Konkursy hippiczne z okazji Targów Końskich rozpoczynają się 25 bm.

Nasz korespondent gnieźnieński (br.) pisze:

Tylko kilka dni dzieli nas od zawodów konnych na św. Wojciecha, podczas których w Grodzie Lecha zmierzą się nasi najlepsi jeźdźcy. Zainteresowanie imprezami jest wielkie, a codzień nadchodzą zgłoszenia znanych zawodników i jeżeli tylko pogoda dopisze, sukces będzie zapewniony.

Komitet Targów Końskich w Gnieźnie ustalił ostatecznie następujący program zawodów: w sobotę odbędzie się konkurs lekki i drugi — dla cywilnych; w niedzielę program przewiduje konkursy dla koni urodzonych w Wielkopolsce i na Pomorzu, pań, parami i zespołami; w poniedziałek odbędzie się konkurs ciężki i myśliwski. Początek wszystkich konkursów o godzinie 14.

Tradycyjnym zwyczajem odbędą się wreszcie od 20 do 25 bm. wielkie targi na konie; w dniu 23 bm. przewidziany jest zakup koni na cele loteryjne, a w dniach 24 i 25 bm. przedpołudniem wystawa, przetarg i premjowanie ogierów w obrębie P. S. O. Gniezno; 24 bm. o godz. 16 w salce Hotelu Francuskiego wygłosi ciekawy referat o organizacji handlu i eksportu koni p. dyr. Rostafiński z Warszawy; 25 i 26 bm. wieczorem po ukończeniu konkursów hippicznych odbędą się herbatki z dancingiem w Hotelu Francuskim urządzane przez Gnieźnieńskie Koło Ziemianek. Na 29 b. m. o godzinie 10 w sali Hotelu Europejskiego zapowiedziane jest publiczne ciągnienie piątej gnieźnieńskiej loterji na konie.

Święto pułkowe 15 p. ul.

Hołd poległym żołnierzom i oficerom. Efektowne pokazy.

W sobotę i niedzielę obchodził 15 pułk ułanów doroczne święto pułkowe.

Uroczystości rozpoczęły się w sobotę wieczorem zebraniem oficerów rezerwy w kasynie. Około godz. 21 wyruszyły konne zastępy w pełnym rynsztunku przy świetle setek pochodni ze sztandarem oraz orkiestrą na czele na ul. Ludgardy, gdzie stoi pomnik poległych w bojach żołnierzy i oficerów pułku. Wobec ustawionych w czworobok szwadronów odbył się apel poległych. Wśród głębokiej ciszy padały nazwiska Tych, co zginęli na polu chwały... Po odegraniu marsza żałobnego ruszyły następnie szwadrony na Stary Rynek, gdzie odbyła się defilada przed dowódcą brygady kawalerji gen. Zahorskim. Następnie przy dźwiękach orkiestry przedefilował pułk ulicami miasta do koszar.

W niedzielę rano odbyła się na placu koszarowym msza polowa, w której prócz szeregu generałów i wyższych oficerów wziął również udział I wiceminister wojny. Po mszy św. odbyło się wręczenie oznaki pułkowej oficerom i szeregowym, a wicemin. Konarzewski udekorował dowódcę pułku płk. Dreszera Krzyżem Niepodległości i orderem „Polonia Restituta" Następnie odbyła się defilada i śniadanie w świetlicy, a w południe w krytej ujeżdżalni wspólny obiad żołnierski z udziałem przedstawicieli władz; podczas tego obiadu okolicznościowe przemówienie wygłosił p. prezydent Ratajski.

Po południu zorganizowano na Hippodromie Poznańskim zawody konne. Oprócz konkursów hippicznych, których wyniki podajemy w dziale sportowym, mieliśmy cały szereg ciekawych pokazów. Lekcja gimnastyki wykazała, że z zupełnie surowego materjału można dzięki wytrwałej pracy, wyrobić doskonale zgrany zespół. Bardzo efektownie wypadła woltyżerka, to też szczelnie wypełniająca trybuny publiczność nie żałowała oklasków. Na zakończenie widzieliśmy świetnie wykonane zajeżdżanie na pozycję drużyny karabinów maszynowych, oraz efektowny pokaz władania białą bonią podoficerów. Rozdania nagród dokonał wicem. wojny. Wieczorem odbyła się w kasynie oficerskiem wspólna kolacja.

Bandyckie napady

Rabusie z niesłychaną bezczelnością teroryzują ludzi przy pomocy rewolwerów.

W tych dniach dwóch zamaskowanych bandytów, podających się za agentów kryminalnych, przybyło pod wieczór do mieszkania p. Berty Papke w Słopanowie (pow. obornicki). Nieznajomi wyjaśniali, iż mają polecenie aresztowania parobka podejrzanego o rzekomą kradzież roweru. Nie pozwoliwszy następnie na żadne wyjaśnienia, bandyci dobyli rewolwerów i wpędzili domowników w kąt mieszkania. Jeden stał na czatach, a drugi tymczasem przetrząsał sprzęty poszukując gotówki. W ręce rabusiów wpadło kilka złotych.

Już po wyjściu z mieszkania, jeden z rabusiów strzelił w kierunku domu i zranił swego towarzysza w kolano. Bandyci zmusili rodzinę Papkych do opatrzenia zranionego napastnika oraz odwiezienia go własnemi końmi do Szczepankowa. Nazwiska rabusiów, którym udało się zbiec, są już znane.

W Murowańcu (pow. bydgoski) dokonano napadu na mieszkanie wdowy Emilji Stranz. Zamaskowani bandyci wtargnęli do sypialni Stranzowej, gdzie znajdowało się trzech synów w wieku od 16 do 22 lat. Wystrzeliwszy w górę na postrach z okrzykiem ręce do góry, zażądali pieniędzy i otrzymawszy 25 złotych zbiegli.

W Bukówcu (pow. bydgoski) do mieszkania p. Hugona Weyny, wszedł oknem nieznany bandyta, a przytrzymany przez właściciela strzelił dwukrotnie z rewolweru, na szczęście chybiając. W ciemności nocy i zamieszaniu rozbójnik zbiegł. (k)

Włamywacze grasują!

Okradzenie dwóch sklepów na sumę kilkadziesięciu tysięcy złotych

Wielką kradzieżą z włamaniem popełnili nieznani złoczyńcy w składzie konfekcji męskiej własności p. Jana Kufla (ul. Szkolna 3) w nocy na niedzielę; ze szczegółów wynika, że rabusie byli doskonale obeznani z terenem.

Skład p. Kufla sąsiaduje z niezajętym obecnie lokalem dawniejszego magazynu futer firmy Michalski. Włamywacze wtargnęli przedewszystkiem do próżnej ubikacji i wybiwszy spory otwór w murze dostali się w ten sposób do wnętrza sklepu p. Kufla. Złodzieje wynieśli tą drogą wielką ilość towaru, wybierając tylko najbardziej wartościowe partje (około 500 m. na ubrania) wartości blisko 20 tys. zł., do 200 m gabardyn na palta wiosenne, oraz około 50 par spodni kamgarnowych. Włamywaczy prawdopodobnie spłoszono, gdyż w pustym lokalu pozostawili około 100 m. materjału.

Kradzież zauważono dopiero w niedzielę o 9 rano. Patrolujący w pobliżu stróż nocny nie spostrzegł nic podejrzanego. Policja wszczęła natychmiastową akcję pościgową. P. Kufel ponosi bardzo dotkliwe straty, gdyż nie był ubezpieczony. Poszkodowany kupiec wyznaczył, jak się dowiadujemy, nagrodę za odzyskanie towaru.

Również kradzież z włamaniem popełniono przy ul. Wielkiej 16 w lokalach fabryki chemiczno-technicznej. Nieznani złoczyńcy rozbili kasę ogniotrwałą i zabrali około 100 zł w gotówce. Włamywacze wyrządzili większe szkody przez rozbicie biurek, kosztownych zamków u drzwi wchodowych oraz rozprucie kasy ogniotrwałej. Straty ocenia się na około 2 tysiące złotych. (k)

KALENDARZYK

Poniedziałek, 20 kwietnia.

Słońce: wschód 4,46 — zachód 18,57 — długość dnia 14 godzin 11 min.

Księżyc: wschód 5,19 — zachód 22,23 — po nowiu.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Poniedziałek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana plus 6 st. C., deszcz, wiatr północny, ciśnienie atmosferyczne niskie 747 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 10 st. C., najniższa plus 5 st. C. Ilość opadu 3 mm.

Kal. rz.-kat.: Krzysztof — jutro Anzelm.

Kal. słow.: Czesław — jutro Drogomił.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Z Oddziału Poznańskiego Polskiego Stowarzyszenia Kobiet z wyższem wykształceniem.** Zebranie plenarne stowarzyszenia odbędzie się we wtorek, 21 bm. w sali Tow. Przyj. Nauk przy ul. Sew. Mielżyńskiego 26-27. Na porządku obrad odczyt p. dr. J. Brossowej p. t. „Praca kobiet norweskich w Lidze Zdrowia", komunikaty zarządu i wolne głosy.

— * **Z Stow. Urzędników Poznańskiego Samorządu Wojew.** Plenarne zawodowo-informacyjne zebranie odbędzie się w czwartek, 23 bm o godz. 18 w sali sejmikowej Starostwa Krajowego, Al. Marcinkowskiego 29

Kto chce być zdrowym i świeżo wyglądać, niech pije raz lub dwa razy tygodniowo przed śniadaniem szklankę naturalnej wody gorzkiej **„Franciszka-Józefa".** Żądać w aptekach i drogerjach. nw 9 335

— * **Wolny Cech Krawiecki** odbędzie swe zebranie dnia 21 bm. o godz. 20 w lokalu przy ul. Romana Szymańskiego 10, parter, prawo. Na porządku obrad referat kolegi Nowakowskiego.

— * **Tow. Przyjaciół Serbo-Łużyczan.** Zebranie Tow. Przyjaciół Serbo-Łużyczan odbędzie się w czwartek, dnia 23 kwietnia br. o godz. 16 w Kole Towarzyskiem w Bazarze (wejście z ul. Nowej). Na porządku obrad: omówienie koncertu serbo-łużyckiego.

— * **Ze Stow. Młodzieży Polskiej.** Odprawa naczelników Poznańskiego Okręgu S. M. P. odbędzie się we wtorek, dnia 21 bm. o godz. 19,30 w okręgu.

ŻYCIE SOKOLE

— * **„Sokół" żeński gniazdo Łazarz.** — Zebranie miesięczne odbędzie się w środę 22 bm. o 20 w lokalu p. Smoczykowej, ul. Marsz. Focha 70.

WYKŁADY

— * **Z Stow. Techników.** Na zebraniu odczytowem w dniu 21 bm. będą wygłoszone referaty: 1) p. inż. Dobrowolskiego o stosowaniu spawania przy ogrzewaniach centralnych i urządzeniach kanalizacyjnych; 2) p. inż. Biernackiego o organizacji spawialni — We wtorek, 28 bm wygłosi odczyt p. inż. Tułacz na temat: Stosowanie spawania w budownictwie. Obydwa zebrania odbędą się w sali stowarzyszenia o godz. 19 (św. Marcin 21).

— * **Z Tow. Ligi Narodów.** W środę, dnia 22 bm. odbędzie się o godz. 18 w Coll. Minus sala 18 w języku francuskim odczyt prof. dr. Ruyssena z Brukseli, generalnego sekretarza Unji Tow. Przyjaciół Ligi Narodów pod tyt. „Liga Narodów i kryzys ekonomiczny".

WIECZORY, KONCERTY

— * **Pocztowe Tow. Literacko-Artystyczne** urządza w dniu 23 bm. o godz. 20 w sali amarantowej Poznańskiej Kolei Elektrycznej przy ul. Słowackiego koncert popularny przy współudziale wybitnych miejscowych artystów śpiewaków. W programie muzyka lekka. Dochód z koncertu przeznacza się na cele kulturalno-oświatowe.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Nowy ogród działkowy.** Dyrekcja Ogrodów Miejskich zamierza jeszcze w roku bieżącym zorganizować ogród działkowy dla pracowników wszelkich kategoryj, zamieszkałych na Chwaliszewie i Śródce oraz w śródmieściu. Teren pod ogród działkowy przewidziany jest z terenów gminy kościelnej św. Jana, położony przy ul. Warszawskiej obok strzelnicy wojskowej. Ziemia jest dobra i utrzymana w wysokiej kulturze. Wielkość ogrodu działkowego i ilość działek uzależniona będzie od liczby reflektantów na działki. Każdy kto zamierza wydzierżawić działkę, zechce wniosek skierować najpóźniej do dnia 1-go maja do Dyrekcji Ogrodów Miejskich Park Wilsona, wejście z ul. Matejki.

— * **Kasa Chorych m. Poznania** otwiera 20 bm. Ośrodek Zdrowia i Opieki Społecznej przy ul. Zwierzynieckiej 22 dla dzielnic: Jeżyce i Łazarz a w najbliższym czasie i dla dzielnicy Wilda, na następujących zasadach: Poszczególne dzielnice obsługują lokalne ośrodki pod kierownictwem lekarza, którego zadaniem jest kierowanie całokształtem pracy, przez co stają się znawcami stosunków sanitarno - higjenicznych w swoich rejonach oraz doradcami ubezpieczonych. Do pomocy mają lekarze wykwalifikowane siostry higjenistki, które zbierają dane co do stosunków domowo - higjenicznych i baczą, czy w otoczeniu chorego niema innych chorych nieleczonych i t. d. Pozatem personel lekarski ocenia również zdolność do pracy. Również decentralizuje się części wydziału świadczeń celem uzgodnienia współpracy z czynnikami administracyjnemi. W ośrodkach odbywają się wypłaty zasiłków i zgłaszanie obłożności choroby.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Otwarcie wystawy Styków** odbyło się w niedzielę w obecności p prezydenta m. Poznania Cyryla Ratajskiego, wiceministra wojny gen. Konarzewskiego, gen. broni Józefa Hallera, gen. Dzierżanowskiego, dowódcy O. K. VII, licznej generalicji, przebywającej w Poznaniu oraz przedstawicieli władz i urzędów. Obowiązki gospodarzy pełnili p. Adam Styka oraz p. Dienstl-Dąbrowa, dyr. wystawy. Rzesze publiczności wyrażały uznanie, oglądając liczne płótna, które zarówno swą treścią jak i wykwintną formą wywierały głębokie wrażenie. Walory dzieł śp. Jana oraz synów Adama i Tadeusza zapewniają wystawie duże powodzenie.

— **Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo przy parafji w Głównej** odbyło w kasynie H. Cegielski swe walne zebranie. Obrady zagaił dyrektor stowarzyszenia ks. prob. Chilomer, który w serdecznych słowach wyraził radość, iż cele stowarzyszenia doznawają wiele poparcia. —

Obóz Wielkiej Polski

Placówka Jeżyce

Zebranie placówki odbędzie się **we wtorek, dn. 21 kwietnia r. b.,** o godzinie 19,45, w lokalu przy ul. Szamarzewskiego 18.

Referaty wygłoszą **kol. red. Fikus** i n. t. **„Kresy Wschodnie w niebezpieczeństwie“ kol. Rosol Tadeusz.**

Obecność jaknajwiększej liczby członków konieczna, sympatycy mile widziani.

Kierownik.

Po przeczytaniu protokółu z ostatniego zebrania wygłosiła sekretarka p. Górnicka sprawozdanie z działalności stowarzyszenia. Sprawozdanie kasowe przedłożyła p. Matyanka. Na wniosek komisji rewizyjnej udzielono zarządowi pokwitowania. — Po przyjęciu nowych członków wygłosiła p. Hintzowa z Rady wyższej referat na temat „Stow. Pań Miłosierdzia jako czynnik akcji charytatywnej i pomocy duszpasterskiej“. Przy wolnych głosach i wnioskach przemawiali pp. dyr. Górnicki, Lange i in. (z.)

— * **Z targu.** Dnia 20 b. m. na placu Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 4,00—4,20 zł; masła mleczarskiego 4,80—5,20 zł; twarogu 1,00—1,20 zł; mendel jaj 1,40—1,50 zł; litr śmietany 1,60—2,00 zł; litr mleka pełnego 28—30 gr; za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 2,00 do 2,20 zł; słoniny wędzonej 2,40—2,80 zł; wieprzowiny 1,80—2,00 zł; wołowiny 1.60 do 2.80 zł; cielęciny 1,60—2.80 zł; skopowiny 2,00—2.60 zł; koziny 1.40—1.60 zł; smalcu 2,00—2,60 zł; za drób: kura 3.50 do 6,00 zł; perlica 3,00—4,00 zł; kaczka 4.00 do 6,00 zł; gęś 8,00—11,00 zł; para gołębi 1,80—2,00 zł; królik 3—4 zł; indyk 8,00 do 10 zł; za ryby: 1 kg. karpia 3,60—4,40 zł; lina 4,40—4,60 zł; okonia 2,40—3.00 zł; karasia 2.30—3 zł; białych ryb 1,00—2,00 zł; 1 kg. węgorza 6,00 zł; 1 kg. sandacza 6,00—6,40 zł; 1 kilogram suma 4,00 zł; 1 kilogram szczupaka 3,60—4,40 złotych. Za ryby śnięte płacono 60—80 gr mniej. Płacono za jarzyny: 1 kg. kapusty białej i włoskiej 50—60 gr; modrej 60—80 gr; 1 kg. ziemniaków 8—10 gr; 50 kg. 2.50 do 3,00 zł; 1 kg. marchwi 40 gr; buraków 20—30 gr; cebuli 0,70—1,00 zł; szpinaku 0,80—1,00 zł; jarmużu 1,20—1,40 zł; pietruszki 0,60—1,00 zł; bobu 1,20 zł; pęczek rzodkiewek 20—25 gr; główka zielonej sałaty 20—30 gr. Za owoce: 1 kg. jabłek 1,60—3,00 zł; wiązka rabarberu 60 gr; wiązka młodej kalarepy 1 zł. — Ruch na targu mały. Ceny bez zmian. **(hu.)**

KRONIKA SĄDOWA

— * **Wyjaśnienie.** W swoim czasie policja ujęła za dokonanie gwałtu w Naramowicach 21-letniego rzeźnika St. Przybyłę, ul. Górki 10, 21-letniego Bolesława Leitgebra, Kościelna 17 oraz Marjana Filipiaka, ul. Kościelna 17. Przy tej okazji aresztowano też Bronisława Seiferta, ul. Wawrzyńca 16. Tego ostatniego jednakże w czasie śledztwa pierwiastkowego zwolniono z aresztu, nie brał on bowiem udziału w zbrodni. Na ławie oskarżonych zasiedli wszyscy za wyjątkiem Seiferta, który występował jako świadek. Wymienieni zasądzeni zostali na karę ciężkiego więzienia. (z.)

JARMARKI

— * **Wieleń.** Jarmark na konie oraz kramny odbędzie się w środę, dnia 29 bm.

Z WIELKOPOLSKI

— * **Mosina.** (Założenie Koła L. O. P. P.) Ostatnio zorganizowano przy fabryce „Barwa“ w Mosinie fabryczne Koło L. O. P. P. z inicjatywy robotników, których poparł swoim autorytetem dyrektor fabryki p. Podemski oraz p. por. Wł. Pałczyński. W skład zarządu Koła wchodzą pp. Dondajewski Aleksander — prezes, Nowacki Józef — wiceprezes, Chojnacki Leon — sekretarz, Pałczyński Władysław — skarbnik. Założenie Koła L. O. P. P. przy fabryce „Barwa“ niechaj zachęci robotników w innych ośrodkach fabrycznych.

— * **Obrzycko.** (Z życia Powstańców i Wojaków.) Na miejsce druha Bronisława Łukaszyka, który złożył prezesurę, wybrano na nadzwyczajnem walnem zebraniu druha Józefa Brodniewicza, pod którego przewodnictwem odbyły się ostatnie 2 zebrania. Ostatnie plenarne zebranie zaszczycił swą obecnością ks. kapelan Dziubiński. Pamięć zmarłego członka i współzałożyciela śp. Piotra Kasprzaka, uczczono przez powstanie. Na propozycję prezesa uchwalono rokrocznie przystępować gremjalnie do spowiedzi św. i Stołu Pańskiego. Dalej uchwalono zjazd okręgowy w Obrzycku dnia 2 sierpnia rb. (os)

— * **Rogoźno.** (W sprawie obchodu 3 Maja.) W sali Magistratu odbyło się pod przewodnictwem p. prof. Delekty zebranie komitetu obchodów narodowych, na którem omówiono program obchodu 3 Maja. Przed południem nastąpi zbiórka stowarzyszeń i organizacyj miejscowych na Nowym Rynku, skąd wyruszy pochód do kościoła na uroczyste nabożeństwo. Po nabożeństwie uda się pochód na Stary Rynek, gdzie nastąpi okolicznościowe przemówienie. Rozwiązanie pochodu nastąpi znów na miejscu zbiórki na Nowym Rynku. Wieczorem odbędzie się w sali Hotelu Centralnego uroczysta akademja.

— (Liga Morska.) Po zebraniu komitetu obchodów narodowych odbyło się zebranie organizacyjne miejscowego koła Ligi Morskiej i Rzecznej. Do nowej organizacji zapisało się na zebraniu 42 członków. Do zarządu wybrano pp.: prof. Delekta — prezes, Jaraczewski — wiceprezes. Suszka — sekretarz, Widelicki — skarbnik oraz pp. Przezborska, W. Michalak, St. Kosmowski, J. Thomann, Fr. Krowicki, Aleksy Piergalski, Z. Bielczyk i M. Maciejewski.

— (Bezrobocie.) Z powodu zatrudnienia przez miasto około 60 bezrobotnych przy pracach doraźnych, bezrobocie zmalało. Przez przeciąg miesiąca marca dożywiano bezrobotnych, wydając w tym celu 1446 kg. mięsa, 500 kg. grochu, 725 kg. kaszy i 272 kg. mąki. Staraniem komitetu pomocy bezrobotnym, na czele którego stoi sk. dziekan Pomorski, wydaje obywatelstwo dla niezamożnych dzieci w wieku szkolnym dziennie około 200 obiadów. Na święta obdarzono rodziny bezrobotnych w chleb, kiełbasę i głowy wieprzowe, wydając w tym celu 200 głów wieprzowych, 150 kg. kiełbasy i 498 kg. chleba z akcji pomocy Starostwa. (ak)

— * **Leszno.** (Kradzieże.) W tych dniach w nocy włamali się dotychczas nieznani sprawcy do kancelarji szkoły powszechnej w Lesznie i po rozbiciu biurka skradli z niego pensję miesięczną, przeznaczoną dla jednej z nauczycielek. — W Murkowicach znów skradli nieznani złodzieje p. P. Wyrwichowi wędliny i towary.

— (Wystawa.) Z inicjatywy miejscowego Koła Studentów urządzono w gimnazjum męskiem wystawę artystyczną. Wystawiają m. in. pp. Ballarin i Lewczenko obrazy ,prof. Karpiński karykatury literackie, pp. Marny i Werner rysunki architektoniczne, p. Siuda fotografje artystyczne. Wystawa cieszy się wielkiem powodzeniem.

—. (Nagły zgon.) W tych dniach zmarł nagle na ulicy wskutek ataku sercowego emeryt. długoletni sekretarz miejski p. Nowak.

— (Poświęcenie sztandaru.) Podniosłą uroczystość obchodziło w drugie święto tutejsze Stow. Młodzieży Polskiej. Poświęcono bowiem nowy sztandar tegoż towarzystwa. Przebieg uroczystości wedle ogólnie przyjętego programu był wspaniały przy licznym udziale towarzystw i gości. (s)

Z POMORZA

— * **Świecie.** (Tragiczny wypadek.) Kupiec Paweł Knopf w Świeciu padł ofiarą zagadkowego wypadku. Według opowiadań żony i brata swego Kurta Knopf wyszedł z pokoju na korytarz, gdzie chciał wyczyścić dubeltówkę. Broń była nabita i wypaliła, rzekomo przypadkowo, trafiając Knopfa w pierś. Ciężko ranny Knopf miał jeszcze tyle sił, że dowlókł się do mieszkania, żądając lekarza i pastora, zmarł jednak krótko po wypadku. Strzału nikt z domowników nie słyszał. Na temat wypadku krążą w mieście najrozmaitsze wersje. (x)

Stronnictwo Narodowe

Koło Poznań-Śródmieście

Miesięczne plenarne zebranie odbędzie się we wtorek, 21 bież. mies. o godz. 19,30 w sali Stronnictwa Narodowego (ul. św. Marcin 65, w podwórzu I piętro, prawo). Porządek obrad przewiduje interesujący i aktualny referat p. red. Jerzego Herniczka, który mówić będzie na temat:

„Podważanie fundamentów pokoju“

Ponadto, w związku ze zbliżającym się zjazdem wojewódzkim, poruszy się cały szereg doniosłych zagadnień organizacyjnych.

Ze względu na specjalne znaczenie obrad, zarząd uprasza o punktualne stawienie się wszystkich członków Koła.

Koło Wildeckie

Miesięczne zebranie Koła odbędzie się we wtorek, dnia 21 kwietnia r. b., o godz. 7.30 wieczorem w lokalu p. Zawadkowej, Górna Wilda 75.

Na porządku obrad referat red. Adama Piotrowskiego.

Wszystkich członków oraz pp. mężów zaufania zaprasza

ZARZĄD

Z życia Pracowników Adwokackich

Związek Prac. Adw. i Not. (oddział w Poznaniu) odbył 11 bm. swe walne zebranie w lokalu związkowym przy ul. Kantaka. Zebranie zagaił dotychczasowy prezes kol. Majchrzak, poczem przewodnictwo powierzono seniorowi Związku kol. B. Maciejewskiemu, na sekretarza powołano kol. Ign. Susickiego. Zarząd i komisja rewizyjna przedłożyła sprawozdania, które przyjęto, udzielając Zarządowi absolutorjum.

Z przedłożonych sprawozdań wynika stały rozwój oddziału poznańskiego, to też obecni na zebraniu członkowie Zarządu Gł. wyrazili Oddziałowi i Zarządowi ustępującemu uznanie.

W skład nowego zarządu weszli: Włodzimierz Dorożała jako prezes, Kaz. Matz jako wiceprezes, Szambelan I jako sekretarz i ponownie wybrano dotychczasowego skarbnika St. Lemkego.

Wszelkie korespondencje należy przesyłać na ręce prezesa Włodz. Dorożała (biuro adw. Burdajewicza, Poznań, Hotel Monopo. Tel. 4036).

Swięto 5-tej drużyny harcerskiej

Wczoraj odbyła się w Poznaniu uroczystość harcerska, poświęcenia i wręczenia sztandaru 5-ej drużynie harcerskiej, przez Koło przyjaciół harcerstwa w Poznaniu. Po nabożeństwie w kościele św. Marcina, odprawionem przez ks. prał. Taczaka i poświęceniu sztandaru odbyła się w sali kina „Słońce“ akademja, na którą przybyli liczni harcerze wraz z rodzinami, przedstawiciele władz i prezes gen. Józef Haller Po powitaniu obecnych przez prezesa koła przyjaciół harcerzy i serdecznej owacji, urządzonej przez zebranych na cześć delegacji harcerzy polskich w Berlinie, gen. Haller wręczył chorążemu nowy sztandar, poczem resztę programu akademji wypełniły produkcje artystyczne.

Roczne walne zebranie

„Koła Śpiewackiego“ — obecnie Tow. Oratoryjnego.

Walne roczne zebranie „Polskiego Koła Śpiewackiego“, założonego ongiś przez zasłużonego Wielkopolanina śp. Bolesława Dembińskiego, a przemianowanego w ostatnich czasach na Towarzystwo Oratoryjne, odbyło się w niedzielę wczorajszą. Obrady odbyły się w sali restauracji zamkowej przy ul. św. Marcina z półgodzinnem przeszło opóźnieniem.

Zagaił je wicepr. dawniejszego „Koła“ p. Kurnatowski, poświęcając kilka słów wspomnienia zmarłym, a zasłużonym członkom - jubilatom śp. Kaźm. Barwickiemu, Leonowi Eckertowi i Stanisławskiemu.

Nastąpiły sprawozdania roczne z działalności Koła, odczytane przez sekretarkę p. Skowrońską, dalej z kasy i z bibljoteki.

Po krótkiej dyskusji, w której przemawiali m. in. druhowie: Kandulski, red. A. Piotrowski, Marcinowski, red. Ziółkowski, udzielono zarządowi ustępującemu na wniosek rewizora kasy p. Alejskiego absolutorjum.

Z wyborem zarządu załatwiono się szybko i gładko, wybrano go bowiem w składzie zaproponowanym od stołu zarządu z p. dr. Surzyńskim, posłem B. B. jako prezesem na czele, pozostawiając walnemu zebraniu wybór dwóch ławników, których jednakże wobec nieproponowania kandydatów poruczono dokooptować sobie również przez zarząd.

Obrady szły gładko i trwały niecałe półtorej godziny.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: Marja Jankowiak za otrzymane łaski 2 zł. — Bolesława Łuszkiewiczowa, Śrem, w pewnej intencji 6 zł. — Wera Łuszkiewiczówna z gorącą prośbą o zdrowie dla brata i w pewnej intencji 10 zł. — Sołtysiak 2 zł. — Antoni Marczyński z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 30 zł. — Z. Malińska z podziękowaniem za wygranie w loterję z prośbą o dalsze błogosławieństwo 2,50 zł. — H i Fr. Krupowie z wdzięczności Najśw. Sercu Jezusowemu za doznane łaski z gorącą prośbą o zdrowie i błogosławieństwo dla siebie i całej rodziny 25 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 999,40 zł.

Na chleb św. Antoniego: Antoni Marczyński z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 20 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 28 zł.

Na ubogich m. Poznania: Leon Dolewski zamiast wieńca na trumnę śp. dyr. Drukarni Państwowej Piotra Sternala, 50 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 1 338 złotych.

Na kaplicę S. S. Karmelitanek: Antoni Marczyński z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 20 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 176 zł.

TEATRY

— * **Z Teatru Wielkiego.** Dziś i jutro rewjowo wystawiona, ciesząca się wielkiem powodzeniem operetka Kolla „Lady Chic“ z udziałem najlepszych sił zespołu operetkowego oraz całego baletu.

Dyrekcji opery udało się pozyskać sławnego tenora bohaterskiego opery warszawskiej p. St. Gruszczyńskiego, który w środę, 22 bm. kreować będzie tytułową partję w operze Wagnera „Lohengrin“.

Premjera opery Mascagni'ego „Iris“ odbędzie się w sobotę, 25 bm. Obsada będzie pierwszorzędna Sprzedaż biletów w biurze ogłoszeń „Par“, ul. 27 Grudnia od godz. 10 do 17.

— * **Z Teatru Polskiego.** Dziś odegrana będzie po raz 25-ty i ostatni przewyborna komedja Adolfa Nowaczyńskiego „O żonach złych i dobrych“, która na scenie Teatru Polskiego zdobyła sobie, dzięki swym zaletom i doskonałej grze całego zespołu, dobrze zasłużony, wielki sukces. — We wtorek i środę gorąco przyjmowana pełna pogody i wdzięku komedja duńska „Ojciec i syn“, która wstępnym bojem zyskała sobie powodzenie. W rolach głównych pp.: Noskowski, Biesiadecki, Grabowska — Ethel Holm, Godlewski, Zarębińska. Zasempianka, Tylczyński i in. — Wszystkie grane obecnie sztuki niebawem zejdą z afisza z powodu rozpoczynających się od 1 maja urlopów.

— * **Z Teatru Nowego.** Dziś po raz ostatni świetna komedja p. t. „Gdy kawaler zostaje papą“ ze znakomitym artystą p. K. Junoszą-Stępowskim w kapitalnej, pełnej humoru roli papy-kawalera .Publiczność huraganami oklasków nagradza naszego gościa, oraz resztę obsady z pp. Koronkiewiczówną, Czarnecką, Trojanowską, Mazankiem, Rudnickim, Przebińskim i in. Jutro i w środę wznowienie rekordowej farsy p. t. „Azais“, w której genjalną kreację stwarza p. K. Junosza-Stępowski. Rola barona Würtza, grana przez tego wielkiego artystę. jest bezsprzecznie jedną z największych i najweselszych kreacyj Junoszy-Stępowskiego.

„Dobry Wieczór“

Dziś, w poniedziałek, tylko jedno przedstawienie o godzinie 8.15 w teatrze rewji **„Dobry Wieczór“** przy ul. Fr. Ratajczaka nr. 21-g (3 minuty od Pl. Wolności). Dana będzie wielka rewja wiosenna w 17 obrazach p. t. **„Wiosna idzie“ po cenach znacznie zniżonych.** Jest to ostatnia sposobność do zobaczenia tej szlagierowej rewji, niechaj więc spieszą ci, którzy jeszcze na tej rewji nie byli, do „Dobrego Wieczoru“ a przez dwie godziny zapomną o troskach dnia codziennego. Udział przyjmuje ulubienica Poznania MELA GRABOWSKA w otoczeniu czołowych sił „Dobrego Wieczoru“. Dekoracje pomysłu art. malarza W. Skworcoffa. Balet pod kierownictwem baletmistrza Jana Fabiana. Orkiestra pod dyrekcją kapelmistrza Brunona Kubika.

W najbliższych dniach premjera nowej rewji p. t. **„Do góry nogami“,** w wykonaniu całego zespołu.

Przedsprzedaż biletów w kolekturze Loterji Państwowej J. Langera przy ulicy Fredry. zw 28 957

Teatr Wielki

DZIŚ — „Lady Chic“.
Wtorek, 21. 4. „Lady Chic“.
Środa, 22. 4. „Lohengrin“. — Występ gościnny St. Gruszczyńskiego.
Czwartek, 23. 4. „Opowieści Hoffmana“.
Piątek, 24. 4. „Lady Chic“.
Sobota, 25. 4. „Iris“. (Premjera).
Niedziela, 26. 4. popołudniu „Lady Chic“.
Niedziela, 26. 4. wiecz. „Halka“.
Poniedziałek, 27. 4. „Iris“.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Przedsprzedaż biletów w biurze ogłoszeń „Par“, ul. 27 Grudnia 18, od godz. 10 do 17. W niedziele i święta w Teatrze Wielkim od godz. 11.30 do 13,45.

Teatr Polski

DZIŚ — „O żonach złych i dobrych“. (Po raz 25-ty).
Wtorek, 21. 4. „Ojciec i syn“.
Środa, 22. 4. „Ojciec i syn“.
Czwartek, 23. 4. „Ulica“.
Piątek, 24. 4. „Ojciec i syn“.
Sobota, 25. 4. „Ojciec i syn“.
Niedziela, 26. 4. popołudniu „Ulica“. — Ceny zniżone.
Niedziela, 26. 4. wieczorem „Ojciec i syn“.
Poniedziałek, 27. 4. „Koniec i początek“.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety poprzednio nabyć można w kasie teatralnej.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Gdy kawaler zostaje papą“. — Występ Junoszy-Stępowskiego.
Wtorek, 21. 4. „Azais“ — występ Junoszy-Stępowskiego.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety wcześniej do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej.

Teatr Rewja — Dobry Wieczór

DZIŚ — „Wiosna idzie“.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Zgon uczonego. Ze Lwowa piszą nam: Zmarł dyrektor Muzeum przyrodniczego i. Dzieduszyckich, śp. prof. Jarosław Łomnicki. Syn wybitnego przyrodnika, urodzony w r. 1873, kończył studja, również przyrodnicze, we Lwowie, Wiedniu i Krakowie, gdzie był asystentem zoologji i botaniki. Pracował potem w szkołach średnich, i jako emeryt objął w r. 1925 dyrekcję Muzeum po ojcu, pracując gorliwie także w stowarzyszeniach naukowych, zwłaszcza w Tow. Przyrodników im. Kopernika, gdzie stworzył sekcję entomologiczną i długo jej przewodniczył. Wydał cały szereg prac naukowych, ostatnio zajmował się słynnemi wykopaliskami w Staruni. Zostawia pamięć wybitnego uczonego i szlachetnego człowieka. R. i p. (nl)

Wileńskie Tow. Lekarskie odbyło posiedzenie naukowe z odczytami dr. J. Samborskiego p. t. „Sarcoma hepatis primarium", dr. D. Jedwabnika p. t. „Zagadnienie gruźlicy płuc" i doc. dr. Wąsowskiego p. t. „Pokaz aparatu".

LITERATURA

„Wieś czternastej mili". Jerzy Bandrowski wpadł w trans i sypie opowieści jedną po drugiej. Wiadomo, że w swoich peregrynacjach wojennych zawędrował i do Chin. Jego „Wieś czternastej mili", wydana u św. Wojciecha, temu zawdzięcza swoje powstanie. Kipling nauczył nas być nieufnymi względem oczu europejskich, które patrzą na inne rasy. Przełożony przed paru laty na polskie filozof chiński Ku-Hung-Ming nieufność tę jeszcze zaostrzył. Wiemy już teraz, jak trudny jest dla nas dostęp do żółtej duszy, i jak łatwo z drugiej strony odtwarzać ją na obraz i podobieństwo swoje, mianowicie pod „żółte" postępki podkładać czyny zupełnie niewłaściwe, „białe" pobudki. Nieufność ta nie przeszkadza zajęciu się lekturą takich opowiadań, o ile są pisane zajmująco i przyjemnie, a wiadomo, że Jerzy Bandrowski jest urodzonym gawędziarzem Jak tam było w istocie z „Wsi czternastej mili" i z psychologją jej mieszkańców, to sprawa inna, dość, że przeżycia ich są w stanie nas zaciekawić, a o to przy gawędach idzie. (ln)

WYSPIAŃSKI I „ROK 46"

Przed paru dniami zamieścił nasz dział wspomnienie Artura Górskiego o tem, jak Wyspiański opowiadał raz w towarzystwie swój scenarjusz do sztuki, osnuty na tle wydarzeń krakowskich roku 1846, tj. na czasach Wolnego Miasta Krakowa, będącego republiką. Nie przypomina sobie Górski, kto jeszcze przy tem był obecny. Zanim zgłosi się może kto z uczestników tamtej rozmowy, chciałbym zapisać anegdotę krakowską, która swego czasu pobiegała, a która łączy się, być może, z przypomnianym przez Górskiego wysoce ciekawym epizodem.

Jest to anegdota, jak Wyspiański dał do przeczytania jedną ze swoich sztuk pewnemu znajomemu i co z tego wynikło. Sztuka ta miała bowiem mieć za tło czasy rzeczypospolitej krakowskiej, a jej rzekome losy miały tak się rozwinąć, jak opowiem.

Zaczynając od „priorów" — Wyspiański obcował był często z jednym ze starszych, nieżyjących dawno, aktorów teatru krakowskiego — nazwisko jest w tym razie obojętne, a nie wymieniam go i dla tego, że ów aktor był bardzo szanownym i dobrym człowiekiem, anegdota zaś jest złośliwa, ma bowiem za punkt wyjścia tę szyderczość Wyspiańskiego, o której Górski wspomina. Otóż opowiadano sobie, że Wyspiański wywnętrzał się przed tym znajomym ze swoich projektów dramatycznych, a nawet dawał mu rękopisy do czytania i pewnego razu przyniósł do „Jamy Michalikowej", gdzie często się na kawie po południu byli schodzili, nową, rzekomo gotową już sztukę, o tytule „Rzeczpospolita krakowska".

— Niech pan to przeczyta i niech pan mi powie, co pan o tem myśli — miał dodać Wyspiański. — Za kilka dni pomówimy o tem.

Gdy minęło kilka dni, spotykają się znów na kawie i Wyspiański pyta:

— I cóż, jak się panu podobało?

— Wspaniałe, mistrzu, cudowne!

— Naprawdę?

—Jestem zachwycony, arcydzieło! — unosił się zapytany.

Na to Wyspiański, kręcąc bródkę swoim zwyczajem: — Hm... To bardzo źle.

I zniszczył rękopis — jak kończy zjadliwa anegdota.

Była ona wycelowana oczywiście przeciw owemu aktorowi, a znana szyderczość Wyspiańskiego posłużyła tylko za narzędzie innej złośliwości. Niemniej tytuł sztuki: „Rzeczpospolita krakowska", był wymieniany i stąd związek tej anegdoty, krążącej za kulisami — is fecit, cui prodest — ze wspomnieniami Górskiego. W takim związku przybiera ona charakter tego przysłowiowego dymu, którego niema bez ognia. Może po tym śladzie będzie można pójść dalej? Albo może znalazłoby się coś w narastających ostatniemi czasy przyczynkach do Wyspiańskiego? W. N.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Mauzoleum pod Ostrołęką. Z Warszawy donoszą nam: Już w maju odbędzie się uroczyste odsłonięcie wspaniałego mauzoleum, w którem spoczną prochy żołnierzy, poległych w r. 1831 w bitwie pod Ostrołęką. Jest to wielka budowla w stylu monumentalnie nowoczesnym, wspólne dzieło rzeźbiarza Zerycha i architekta Zinserlinga. Uroczystości odbędą się w dniach 23, 24 i 25 maja. (tw)

CO MÓWIŁ MALCZEWSKI O CHOROBIE GROTTGERA

Z Krakowa donoszą nam:

Wysoce interesujące wspomnienia o Jacku Malczewskim ogłasza w „Głosie plastyków" p. Marcin Samlicki, wybitny artysta-malarz, opowiadając jak Malczewski malował jego portret. Przy rozmowach, które przy pozowaniu są oczywiście regułą, schodzono na różne tematy i tak potrącił Malczewski o Grottgera, zestawiając go przelotem z Matejką.

— Matejko — opowiada p. Samlicki — wydał się Malczewskiemu więcej sztuczny, pompastyczny, natomiast Grottger bardziej bezpośredni, szczery, poetyczny. Choroby piersiowej nabawił się, malując „Wojnę". Pewnego upalnego dnia zmęczony pracą, położył się nagi na posadzce kamiennej i tak przeleżał 2 godziny. Rezultatem były — galopujące suchoty. Wywieziono go raz w wózeczku na Quai d'Orsay, by się wygrzał w słońcu. Przechodziły dwie piękne Paryżaneczki i widząc chorego młodziana z emfazą rzuciły mu głośno: „Pauvre garçon! Widok uroczych kobiet kaza łzapomnieć biedakowi o cierpieniu; wydarł się mu z ust okrzyk uwielbienia: „Ach, jakie one są piękne!" I dwie strugi łez popłynęły po jego twarzy.

Oryginalnem i ciekawem pismem jest wogóle nasz „Głos plastyków", do którego przyjdzie mi przy okazji nieraz powrócić.

TEATR

„Koniec i początek" Maszyńskiego zdobył w Wilnie u publiczności sukces taki, że artyści wileńscy urządzają z nim objazdy po Wileńszczyźnie. Ostatnio odbyły się przedstawienia w Lidzie i w Nowogródku.

MUZYKA

Muzyka dawna i współczesna w Warszawie. Donoszą nam z Warszawy: Stowarzyszenie Miłośników Dawnej Muzyki urządziło swą 79 audycję w ten sposób, iż program zapowiadał szereg porównań między muzyką dawną a współczesną. Przed koncertem wprowadzające słowo wstępne wygłosił młody kompozytor p. Michał Kondracki, autor „Partity", dwukrotnie granej we Filharmonji Warszawskiej. Wykonano G. B. Pergolesego Trio B-dur na dwoje skrzypiec i basso continno, poczem tegoż autora arję p. tyt.: „Soleva il traditore" odśpiewała z akompanjamentem dwojga skrzypiec i basu p. L. Szczepańska. Zkolei p. Margerita Trombini-Kazurowa odegrała na klawesynie J. Seb. Bacha dwie dwugłosowe inwencje oraz preludjum i fugę C-moll z I części „Wohltemperirte Klavier". Zespół, złożony z dwojga skrzypiec i wiolonczeli, odegrał wreszcie Fantazję trzygłosową francuskiego kompozytora z szesnastego wieku E. du Caunnoy. Druga część koncertu poświęcona była muzyce nowoczesnej. Suitę Igora Strawińskiego (z 1925 roku) na tematy i fragmenty z dzieł Pergolesego odegrała przy akompanjamencie fortepianowym prof. Wł. Raczkowskiego p. Irena Dubiska, poczem wraz z p. S. Jarzębskim wykonała Sonatinę na dwoje skrzypiec A. Honneggera (z 1920 roku). Na zakończenie tego ciekawego koncertu odegrano trzy kanony op. 43 (z 1928 roku) P. Hindemitha na dwa głosy z towarzyszeniem instrumentów. Następna (80) audycja odbędzie się w końcu kwietnia; zorganizuje ją łącznie ze Stowarzyszeniem Towarzystwo Wydawnicze Muzyki Polskiej. Cała ta audycja poświęcona będzie utworom Tadeusza Jareckiego (kwartet smyczkowy nr. 3, trio fortepianowe, pieśni i kompozycje fortepianowe). (w. m.)

OCHRONA PRZYRODY

Żubrów przybywa. Z Wilna donoszą nam: W puszczy Białowieskiej święcono narodziny tęgiego byczka żubrzego, a w najbliższym czasie przybędzie nowonarodzonemu jeszcze dwoje ciotecznych rodzeństwa. Stan żubrów będzie odtąd powiększał się stale. (wo)

Książki nadesłane

Florjan Znaniecki: „Miasto w świadomości jego obywateli". Z badań Instytutu Socjologicznego nad miastem Poznaniem. Poznań 1931. Wyd. Pol. Inst. Socjologicznego.

Prof. Bolesław Markowski: „Administracja Skarbowa w Polsce", Warszawa, 1931. Nakł. Wyższej Szkoły Handlowej.

Juljan Ejsmond: „W słońcu". Wybór poezyj. Wydani epośmiertne. Nakład Księgarni Św. Wojciecha. Poznań, Warszawa, Wilno, Lublin.

„URBANISTA" CZY ŚWIATŁY „OJCIEC MIASTA"?

Specjaliści od urbanistyki — Ich projektowane dyplomowanie — Technika i urbanistyka — Ich punkty styczne — Technik, czy „ojciec miasta"? — Sztuczny podział — Specjalizacja — Wprzód docenci, potem wydział.

Warszawa, 18 kwietnia.

Rozważany jest obecnie projekt utworzenia na Politechnice Warszawskiej samodzielnego Wydziału Urbanistycznego. Sposób prowadzenia studjów polegałby na tem, że studenci Wydziału Architektury, poczynając od czwartego semestru, czyli po t. z. „półdyplomie", musieliby się zdecydować na specjalizację studjów i albo kończyć je wedle dotychczasowego programu, lub też poświęcić się urbanistyce, t. j., mówiąc najogólniej, wiedzy o mieście, której istotą zajmiemy się za chwilę.

Sprawa ta, o której doniosłości nikt nie wątpi, budzi jednak pewne komentarze natury zasadniczej. Chodzi mianowicie o charakter wiedzy architektonicznej wogóle, jako z przedmiotu nauk wykładanych na wyższej uczelni technicznej. Obserwujemy w danej chwili zjawisko tłumnego zapisywania się na politechniki zarówno warszawską jak i lwowską adeptów sztuki budowlanej. Nasuwa się pytanie, czy istotnie napływ ten, jest proporcjonalny do zapotrzebowania sił zawodowych, mogących się wylegitymować wyższemi studjami technicznemi? Czy istotnie budownictwo domów mieszkalnych jest przedmiotem wymagającym długoletniej pracy teoretycznej, z widomym uszczerbkiem doświadczenia praktycznego.

Opinja publiczna przypisuje Warszawskiemu Wydziałowi Architektury bardzo wysoki poziom studjów. Na potwierdzenie tego faktu służą argumenty bardzo mocne, w postaci niemal systematycznych zwycięstw odnoszonych na konkursach architektonicznych przez profesorów i uczniów tego właśnie Wydziału. Sfery fachowe zapatrują się trochę inaczej, wyrażając obawę, iż atmosfera „treningu konkursowego" wymagająca „specjalnej formy" zawodników (mówiąc językiem sportowym) wpływa ujemnie na powagę studjów fachowych. Słyszy się głosy, iż charakter studjów na warszawskim Wydziale Architektury coraz bardziej nabiera zabarwienia odpowiedniejszego dla akademji sztuk pięknych, niż właściwego uczelni technicznej. Trudno mi wypowiadać się w tej sprawie, gdyż należę do grona tych, przeciw którym wysuwa się zarzuty. Niewątpliwie myśl utworzenia wydziału urbanistycznego z takiej właśnie troski się poczęła.

I tu wyłania się obawa. Urbanistyka, nauka rodząca się dopiero z chaosu najróżnorodniejszych potrzeb, jawiących się przed oblicze „ojców miasta", tylko w nieznacznym swoim zakresie łączy się z temi zagadnieniami, jakie mamy prawo stawiać przed światem technicznym. Toteż wiązanie studjów urbanistycznych z politechniką, a może nawet wydawanie dyplomu inżyniera - urbanisty sprawi, że najistotniejsze postulaty gospodarki miejskiej, czynnik główny, ekonomiczny, administracyjny, uznane zostaną za przedmiot uboczny studjów encyklopedycznych. O ile, katedra urbanistyki, — dotychczas zwana „budową miast" miała pewne widoki rozwoju i od jej kierownictwa tylko zależało ażeby rozwinęła się tak dalece, jak tego pragnęliśmy oczekiwać, to jeśli stało się inaczej, jeśli Towarzystwo Urbanistów szuka sposobów stworzenia brakującej placówki, powinno zbadać sprawę źródłowo i wskazać przyczyny niedomagań.

Leży przedemną projekt programu studjów urbanistycznych na politechnice, wysunięty przez to właśnie Towarzystwo. Niepodobna tłumić obawy, iż wynik takich studjów okaże się negatywny. Program przewiduje wykłady w zakresie urbanistyki historycznej, techniki komunikacyjnej, sanitarnej, ustawodawstwa i t. d. Sądząc z programu przewidziano wszystkie przedmioty jakie mogą wchodzić w zakres kompetencji wzorowego „ojca miasta", ale czy tym ojcem powinien być technik, to inne pytanie. Najznakomitszy inżynier - urbanista nie poradzi, jeśli magistrat będzie w rękach ludzi niekompetentnych. Kompetencja władzy miejskiej wymaga wiedzy urbanistycznej, ale jeżeli wnikniemy głębiej w sens tego zagadnienia, przekonamy się, że sedno jego leży w zakresie studjów społecznych, które powinny być uzupełnione dodatkowem studjum technicznem. Jeśli czynniki powołane do kierowania rozwojem miasta będą kompetentnemi w zakresie wszystkich arkanów nowoczesnej techniki budowy miast, a prócz tego, jak powiada poczciwy Pan Zagłoba, będą umiały myśleć „gieneralnie", niewątpliwie powołają we właściwym czasie i miejscu odpowiednią siłę techniczną. Podział architektów na takich co umieją budować tylko domy, albo tylko miasta, jest sztuczny. Tem się różni architekt posiadający dyplom wyższej uczelni od abiturjenta średniej szkoły budownictwa, że umysł jego winien szersze obejmować horyzonty. Pocoby w takim razie tracił tyle czasu? Szkoda fatygi, żeby projektować kamienice lub domki na rozdrożu! Na to niepotrzeba inżyniera. Obliczenia są w każdym kalendarzu, a „piękne" plany w stosie albumów zalegających księgarnie. Inżynier - architekt w poważnem znaczeniu tego słowa winien być przedewszystkiem urbanistą. Na tym polega problemat nowożytnej architektury.

Wierzę głęboko, że wszędzie tam, gdzie na czele miast stoją kompetentne i otwarte głowy, otwarte dla wiedzy a nie dla frazesów, zajęte gospodarką, a nie przemówieniami okolicznościowemi i przecinaniem wstążek na wystawach, znajdą się przy warsztacie specjaliści do poszczególnych działów techniki miejskiej. W przeciwnym razie, architekt - omnibus też niewiele pomoże.

Reasumując, ośmielam się twierdzić, że projekt specjalizacji urbanistycznej na politechnice nie wymaga tworzenia całego wydziału. Wystarczy najzupełniej, jeżeli w pojęcie pracy dyplomowej włoży się tę treść, jaką się wkłada w pracę doktorską na uniwersytecie. Lekarz specjalista nie kończy wydziału dermatologicznego czy psychjatrycznego, lecz specjalizuje się w tym zakresie na odpowiedniej klinice. Tworząc dzisiaj wydział urbanistyczny, możemy nie ustrzec się tego błędu, jaki zarzucają malkontenci obecnemu wydziałowi architektury t. j. braku metody naukowej wynikłego z małego zainteresowania się świata profesorskiego dorobkiem naukowym kierowanych przez siebie zakładów. Wobec braku docentów, którzy mogliby podjąć wykłady nowych przedmiotów wymienionych w programie, trudno będzie zapewnić nowemu wydziałowi poziom taki, jakiego mamy prawo oczekiwać od wyższej uczelni. Należałoby tedy, mając na względzie, istotne dobro wiedzy urbanistycznej, najpierw wychować docentów, a dopiero później myśleć o stworzeniu dla nich odpowiednich placówek. Tymczasem w grudniu ubiegłego roku, w dniu święta Politechniki, słyszeliśmy z ust J. M. Rektora gorzkie ubolewanie nad słabem zainteresowaniem, jakie okazuje świat techniczny dla pracy naukowej. Może się więc zdarzyć, że otrzymamy nowy wydział, na którym nie będzie miał kto prowadzić wykładów.

Dr. Lech Niemojewski.

Pisma nadesłane

„Tęcza". Zesz. 16. Treść: Od Redakcji. — J. D.: „Niepokój". — S. Kozicki: „Świt prasy ludowej w Polsce". — J. Mąkolska: „Floretem albo szpadą". — (at.): „Jak Polak malował Marję Antoninę". — Ks. Bp. Laubitz: „Ze wspomnień o Janie Kasprowiczu". — W. Bąka: „Gdzież zabłąkało się serce?". — S. Balicki: „Siekierka". — Ks. Krause: „Wśród skośnookich neofitów". — W. Noskowski: „Życie teatralne". — Notatki. — Światłocienie. — Powieść i nowela. — Rozrywki umysłowe.

„Przewodnik Bibljograficzny". Zeszyt 3. Miesięcznik dla wydawców, księgarzy, antykwarjuszy, jakoteż dla czytających i kukujących książki.

„Głos Plastyków". Zeszyt 9. Treść: W. Hofmann: „Zbiór sztuki francuskiej poza granicami Francji". — T. Cybulski: „Dzień w architekturze zameczku w Wiśle". — M. Samlicki: „Oblicze sztuki modernistycznej w Paryżu". — Opinje i mniemania. — Kronika krakowska. — Kronika warszawska. — Drobiazgi. — Ramas: „Kanapa". — M. Lisiewicz: „Malczewski" — B. Raczyński: „St. Wyspiański".

„Ruch Literacki". Nr. 3. Treść: A. Górski: „Ze wspomnień o Wyspiańskim". —S. Wasylewski: „W obronie Samuela Wołka". — B. Nadolski: „Cochanoviana. I. Wyznanie w akrostychu. II. Interpretacja kilku fraszek." — L. Płoszewski: „Wyspiański w orbicie Mickiewicza". — Recenzje. — Bibljografja. — Notatki. — Kronika.

Pionier budowlany w śródmieściu

Dom przy Podgórnej 8 ulegnie w najbliższych dniach zburzeniu

O ile północna strona ulicy Podgórnej na całej linji ma już jednolitą nowoczesną architekturę, to strona południowa tej ulicy wykazuje znaczne nierówności. Obok wielkich kamienic czteropiętrowych w kilku miejscach znajdują się stare domki jednopiętrowe. Przechodnie przyzwyczaili się już do tego wyglądu ulicy po stronie południowej. W najbliższym już czasie jednak wygląd ten dozna znacznej zmiany. Padnie niebawem dom jednopiętrowy pod nr. 8,sąsiadujący z jednej strony z wielkim narożnikowym przy alejach Marcinkowskiego. Zbudowany w r. 1818 budynek obecny ulegnie całkowitemu zburzeniu, gdyż słabe fundamenty, częściowo z zwyczajnego polnego kamienia sypane, niewytrzymałyby ciężaru wielkiej nowoczesnej kamienicy. W ciągu tych przeszło 100 lat, dom, graniczący z drugiej strony z charakterystyczną posesją Księgarni Pedagogicznej, był w rękach różnych właścicieli. N. p. w latach około r. 1880 właścicielem była znana i zasłużona rodzina Łebińskich. Ś. p. dr. Władysław Łebiński dobudował w podwórzu nowe skrzydło, w którem mieściła się drukarnia „Dziennika Poznańskiego". Ś. p. dr. Władysław Łebiński od r. 1897 był naczelnym redaktorem tego pisma. Zburzeniu ulegnie opróżniony już obecnie z lokatorów dom od strony ulicy, zaś znajdujące się w podwórzu skrzydła pozostaną nienaruszone. Osobliwością w tym domu jest napis mistrza dekarskiego na kominie, który pozwala na stwierdzenie daty budowy. Majster pracujący przy budowie dachu uwiecznił tam swe nazwisko.

Wspomniana powyżej sąsiednia kamienica Księgarni Pedagogicznej (ul. Podgórna 7) jest niejako historyczną. W niej miał ostatnie swe mieszkanie w Poznaniu Karol Marcinkowski. W roku 1847 urodził się w niej niemiecki głównodowodzący w czasie wojny światowej, Hindenburg, obecny prezydent Rzeszy Niemieckiej. Przez długie lata należała ta kamienica do ś. p. dr. Romana Szymańskiego; od jego spadkobierców nabyła tę posiadłość, już po wojnie, obecna właścicielka Spółka Pedagogiczna. Wspomnieć się godzi, że Niemcy, którzy w czasie wojny przezwali ul. Podgórną „Hindenburg-Str.", zabiegali usilnie o kupno tej kamienicy, aby urządzić w niem muzeum wojenne imienia Hindenburga, lecz córki ś. p. Szymańskiego odmówiły, mimo zaofiarowania im wysokiej ceny, kategorycznie propozycjom niemieckim sprzedaży ich kamienicy na taki cel. Przez długie lata ś. p. dr. Roman Szymański miał w tej kamienicy drukarnię i redakcję „Orędownika"; tutaj też powstał w wrześniu 1906 „Kurjer Poznański", który mieścił się w tych lokalach przez 6 lat, do września 1912 r. Tyle nawiasowo o historycznych wspomnieniach sąsiedniej kamienicy.

Fakt zburzenia domu przy Podgórnej 8 jest niezwykłym w okresie powojennym wypadkiem i zasługuje na podkreślenie szczególniejsze, choćby z tego powodu, że zdaje się, iż po wojnie nie zdarzyło się jeszcze, iżby ktoś burzył doszczętnie stary dom, budując w jego miejscu nowy. Przez mniejwięcej 17 lat wojny i powojennych stosunków od prac tego rodzaju w śródmieściu odzwyczailiśmy się już zupełnie. Jest to więc pewnego rodzaju pionierka w śródmieściu, która doprowadzi zdaje się powoli do tego, że z czasem obserwować będziemy także w śródmieściu rusztowania murarskie nietylko przy kamienicach, w których przeprowadza się remont, a w najlepszym razie nadbudowę, ale również przy nowych budowlach, wstępujących na miejsce starych. W miejsce niepozornego budynku przy Podgórnej 8 stanie okazały budynek, który wyrówna częściowo architekturę ulicy i w którym znajdzie się większa ilość pomieszczeń. Znajdujące się w podwórzu skrzydła, pozostaną niezmienione. (k)

Walka z długą suknią

W Londynie odbył się kongres związków, stojących na straży praw obywatelskich, który zakończył swoje obrady dziwaczną rezolucją, mianowicie protestem przeciw wprowadzeniu mody długich sukien. Liczne delegatki zostały wezwane, by z całą energją odparły powrót mody długiej sukni, jako zamach na wygodę i wolność kobiety, która, jak bezwolna owca poddaje się kanonom mody. Kobiety nie zdają sobie z tego sprawy, do jakiego stopnia długa suknia oddaje je z powrotem w dawną niewolę. To nie przypadek, stwierdza rezolucja kongresu, że wolność pod względem politycznym i społecznym zakwitła w całej pełni właśnie z chwilą usunięcia dawnych uciążliwych strojów kobiecych.

22-ga Loterja Państwowa

(Bez gwarancji)

W 30-tym dniu ciągnienia 5-tej klasy wygrane padły na numery następujące:

Wygrana zł. 15.000 plus premja złotych 300.000 na nr. 137220.

Wygrana zł. 250 plus premja zł. 200.000 na nr. 5611.

Wygrana zł. 250 plus premja zł. 100.000 na nr. 112612.

15.000 zł. na nr. 76642.

Po 5.000 zł. na nr. nr. 66089 118359 137827.

Po 3.000 zł. na nr. nr. 21126 37804 86651 124036.

Po 2.000 zł. na nr. nr. 7194 12074 17758 20622 26157 29346 51808 53402 59771 71401 74539 77553 97093 97234 105794 111032 114580 125765 146154 165719 181291 186082 188322.

Po 1.000 zł. na nr. nr. 8602 17742 21874 23785 25118 30680 37677 54030 76086 78245 90666 122590 133167 134266 136441 150929 155886 165421 167234 168267 170926 191955 193773 203246 204721 209237.

Po 500 zł. na nr. nr. 1813 3245 3273 4752 4797 6414 6606 7530 14445 16600 17596 17977 18219 18879 22923 27711 28215 29160 33363 33493 34470 34946 35259 35895 37363 38858 39621 39920 40221 43205 45297 45489 46230 46543 47136 48150 52196 53323 53680 54301 55650 55885 56178 56225 59123 61467 63657 67923 65538 68797 68855 73283 75384 75477 77729 82544 85058 85751 87079 86422 87610 88147 88339 94922 95054 98688 99746 100290 100453 100463 101246 102711 102880 103962 105074 106316 108250 111768 112263 113196 113656 113890 114223 115088 115234 115591 116585 118016 121751 122592 122984 123447 123654 124901 125348 125373 125771 125867 126535 126976 128404 128830 131433 132325 132622 135730 143360 148310 148400 153734 155999 158043 158419 159102 160116 161921 162559 163012 165686 166113 166288 166924 168137 173260 174711 175143 176247 176553 178437 179 406 181125 184680 185832 188365 190433 190554 193110 193194 194253 195140 197499 197661 197719 200740 203154 208085 208124 208407 209424 209651.

Po 250 zł. wygrały numery następujące:

69 92 327 68 91 577 92 613 17 64 92 760 83 85 933 82 62 79 94 **1**137 48 50 73 234 44 307 66 90 636 79 724 800 47 73 917 49 **2**155 63 432 46 93 656 913 67 **3**044 96 251 343 90 431 55 82 705 15 35 45 802 **4**019 243 67 246 94 515 24 42 683 95 734 66 76 818 24 946 64 **5**101 94 312 41 43 435 539 626 813 39 99 916 47 49 **6**001 18 257 349 422 514 45 48 58 602 5 37 735 41 822 67 920 27 29 66 **7**043 64 152 200 34 78 307 32 442 55 506 99 625 57 785 848 **8**038 69 74 162 66 98 254 81 380 481 560 643 72 89 737 **9**057 278 395 486 98 538 44 88 758 810 51 80 **10**065 79 113 42 44 242 73 590 **11**002 8 58 137 342 499 511 681 747 50 64 852 71 907 18 **12**115 75 207 53 62 73 75 97 319 474 530 956 **13**028 86 145 300 431 608 60 768 869 **14**012 127 81 201 15 77 485 547 668 705 46 57 840 **15**086 115 35 39 46 49 69 75 205 15 63 92 400 86 695 818 21 940 83 **16**059 72 83 142 61 76 220 44 306 69 437 42 53 59 528 46 763 939 **17**044 185 210 24 546 52 91 677 97 716 91 812 38 918 53 **18**038 59 108 202 378 440 512 23 47 58 688 742 47 831 83 944 56 **19**098 129 30 32 227 38 49 331 96 545 80 690 773 849 975 **20**055 90 164 200 6 59 66 363 474 541 53 628 48 722 52 877 966 **21**093 113 215 27 41 349 68 505 655 63 719 76 96 98 856 **22**046 48 132 74 211 432 39 504 43 78 80 650 705 34 59 66 801 41 56 930 **23**052 143 49 68 207 384 97 598 620 74 474 966 71 **24**038 68 83 473 542 47 604 79 748 65 982.

Co wszystkich zachwyca i wszystkich zadowala?

Jak dotychczas największa ilość wygranych w V. klasie 22-ej Loterji.

Losy

do I. klasy Pol. Państw. Loterji są do nabycia w najszczęśliwszej kolekturze

Stefan Centowski, Poznań,

Al. Marcinkowskiego 5. Tel. 24-94.

P. K. O. 203154. dw 3381/2

25101 342 58 80 466 548 770 832 55 996 **26**120 63 75 322 50 408 18 594 717 **27**102 75 381 453 98 559 61 651 92 738 41 42 808 90 914 61 99 **28**381 502 23 30 68 91 98 765 999 **29**053 86 301 407 505 80 731 810 **30**209 95 307 10 20 497 593 639 54 733 75 818 97 978 **31**129 216 56 428 581 658 787 991 **32**099 100 76 77 232 63 343 65 71 410 554 741 42 912 93 **33**191 220 394 500 82 95 707 54 57 904 64 70 94 **34**033 138 298 409 59 646 60 74 732 40 876 953 72 **35**055 56 168 241 325 38 474 503 643 871 801 53 60 933 58 **36**030 82 116 30 61 74 232 360 423 628 30 83 780 926 52 **37**023 300 66 92 439 634 63 830 85 **38**115 288 311 58 82 530 43 802 26 **39**033 109 344 60 64 78 517 18 74 **40**040 74 144 65 437 515 614 25 36 49 708 878 997 **41**003 14 33 119 47 208 367 94 420 616 59 71 784 86 **42**079 97 111 23 318 61 92 518 743 88 **43**407 595 602 4 40 814 52 **44**018 31 98 153 90 245 48 315 24 29 476 589 666 770 848 51 68 **47**204 81 328 62 75 543 603 767 830 67 962 **48**011 40 49 96 231 84 90 470 558 64 80 727 978 **49**005 22 45 72 100 34 42 440 609 829 73 918.

50011 28 43 66 250 316 70 90 434 507 854 942 57 **51**108 9 27 206 387 411 579 644 943 81 **52**000 1 73 97 122 394 468 576 645 83 758 832 45 62 934 73 **53**070 209 27 356 407 530 40 46 713 833 89 970 77 **54**014 17 56 60 216 90 349 408 23 596 662 819 47 942 88 **55**047 72 84 109 29 322 493 526 642 68 910 64 66 **56**123 47 67 256 334 37 86 501 648 767 97 809 18 977 **57**016 144 246 545 58 722 54 877 957 **58**012 38 103 21 76 87 275 408 36 44 72 627 62 69 770 94 905 90 **59**054 115 244 60 447 629 801 19 23 914 24 **60**017 68 168 247 358 400 27 51 587 619 763 840 54 917 41 50 60 66 72 **61**020 53 60 163 90 255 71 357 415 35 96 613 760 66 815 938 **62**026 35 41 230 52 72 81 409 88 521 658 **63**053 162 245 314 54 94 421 502 26 752 822 968 **64**041 137 74 320 505 826 975 **65**056 145 69 229 61 394 707 856 79 81 **66**027 158 258 98 338 61 563 733 40 56 808 29 903 26 53 86 **67**017 181 33 94 347 66 540 725 50 824 82 921 49 **68**124 47 50 59 201 61 331 418 61 630 64 762 93 **69**021 28 153 482 618 40 58 797 840 **70**032 115 33 41 62 89 96 243 512 97 627 33 723 40 62 88 **71**039 88 149 201 552 650 733 37 83 859 903 **72**107 451 605 896 **73**162 76 90 238 342 80 487 528 38 695 920 28 **74**039 77 90 116 201 31 72 315 464 65 577 637 771 883.

75034 50 191 203 6 35 348 81 95 417 27 74 526 42 43 617 37 58 829 978 **76**231 53 81 305 64 520 600 14 37 87 98 715 818 60 62 927 **77**061 154 207 33 371 445 85 513 615 23 51 719 800 8 962 42 97 470 696 283 47 973 80 **79**215 54 325 517 673 771 811 59 94 991 **80**218 64 398 672 805 24 72 96 98 997 **81**023 39 247 73 610 28 35 65 757 77 86 807 28 992 **82**430 518 66 79 613 714 38 89 870 **83**080 285 89 402 26 92 903 **84**236 333 492 509 620 30 60 839 60 76 **85**270 567 69 722 46 913 **86**004 43 300 468 584 615 34 58 754 65 84 833 957 **87**050 74 92 234 300 57 643 56 730 850 59 904 36 **88**024 182 95 210 57 73 361 72 471 538 67 625 702 959 **89**112 220 341 461 505 72 93 95 604 746 52 945 **90**063 213 308 437 81 731 881 975 **91**134 249 366 529 43 92 98 854 88 966 **92**000 111 47 366 518 19 618 764 840 75 900 **93**002 150 75 271 85 367 630 757 **94**067 81 242 46 55 317 50 81 480 516 97 736 802 50 **95**396 403 28 533 52 671 762 928 **96**022 34 102 254 67 352 508 73 625 85 787 95 820 30 955 **97**076 98 127 32 63 253 301 69 447 599 714 39 911 **98**034 56 70 260 375 619 30 32 731 46 **99**073 107 58 234 65 73 453 638 72 787 800.

100099 109 53 236 68 371 507 92 98 626 796 819 45 92 **101**005 60 63 88 171 81 98 271 392 413 508 91 615 54 764 869 91 973 **102**002 17 76 93 129 217 73 379 94 462 79 93 628 98 704 901 **103**032 57 303 40 67 426 51 644 54 722 33 75 98 **104**025 305 27 28 413 94 875 **105**067 71 98 107 94 290 334 41 59 92 506 76 83 745 76 869 945 59 61 87 **106**288 481 98 882 955 82 **107**041 134 265 81 87 458 580 621 703 68 **108**476 583 84 694 752 67 84 989 99 **109**101 51 336 563 93 650 79 862 922 **110**075 106 20 63 542 629 701 10 27 309 34 96 963 **111**146 201 329 36 71 570 612 **112**053 102 75 668 72 735 837 **113**048 53 63 162 65 72 528 54 67 703 53 63 878 **114**200 38 58 608 948 **115**026 53 189 91 603 765 804 42 79 **116**045 174 222 352 90 586 637 44 705 75 **117**008 82 98 188 254 84 86 87 90 306 9 18 401 9 90 798 **118**010 46 184 504 77 622 714 59 815 24 45 971 **119**045 46 164 246 337 442 80 507 97 636 79 834 983 **120**040 105 54 56 278 319 414 628 79 800 15 43 945 48 **121**061 137 202 367 75 434 66 95 595 726 962 88 **122**070 272 95 436 533 751 881 932 **123**026 43 159 235 53 350 418 563 635 738 930 96 **124**004 20 25 211 88 395407 11 514 51 90 603 25 81 92 99 763 80 889.

125250 359 516 602 84 92 93 782 837 929 35 **126**549 868 903 36 48 53 **127**005 77 115 52 511 12 604 740 63 864 48 **128**015 16 81 93 132 98 319 21 32 419 21 562 720 69 80 818 64 **129**040 399 456 601 29 730 915 56 71 88 **130**107 205 49 84 342 57 64 412 510 36 629 37 59 714 61 86 849 52 915 16 91 92 **131**038 54 101 235 63 305 459 564 651 766 68 92 95 830 32 **132**118 265 353 55 522 626 27 31 42 98 786 801 55 71 902 54 57 **133**052 152 81 94 343 67 516 25 43 610 757 978 **134**244 85 98 315 426 57 68 506 10 76 602 22 28 42 53 56 772 806 14 35 930 65 **135**135 240 341 96 497 557 90 636 90 718 815 35 **136**047 56 154 339 43 414 532 47 74 84 629 63 722 862 966 67 **137**029 107 15 62 451 551 661 65 754 828 **138**094 288 493 547 71 735 73 904 30 **139**028 41 181 235 310 14 473 668 715 84 94 98 992 **140**048 68 265 536 710 800 18 97 968 **141**062 88 354 73 803 11 75 988 97 **142**025 336 80 622 97 726 820 55 **143**125 231 321 495 513 57 692 93 883 930 **144**089 179 301 11 93 421 29 47 66 91 99 591 626 846 **145**082 185 220 307 42 43 440 67 674 88 903 33 **146**371 89 580 662 **147**100 223 31 430 48 86 528 49 63 64 775 872 **148**364 443 559 690 711 835 54 **149**067 97 131 402 24 74 617 99 756 859.

150058 122 214 42 446 546 97 659 97 843 88 901 **151**101 80 99 350 72 90 433 512 15 75 601 845 71 85 969 71 **152**010 54 92 164 474 517 54 69 609 22 90 822 58 **153**354 436 620 715 803 12 25 52 926 37 **154**042 148 214 700 80 854 62 **155**014 33 71 103 86 246 372 436 72 526 621 80 731 86 854 58 988 **156**107 53 57 281 350 525 57 743 59 831 59 80 934 **157**133 77 781 843 92 965 68 **158**041 127 37 272 373 417 47 51 547 659 727 48 813 900 23 37 **159**170 315 69 76 495 508 14 672 73 716 40 60 959 **160**002 196 97 225 378 86 91 409 17 577 87 649 738 826 933 **161**036 110 41 599 608 933 44 56 **162**388 425 97 553 711 41 887 **163**058 275 470 609 792 801 11 92 911 13 **164**087 113 249 50 346 479 502 14 643 766 814 916 **165**019 122 29 69 232 305 46 476 532 75 615 52 887 **166**233 340 438 518 614 40 947 69 **167**041 57 172 416 71 559 73 690 828 47 54 **168**047 67 194 311 39 481 97 514 726 57 821 933 34 97 **169**048 98 126 38 431 538 626 75 775 933 65 **170**017 193 346 51 60 75 540 41 682 815 77 85 **171**041 252 343 500 5 33 86 623 727 824 81 94 921 **172**142 87 288 388 615 703 30 930 70 **173**097 115 40 76 90 235 365 89 446 521 607 776 92 890 941 **174**022 92 147 76 213 76 370 522 25 72 709 51 821 987.

175027 93 97 139 280 305 480 82 516 69 751 862 85 959 **176**040 43 76 204 27 75 89 317 505 90 739 865 929 65 77 **177**128 45 234 79 340 554 663 92 883 **178**089 97 185 207 10 53 80 313 91 541 96 755 834 85 911 35 71 **179**071 86 246 59 502 12 603 830 31 36 88 916 **180**079 80 145 83 417 22 523 611 16 716 17 26 77 888 **181**014 129 83 211 81 431 560 77 630 87 743 809 88 **182**043 54 64 67 103 301 9 89 499 563 719 25 53 876 98 923 75 81 **183**074 159 214 20 49 63 330 601 716 54 828 962 **184**010 28 276 89 439 45 659 700 32 915 **185**038 73 84 94 159 209 14 316 499 518 89 662 881 **186**004 65 98 124 266 95 336 409 511 610 47 83 96 724 28 932 53 **187**034 130 662 66 92 945 **188**013 62 74 143 56 330 58 425 530 731 38 811 904 55 **189**480 550 775 91 806 54 988 92 **190**059 105 6 36 65 84 279 473 89 576 631 700 4 10 16 41 **191**174 230 310 509 24 86 91 621 47 735 852 927 47 **192**094 124 36 228 33 305 57 492 509 32 46 691 707 82 847 972 76 **193**207 23 370 493 840 48 88 **194**065 235 311 698 794 871 85 89 **195**164 216 307 86 646 **196**028 77 89 139 41 80 210 77 393 407 14 98 702 827 60 **197**005 42 67 195 300 79 439 521 639 753 857 **198**172 345 412 20 65 574 762 839 61 64 **199**245 56 509 731 51 881 99 933 63.

200049 206 302 442 79 557 683 775 88 838 75 924 **201**102 205 413 43 67 666 70 99 743 826 922 **202**015 58 76 103 293 438 76 611 48 67 817 99 958 **203**097 290 386 557 713 75 830 906 86 88 **204**013 40 123 216 383 454 60 525 603 715 807 **205**035 70 106 51 271 340 83 481 648 97 789 921 67 **206**097 105 36 76 217 63 301 10 86 580 760 921 67 **207**211 346 65 82 422 58 526 75 601 42 43 74 761 847 **208**005 97 158 512 27 636 54 707 74 **209**008 99 132 491 553 87 623 810 905 73.

A jednak prawdą jest, że najszczęśliwiej gra się w kolekturze

Władysława Billerta, Poznań, św. Marcin 19

Największa wygrana na Poznań padła w mojej kolekturze.

Losy do I. Kl. już do nabycia. Cena 1/4 losu 10,— złotych.

zw 28958

W najszczęśliwszej kolekturze

A. KĘDZIORY

w Poznaniu - Sieroca 5/6

padają codzień

WIĘKSZE WYGRANE.

Nie zwlekaj! Kup los I. klasy za 40 zł lub ćwiartkę za 10 zł.

ZDOBĘDZIESZ BOGACTWO zw 28811

Kolektura Polskiej Loterji Państwowej

Józef Wlekliński, Poznań-Bazar

Aleje Marcinkowskiego 10, nar. ul. Nowej

Tel. 32-59 Tel. 32-59

LOSY

do I. klasy 23 Pol. Loterji Państwowej **są już do nabycia.**

1/4 losu 10 zł, 1/2 losu 20 zł, 1/1 los 40 zł.

zw 10582-16,3

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Moda na banki międzynarodowe

Dla całkowitej dezorganizacji współczesnego porządku gospodarczego w Europie charakterystyczny jest rozdźwięk zachodzący między: z jednej strony, wysoce egoistycznym systemem obrotu towarowego i — z drugiej strony: raczej solidarystycznym systemem obrotu kapitałowego. W przeciwieństwie do świata rolniczego i przemysłowego, który dąży (słusznie czy niesłusznie, w to nie wnikamy) do samowystarczalności za każdą cenę, świat finansów wykazuje w ostatnich czasach żywe zainteresowanie dla wszystkich przedsięwzięć zbiorowych międzynarodowych, na które poprostu „nastała moda".

Zaczęło się to od Banku Rozrachunków Międzynarodowych, powołanego do życia w Bazylei, jak wiadomo, celem rozwikływania licznych problemów finansowych i walutowych, związanych z regulacją odszkodowań wojennych. Mimo, iż organizacja B. R. M. zajęła szereg miesięcy i natrafiła na znaczne trudności, udało się nowej tej instytucji finansowej wykazać swą doniosłą pożyteczność międzynarodową oraz zamknąć pierwszy rok obrachunkowy saldem dodatniem (dywidenda 6 proc., liczne odpisy i t. d.). Co jednak najważniejsze, to to, że BRM. zdołał przełamać lody i zachęcić do międzynarodowej współpracy na polu finansowem.

Szczególnie żywą jest ta współpraca w dziedzinie kredytu rolnego, jak o tem już niejednokrotnie donosiliśmy. Dzisiaj zaś, reasumując, notujemy, że w chwili obecnej istnieją już trzy międzynarodowe banki kredytu rolnego.

Pierwszym zkolei jest powstały pod koniec ub. roku Międzynarodowy Bank Hipoteczny w Amsterdamie, w którym udział biorą kapitały holenderskie, francuskie, angielskie, niemieckie, szwajcarskie i czeskie. Bank ten działalności swej do tej pory nie podjął, badając stan zadłużenia rolnictwa europejskiego. Niemnej w kołach miarodajnych liczą się — że nowy bank amsterdamski, notabene protegowany przez BRM., przystąpi do realizowania swego celu, jakim jest zasilanie rolnictwa środkowo i wschodnioeuropejskiego w kapitały, pochodzące z bogatych emporjów finansowych Zachodniej Europy. Amsterdamski Bank Hipoteczny nie będzie udzielał kredytów bezpośrednio, lecz pośrednio, drogą przez krajowe banki kredytu ziemskiego.

Drugim zkolei jest Bank Międzynarodowego Kredytu Ziemskiego w Bazylei, założony z początkiem marca r. b. przy kapitale 25 milj. fr szwajc., z których dopiero 5 milj. zostało wpłaconych. Również i ten bank w niedalekiej przyszłości przystąpi do skupu krajowych listów zastawnych, w którym do celu sam wpierw wyłoży do subskrypcji pierwszą transzę 20 milj. franków szwajc. po 6 proc.

Wreszcie wspomnieć należy o Międzynarodowym Banku Rolnym w Paryżu, którego założycielem jest znany przemysłowiec, finansista i polityk, p. Loucheur, który oświadczył ostatnio, że wobec nadmiaru kapitałów na rynku paryskim — uważa powstanie banku swego w Paryżu za naturalne a nawet za bardziej naturalne (!) niż drenowanie kapitałów francuskich via Amsterdam i Bazyleę. Oczywiście, wystąpienie p. Loucheura wzbudziło u Niemców i „neutralnych" pedejrzenie, że międzynarodowy bank paryski będzie miał również cele polityczne na oku.

Jak więc widzimy, banki międzynarodowego kredytu hipotecznego powstają jak grzyby po deszczu. Nie można tego powiedzieć o dziedzinie międzynarodowego kredytu przemysłowego. Ale i tutaj nie brak zapowiedzi nowych tworzyw. W szczególności gubernator Bank of England, p. Montague Norman zabiega o utworzenie w Londynie „Międzynarodowego Banku Kredytu Przemysłowego", mającego trudnić się udzielaniem wielkim fabrykom długoterminowego kredytu hipotecznego.

KTO KUPUJE TOWARY ZAGRANICZNE, ODBIERA CHLEB ROBOTNIKOM POLSKIM!

Bez iluzyj

Świat gospodarczy porządnie już narzeka na sowiecką akcję eksportową. Wszędzie słyszy się głosy, że eksport rosyjski dezorganizuje rynek handlowy, co się odbija fatalnie na produkcji, która i tak jest ograniczona z powodu przeżywanego przesilenia gospodarczego.

I nic dziwnego, że się tak dzieje. Według opinji osób, które otrzymują źródłowe informacje z Sowietów, stosowany tam system produkcji umożliwia wytwarzanie, towarów po nader niskiej cenie, o jakiej nigdzie indziej nawet śnić nie można. Dzieje się to wskutek zetatyzowania wszystkiego wogóle aż do pracy włącznie. Człowiek w Sowietach jako indywidualność, rozporządzająca swą osobą dowolnie, nie istnieje. Musi pracować tam, gdzie każą, tak długo i na takich warunkach, jak zgóry jest określone. System ten — to system niewolnictwa, podobnego do odległych czasów starożytnych, kiedy faraonowie egipscy, pragnąc zaspokoić swą próżność, pracą dziesiątków tysięcy niewolników wznosili piramidy, mające służyć za grobowce.

Z chwilą przeprowadzenia kolektywizacji rolnictwa władza sowiecka jest prawdziwym dyktatorem gospodarczym na szóstej części globu ziemskiego, zaludnionej 150 miljonami ludzi i posiadającej niezmierzone wprost bogactwa naturalne, daleko obfitsze w swych złożach znanych już obecnie niż północnoamerykańskie. Rozporządzając tam wszystkiem dowolnie, jest w stanie przeprowadzać zgóry powzięte plany, z których dominującym jest plan t. zw. „piatiletki", polegający na dążeniu do uprzemysłowienia Rosji w ciągu pięciu lat. Są sceptycy w krajach zachodnio-europejskich, twierdzący, że ów plan pięcioletni nie da się zrealizować. Rzeczywistość dotychczasowa mówi co innego. Najważniejszym szkopułem do pokonania była kolektywizacja rolnictwa, innemi słowy ujęcie w swe ręce większości zaludnienia na warunkach pracy niewolników. Skoro się to udało, reszta jest już fraszką, gdyż nawet przy minimalnej wydajności pracy zatrudnienie niewolnika się jeszcze opłaci.

To też widzimy, że w Sowietach ziemię uprawia się obecnie w wielkich kompleksach rolnych przy pomocy dziesiątków tysięcy traktorów, których produkcja coraz bardziej się rozwija we własnych fabrykach. Myślano kiedyś, że usunięcie chłopa rosyjskiego od jego warsztatu pracy będzie katastrofą dla rolnictwa sowieckiego, ponieważ zostanie zniszczony inwentarz, konieczny do obróbki ziemi. Jednakowoż mechanizacja zrobiła swoje: obecnie uprawia się w Rosji ziemię nie sochą i wołem lub koniem, lecz traktorami. W ciągu pozostałych jeszcze dwuch lat do wykonania „piatiletki" Sowiety staną pod względem produkcji rolnej na takiej wyżynie, że będą zapewne produkowały dwa razy tyle zboża, co przed wojną.

To samo mniej więcej dzieje się w dziedzinie przemysłu, którego rozwój na wielką skalę postępuje naprzód w oparciu o wielką obfitość surowców oraz o forsownie prowadzoną elektryfikację kraju.

Podkreślić należy, że cały ten rozmach produkcyjny, przybierający stale na sile, prowadzony jest przy pomocy najlepszych specjalistów zagranicznych, których Sowiety zdołały wyłowić w najodleglejszych krańcach świata i którzy chętnie jadą do Rosji, ponieważ w ich krajach rodzinnych sroży się przesilenie gospodarcze. W ten sposób zagranica sama sobie wychowuje konkurenta i dezorganizatora swej gospodarki. Konkurencję zboża rosyjskiego w Ameryce zawdzięczać winni rolnicy amerykańscy własnym fabrykantom pługów motorowych, których tysiące poszły do uprawy roli w Sowietach, zanim nie wybudowano tam własnych fabryk z tego zakresu przy pomocy inżynierów amerykańskich.

Tego rodzaju polityka gospodarcza Sowietów, oparta o samostarczalność z jednej strony i o forsowanie za wszelką cenę wywozu jest groźnem memento dla gospodarki reszty świata. Zaznaczyć przytem trzeba, że usilna akcja eksportowa Sowietów ma plan głębszy, niż zwykłą dążność do uzyskania walut obcych. Wtedy, gdy we własnym kraju ogranicza się potrzeby ludności do potwornych wprost rozmiarów, a wszelkiemi siłami forsuje się wywóz, dziać się to musi w myśl określonego planu, tak jak wogóle wszystko w Rosji obecnie jest planowe. Mianowicie chodzi tu o zniszczenie dotychczasowego systemu gospodarczego świata przez uprowadzenie dezorganizacji rynków towarowych, a w ślad zatem produkcji, i wywołanie w ten sposób przewrotów socjalnych i politycznych.

Sądzimy, że nadszedł już najwyższy czas, aby wszystkie miarodajne czynniki gospodarcze świata poważnie zastanowiły się nad groźną sytuacją, jaka już się wytworzyła na tle wpływów rosyjskich na stosunki gospodarcze poszczególnych państw oraz nad tem, co rzeczywiście grozi ze strony Sowietów w najliższej bodaj przyszłości. Przypuszczamy, że kontrakcja, która koniecznie planowo musi być zastosowana, pójdzie po drodze porozumień między państwami, aby obrać wspólny front wobec przeciwnika ekonomicznego, opierającego swą produkcję na pracy niewolniczej.

Naszem zdaniem wyjazd przedstawicieli polskiego przemysłu do Rosji, będzie miał nader doniosłe znaczenie pod względem informacyjnym, gdyż otworzy oczy na grożące z tamtej strony niebezpieczeństwo. A nasi przemysłowcy, jako znający stosunki rosyjskie lepiej niż zagraniczni, być może zdołają przejrzeć te opary, w które gospodarka sowiecka jest spowita. Pozbycie się iluzyj i fałszywych zapatrywań na tę wielce ważną kwestję o charakterze międzynarodowym jest bodaj koniecznością życiową gospodarki światowej.

C.

Gorszy stan zasiewów

W ciągu pierwszej połowy kwietnia zbierano u korespondentów rolnych dane, dotyczące stanu zasiewów zimowych na początku kwietnia. Na podstawie tymczasowych danych państw. Instytutu meteorologicznego oraz sprawozdań korespondentów rolnych, Główny Urząd Statystyczny podaje do wiadomości, co następuje:

Miesiąc marzec miał naogół temperaturę niższą od średniej wieloletniej oraz stosunkowo nieznaczną ilość opadów, z wyjątkiem północno - wschodniej części kraju. Ilość słońca, a zwłaszcza ciepła, była niedostateczna dla wegetacji roślin. Około 5 kwietnia pokrywa śnieżna jeszcze nie zeszła całkowicie z pól. Dzięki powolnemu topnieniu śniegu, stan wilgoci w roli był dostateczny.

Stan zasiewów około 5 kwietnia przedstawiał się gorzej od stanu w tymże czasie roku ubiegłego. W porównaniu ze stanem z połowy marca r. b. stan zasiewów obecnie uległ pogorszeniu i przedstawia się w sposób następujący w stopniach (stopień 5 — oznacza stan wyborowy, 1 zł.): 15. III. pszenica ozima — 3,4, 5. IV. 3,1; 15. III. żyto ozime — 3,4, 5. IV. 3,2.

W okresie około 5 kwietnia roboty wiosenne w polu naogół nie zostały jeszcze rozpoczęte. Zasiewy wiosenne ulegają znacznemu opóźnieniu.

KRONIKA GOSPODARCZA

PRZED TARGAMI POZNAŃSKIEMI

(t) **Wstęp na Targi dla dzieci wzbroniony.** Zarząd Targów Poznańskich przypomina, że ze względu na handlowy charakter Targów, wstęp na tereny dozwolony jest tylko dla dorosłych i młodzieży powyżej lat. 14. Dzieci nawet w towarzystwie starszych wpuszczane nie będą. Zarząd Targów prosi, celem uniknięcia przykrych nieporozumień, o stosowanie się zwiedzających do tego zarządzenia.

(t) **Betoniarnie rolnicze.** Oprócz wykładów dla budowniczych i inżynierów oraz podmajstrzych Związek Polskich Fabryk Portland Cementu organizuje popularne wykłady na terenie, przeznaczone dla rolników. Po każdym wykładzie nastąpi krótka demonstracja jak rolnik w własnym zakresie może wykorzystać cement i podnieść kulturę gospodarstwa. Między innemi demonstrowany będzie wyrób dachówek, studni, gnojownika płyt i krawężnika. Ze względu na wielką doniosłość trwałego budownictwa na wsi, wykłady te powinny obudzić zainteresowanie w szerokich sferach rolniczych.

(t) **Radjo dla wsi.** Zrzeszenie radjotechników w Poznaniu organizuje na Targach pokaz przyborów i aparatów odbiorczych. Zrzeszenie występuje pod hasłem — aparat radjowy w każdym domu. Hasło to wymaga spopularyzowania, zwłaszcza na wsi, dla której przy dzisiejszej koniunkturze wiadomości mają wielką wartość.

Z KRAJU

(k) **Obniżenie płac robotniczych w okręgu pomorskim.** Związek pracodawców pomorskich postanowił przed kilku tygodniami obniżyć płace robotnicze od 8 do 15 proc. Związki zawodowe robotnicze założyły protest. Sprawa oparła się o wydział rozjemczy w Bydgoszczy, który orzekł 4 proc. obniżkę płac w przemyśle i handlu w okręgu pomorskim. Orzeczenie to obecnie zostało zatwierdzone i wejdzie w życie.

(k) **Zachodnio - Polskie Tow. Kredytowe Miejskie.** W dniu 18 bm. odbyło się walne zgromadzenie pełnomocników Zachodnio Polskiego Tow. Kredytowego Miejskiego pod przewodnictwem p. prez. Ratajskiego, jako prezesa rady nadzorczej. Po zagajeniu zebrania p. dyr. Adamczewski złożył sprawozdanie z działalności Towarzystwa za rok ubiegły, podkreślając, że w warunkach trudnych pod względem ekonomicznym Towarzystwo zrobiło maksimum tego co wogóle można było zdziałać. Stosunki ekonomiczne w kraju od samego początku nie sprzyjały rozwinięciu się kredytu długoterminowego. Kapitalizacja jest w Polsce anormalnie nikła, a przypływ kapitału zagranicznego ograniczony, wskutek czego zbyt listów zastawnych instytucyj kredytu długoterminowego natrafia na znaczne trudności. Towarzystwo nie biorąc pod uwagę, że o zbyt listów zastawnych w których udziela pożyczek, winien starać się w zasadzie dłużnik, samo stara się o ich spieniężenie. Stąd też T-wo udziela pożyczek jedynie w ramach możności sprzedaży listów. Mimo niezwykle trudnych warunków ekonomicznych ogólna suma pożyczek podniosła się w roku sprawozdawczym o zł. w złocie 4.121.630 — na zł. w złocie 6.661.400. Tyle też wynosi emisja listów zastawnych 8 proc. — 20-sto letnich. Na podkreślenie zasługuje niska stosunkowo kwota kosztów handlowych, wynosząca zaledwie 53.377 zł. Czysty zysk T-wa za rok 1930 wynosi 9.558 zł. Zkolei składał sprawozdanie z działalności rady nadzorczej p. prez. Ratajski, poczem zebranie na wniosek komisji rewizyjnej udzieliło jednogłośnie zarządowi i radzie nadzorczej absolutorjum, przyjmując jednocześnie do wiadomości bilans za rok 1930 oraz rachunek zysków i strat. Ustępujących w drodze losowania z rady nadzorczej pp. Ratajskiego, Słomińskiego, Mazura i Komarnickiego wybrano do rady nadzorczej ponownie. Zarząd Towarzystwa spoczywa w rękach pp. dyr. Adamczewskiego i dyr. Michcińskiego.

(k) **Obieg pieniężny w Polsce zmniejsza się.** Obieg pieniężny w Polsce zmniejszył się w ciągu roku o 56,3 milj. zł, wynosił bowiem na 31. 3. 1930 r. — 1 558 milj. a na 31. 3. 31 r. — 1 501,7 milj. zł. Z powyższej cyfry przypada w miljonach złotych na (liczby w nawiasie z 31. 3. 30 r.): bilety Banku Polskiego 1 260,5 (1 324,0), bilety zdawkowe i bilon razem 241 2 (234,0), z czego bilety zdawkowe 2,5 (38,1), bilon srebrny 165,3 (126,6), bilon inny 73,4 (69,3).

(k) **Obroty handlowe polsko-amerykańskie.** Bilans handlu Polski ze Stanami Zjednoczonemi zamyka się — według statystyki amerykańskiej — saldem ujemnem dla Polski, które wynosi w roku 1930 — 6 164 698 dol., a w r. 1929 — 11.503.403 dol. Według statystyki polskiej w r. 1930 import ze Stanów Zjednoczonych wynosił — 270.821 tys. zł (1929 r. — 383.651 tys. zł). a eksport — 21.909 tys. zł (w r. 1929 — 30 794 tys.) Saldo pasywne dla Polski wynosiło w r. 1930 — 248.912 tys. zł, a w r. 1929 — 352.857 tys. zł. Eksport najważniejszych towarów z Polski do Stanów Zjednoczonych przedstawiał się w r. 1930 w tysiącach złotych następująco: produkty spożywcze 3.455, zwierzęta 15, produkty zwierzęce 4.346, materjały i wyroby drzewne 4.141, rośliny i ich części 1.076, materjały budowlane i wyroby ceramiczne 70, paliwa asfalt, ropa i poch. 66, materjały i przetwory chemiczne nieorganiczne 603. materjały i przetwory chemiczne organiczne 202, różne przetwory chemiczne 601, metale i wyroby z metali 1.758, papier i wyroby z papieru 1 217, książki, pisma i obrazy 982, materjały i wyroby włókniste 1.092, odzież i konfekcja 1.694, galanterja 442.

Z ZAGRANICY

(z) **Zatarg w francuskim przemyśle włókienniczym.** Zniżka płac w przemyśle tekstylnym północnej Francji, która ma być wkrótce wprowadzona w życie, wywołała ostry konflikt między pracodawcami a robotnikami. Minister Laval, który ma być arbitrem w tym zatargu wyraża nadzieję, że uda mu się doprowadzić do pogodzenia obu stron.

(z) **Stosunki handlowe austrjacko-czeskie.** Wiadomość o wypowiedzeniu przez Austrję umowy handlowej z Czechosłowacją z dniem 15. b. m. i terminem trzymiesięcznym komentuje narazie jedynie prasa niemiecka, która stwierdza, że jest to tylko krok taktyczny ze strony Austrji, która chce w ten sposób zabezpieczyć sobie na nowe żniwa odpowiednie cła na jęczmień i kukurydzę. Pisma przypuszczają, że rokowania o zawarcie nowej umowy przeprowadzon e zostaną w tempie szybkiem, tak że nie grozi ewentualny stan bezumowny. Główne różnice między stanowiskiem austrjackiem i czechosłowackiem istnieją w pozycjach wyrobów bawełnianych, dętego szkła, maszyn i wyrobów ceramicznych Zdaniem „Prager Tageblatt"u osiągnięcie porozumienia w tych kwestjach jest możliwe.

SPORT

Mistrzostwa Polski

Poznańscy pięściarze zdobywają trzy tytuły. — Pokrzywdzenie Arskiego. — Niekulturalne zachowanie się publiczności.

W zapełnionym do ostatniego miejsca cyrku warszawskim odbyły się w niedzielę w południe spotkania finałowe mistrzostw pięściarskich Polski. Publiczność w przeważającej swej większości zachowywała się bardzo niekulturalnie, chwilami nawet wręcz skandalicznie, zwłaszcza w stosunku do Anioły, który wskutek zbyt ostrej walki stracił tu sympatję. Również wręcz wrogo odnoszono się do Arskiego, witając go już przy prezentacji wyciem i gwizdaniem. Jest to wybryk tem bardziej oburzający i godny surowego napiętnowania, że Arski walczył przez cały czas bez zarzutu, jak prawdziwy sportowiec-amator, a względy publiczności stracił jedynie z powodu pokonania ulubieńca Warszawy, Wolskiego II Podobne objawy swego rodzaju zdziczenia należy zapisać na konto deprawacji, jaką szerzą wśród mas walki zawodowych atletów, nie mające ze sportem nic wspólnego. — Techniczne rezultaty finałów były następujące:

W muszej spotkali się Wolniakowski i Moczko; ostatni technicznie słabszy, góruje nad Wolniakowskim siłą i wytrzymałością na uderzenia. W pierwszem starciu Ślązak ma nieznaczną przewagę, w drugiem — walka jest wyrównana, chociaż Moczko uzyskuje sporo punktów; w trzeciem kole udaje się Ślązakowi zapędzić Wolniakowskiego w kąt i wpakować mu kilka seryj ciosów; Poznańczyk wytrzymuje ten atak i natychmiast rewanżuje się. Pod koniec walka jest chaotyczna. Zwycięstwo Moczki jest nieznaczne, jednak zasłużone.

W koguciej spotkało się dwóch najlepszych techników Forlański i Głon, prowadząc walkę otwartą przez cały czas, w żywem tempie i stojącą na bardzo wysokim poziomie. Inicjatywę ma stale Forlański, lecz jego przeciwnik mistrzowsko się broni. Pierwsze starcie było wyrównane: w drugiem błyskawicznym sierpowem Forlańskiemu udaje się Głona powalić do 6 na deski i od tej chwili walczy już gorzej. W trzeciem kole Forlański punktuje niemiłosiernie lewym prostym i wygrywa zdecydowanie. Publiczność przyjmuje jego zwycięstwo ... gwizdami.

W piórkowej spotkało się dwóch zawodników o podobnym stylu Rudzki (Śl.) i Cyran (Łódź), walcząc bardzo agresywnie jednak dość prymitywnie. Rudzki narzucił swój sposób i w pierwszem starciu udaje się Ślązakowi wpakować przeciwnikowi w rogu efektowną serję ciosów, która nie odnosi jednak poważniejszego skutku. Cyran wkrótce rewanżuje się również bez pozytywnego rezultatu. Pierwsze starcie mija zatem pod znakiem równowagi. W drugiem Rudzki krwawi silnie, wskutek rozcięcia brwi, co widocznie przeszkadza mu w walce, lecz tempo mimo tego nie zmniejsza się. W trzeciem kole w dalszym ciągu bezładna młocka naoślep; obaj biją bezmyślnie, przyczem nieznaczną przewagę uzyskuje Ślązak i odnosi zwycięstwo.

W lekkiej spotkali się Chmielewski i Anioła. W pierwszem starciu obustronne badanie się, walka ostrożna i mało bojowa, przy słabem tempie. W drugiem — powtarza się zrazu to samo. Anioła stale przytrzymuje. Od połowy więcej inicjatywy ma Chmielewski, który nie potrafił jednakże narzucić swego systemu. W trzeciem kole Chmielewski więcej atakuje, chociaż Anioła broni się dość dobrze. Zwycięża na punkty Chmielewski dzięki wykazanej inicjatywie.

W półśredniej spotkało się dwóch doskonałych zawodników: Seweryniak i Arski, demonstrując bardzo ładną walkę. W pierwszem starciu nieznacznie góruje Arski; w drugiem walka również otwarta, stojąca na wysokim poziomie, przyczem Arski utrzymuje wciąż przewagę. W trzeciem kole tempo wzmaga się i Arski zbiera na początku sporo punktów; w połowie Seweryniak uderza go w tył głowy wskutek czego Poznańczyk jest oszołomiony i od tej chwili Łodzianin nieznacznie góruje, otrzymując ostrzeżenie za wspomniany nieprawidłowy cios. Sędziowie wydają krzywdzącą Arskiego decyzję, zarządzając dodatkowe starcie, w którem Seweryniak przeważa. Protest „Warty" przeciwko temu rozstrzygnięciu odrzucono i zwycięzcą ogłoszono Seweryniaka, co publiczność — mimo swej wyraźnej niechęci do Arskiego — przyjęła gwizdami.

W średniej Majchrzycki i Wieczorek zademonstrowali również bardzo ładną walkę. Poznańczyk walczy od samego początku z właściwym sobie spokojem, panuje zupełnie nad sytuacją i jakkolwiek Wieczorek posiada więcej inicjatywy, koło to kończy się dla Majchrzyckiego. W drugiem góruje on w dalszym ciągu i coraz bardziej a w trzeciem — robi co chce z przeciwnikiem, punktując wspaniale. Wieczorek silnie krwawi z nosa i jest przemęczony. Zwycięstwo Majchrzyckiego było najbardziej przekonywujące ze wszystkich walk finałowych.

W półciężkiej spotkał się Wiśniewski z Wystrachem. Poznańczyk był wypoczęty, gdyż miał w piątek bardzo słabego przeciwnika, a w sobotę wogóle nie walczył, podczas gdy Wystrach posiadał bardzo poważnych rywali (Mizerskiego i Rosława), którzy go zupełnie wyczerpali. Miał tylko krótkie momenty swych huraganowych ataków i bardzo szybko opadał na siłach. Pierwsze starcie jest wyrównane; w drugiem — ładna, otwarta walka, w której Wiśniewski nieznacznie przeważa. Na początku trzeciego Wystrach zaczyna swój finisz i ma się przez chwilę wrażenie że Wiśniewskiego zmiażdży, lecz ambitny Poznańczyk szybko przychodzi do głosu i opanowuje sytuacje; Wystrach ledwie trzyma się na nogach i Wiśniewskiemu sędziowie zupełnie zasłużenie przyznają zwycięstwo.

W ciężkiej walczyli Stibbe i Wocka. Łodzianin w pierwszem starciu jest b. ostrożny i obawia się uderzeń Wocki, który przeważa. Na początku drugiego starcia Stibbe zadaje ładną serję ciosów, lecz jednem uderzeniem Ślązaka sam został zaszachowany i koło to kończy się remisowo. Również trzecie starcie po początkowej przewadze Stibbego jest nierozstrzygnięte i sędziowie zarządzają czwarte, w którem zmęczeni zawodnicy przetrzymują się tylko i popychają. W piątem kole przewagę ma Wocka gdyż łodzianin unika walki. Mimo to zwycięzcą ogłoszony zostaje Stibbe. (Tel. wł. — ts.)

Automobilizm

Wyścig o wielką nagrodę księstwa Monaco rozegrany w niedzielę w ulicach Monaco przyniósł zwycięstwo francuzowi Louis Chiron na „Bugatti". Zgłosiło się 28 znanych europejskich automobilistów, którzy przebyć mieli trasę 318 klm. (100 razy dokoła kasyna) ulicami miasta. Prawie od samego początku wysunął się na czoło Chiron, jadąc w morderczem tempie. Po 80 okrążeniach pozostało już tylko 10 zawodników, z których do końca jeszcze dwóch odpadło p. in. zeszłoroczny zwycięzca Dreyfus i Czajkowski. Niemiec Rudolf Carracciola wycofał się już wcześniej. Zwycięzca prócz nagrody 100 000 franków otrzymał cenny puhar, dar księcia. Louis Chiron przebył całą trasę w 3.39:09.2, ustalając nowy rekord 87.06 km. na godzinę, 2. Fagiolo na „Maseratti" w 3.43:04.6. 3. Varzi na „Bugatti" 3.43:13. (Tel. wł. — rd.).

Gry sportowe

Mistrzostwa kl. A. P. O. Z. G. S. w koszykówce przyniosły w niedzielę następujące wyniki: „AZS" — „Sokół" 56:8 (20:4) zasłużone zwycięstwo akademików, aczkolwiek cyfrowo nieco za wysokie. Prowadził zawody przygodnie, zresztą b dobrze, por. Łapiński, ponieważ wyznaczony sędzia p. Sagański nie zjawił się. „Warta" i „Drukarz" w. o. 30:0. (in)

Hippika

Konkursy 15 p. ułanów rozegrane w niedzielę z okazji święta pułkowego na „Hippodromie Poznańskim" przyniosły następujące rezultaty: Konkurs dla podoficerów: 1) st. wachm. Golembka na „Halerzu", 2) wachm. Sobczak na „Róży" 3) plut. Skrzypczak na „Smudze", 4) plut. Kasprzak na „Oponie", 5) plut. Głowacki na „Nagłym", 6) st. wachm. Sołtysiak na „Ładzie", 7) wachm. Filipiak na „Perle" 8) plut. Juszczak na „Resursie". Konkurs dla oficerów i podchorążych rezerwy 1) por. Siciński, 2) por. Mukułowski. 3) podch. Dunin. — Konkurs lekki dla oficerów służby czynnej: 1) por. Kwaljaszwili, 2) ppor. Bukowski, 3) por. Brodzki. — Konkurs władania białą bronią dla oficerów: 1) por. Brodzki, 2) por. Sokolnicki, 3) por. Gzowski i por. Bobiński. — Konkurs otwarty: 1) por. Nagórski (7 d. a. k.) na „Regencie", 2) por. Brodzki (15 p. ul.) na „Nelsonie". 3) ppor. Szydłowski (7 p. a. c.) na „Odrze". 4) por. Dąbski-Nehrlich (7 d a. k.) na „Dominie", 5) i 6) kpt. Misiewicz (7 d. a. k.) na „Łajdaku" i „Małej". (in)

Lekka atletyka

Wewnętrzne zawody „Sokoła" w Poznaniu w klasie B i C przyniosły następujące wyniki: 100 m.: 1. Kupś 11.9. 2. Adamkiewicz, 3. Zmudziński; 1500 mtr.: 1. Jakubowski 4:37, 2. Muszyński, 3. Peresada; kula: 1. Konieczny II 10.35, 2. Orłowski I 10.64, 3. Garncarz III 9.54; skok w dal: 1. Orłowski 5.72, 2. Zmudziński 5.56, 3. Kubiak 5.26; 200 mtr.: 1. Kupś 24.6, 2. Leer 3 Adamkiewicz; 3000 mtr.: 1. Skoblewski 10:45.4, 2. Marchelek, 3. Śmigielski; 400 mtr.: 1. Jakubowski 59.3, 2. Muszyński 3. Leer; skok w zwyż: 1. Guza 1.55, 2. Zmudziński 1.45, 3. Kubiak 1.45; tyczka: 1. Kubiak 2.70, 2. Orłowski 2.50, 3. Guza; dysk: 1 Konieczny 29.71, 2. Adamkiewicz 27.58, 3 Kubiak 27.34; oszczep: 1. Konieczny 36.70, 2. Garncarz Jan 25.57, 3. Kubiak 35.06. (kg)

W biegu na przełaj w Warszawie na trasie 4 km. zwyciężył Kusociński 10:11.2, przed Adamczykiem (Orzeł) i Ociepką) (A Z. S.). W klasyfikacji drużynowej: 1. A. Z. S. 159 pkt., 2. Orzeł, 3. Polonja. (Tel. wł. ts.)

We Lwowie w biegach na przełaj „Czarnych" 6 km. zwyciężył Westfalewicz (Cz.), „Pogoni" na trasie 5 km. 2. Demkowski

Bieg o mistrzostwo Ł. O. Z. L. w Łodzi na trasie 5000 m. zgromadził 14 zawodników, z których 13 bieg ukończyło. Zwyciężył Krawczyk K. S. Geyer w czasie 16:45.2, 2. Deka (Geyer) 16:45.5, 3. Berłowski (Widzew), 4. Wróblewski (Ł. K. S.). Starosta nie startował. (Tel. wł. — wk.)

Bieg sztafetowy na dystansie 8 600 m. o puhar „Gazety Ludowej" w Król. Hucie przyniósł niespodziewany sukces „Pogoni" w czasie 25:34 przed dwukrotnym zwycięzcą „Stadjonem" 3. Roździeń (Szopienice) W biegu 10×100 m. pań: 1. „Stadjon", 2. „Pogoń". (Tel. wł. — ek)

O puhar Davisa

Celem ustalenia reprezentacji Polski na mecz z Norwegją odbywają się w Warszawie specjalne spotkania treningowe pod okiem trenera Stubego. Z dotychczasowych gier można wywnioskować, że Tłoczyński — pomimo swego pobytu na Riwjerze — nie zrobił żadnych postępów, a bodaj że nawet gra gorzej niż w ubiegłych roku; natomiast doskonale prezentuje się Hebda i Warmiński. Pierwszy pokonał łatwo Tłoczyńskiego 3:6, 7:5, 6:2, 6:3; drugi zwyciężył Wittmanna 6:3, 6:4. (Tel wł. — ts.)

Grecja pokonała Austrję 3:2. W ostatnim dniu (w niedzielę po południu) wyniki były następujące: Matejka i Zerleneli 6:3, 6:2, 6:8, 6:3; Garangiotis i Artens 6:4, 2:6, 6:4, 6:8, 6:2. (tel. wł.)

Pięściarstwo

Walne zebranie P. Z. B. miało również i w drugim dniu niezwykle burzliwy przebieg, doprowadzając w czasie dyskusji co o zmianę sobotniej uchwały przeniesienia P. Z. B. do poważnej scysji, w wyniku której delegaci, za wyjątkiem Poznania i częściowo Śląska opuścili salę obrad. Pozostali wybrali nowy zarząd P. Z. B w składzie następującym pp.: prezes — Baranowski, wiceprezesi — Chmielikowski i Otlewski, sekretarz — Kruszczyński, skarbnik — Mrozikiewicz, kapitan sportowy — Sadłowski; komisja sportowa — Ermanowicz, komisja sędziowska — Suszczyński, kronikarz — Kujawa, gospodarz — Kurowski, komisja rewizyjna — Koprowski i Bielewicz. Delegaci którzy opuścili salę obrad, zebrali się wieczorem i postanowili zwrócić się w tej sprawie do zarządu Związku Związków (Tel. wł — ts.)

Reprezentacyjna drużyna włoska po swym nierozstrzygniętym wyniku w Budapeszcie (Węgrzy walczyli w tym samym składzie co z Polską i wygrali spotkania w koguciej, piórkowej, średniej i ciężkiej, przyczem wszystkie decyzje były na punkty) uległa — jak już donosiliśmy — zespołowi Bawarji w Monachjum 11:5. Poszczególne wyniki były następujące: Stella (W.) pokonał Hoffstettera (B.), Rodriguez (W.) i Ziglarski (B.) nie rozegrali walki, Schleinkofer (B.) wygrał z Ballerinim (W.), Bianchini (W.) uzyskał z Heldem (B.) wynik nierozstrzygnięty. Kugler (B.) pokonał Desio (W.), Moser (B.) — Borzone (W.), Schiller (B.) — Rossi (W.), a Haymann (B.) miał wynik nierozstrzygnięty z Brugiotti (W.).

Piłka nożna

Niedzielne spotkania ligowe. Warszawa. „Legja" i „Warta" 4:1 (2:0). Spotkanie zgromadziło około 4000 publiczności, która zobaczyła niezbyt ciekawą grę, bowiem obie drużyny nie są jeszcze w pełnej formie. Dosyć wysokie zwycięstwo gospodarzy zupełnie nie odpowiada istotnemu przebiegowi meczu, gdyż „Legja" miała tylko nieznaczną przewagę. Wynik ten uzyskała wskutek niezdecydowanej akcji ataku gości, którzy grając naogół dość dobrze chybiali jednak z najdogodniejszych pozycyj. Wreszcie zawinił poważnie, znajdujący się widocznie obecnie w słabej formie, Fontowicz, który bronił chwilami nawet bardzo słabo. „Legja" uzyskała wysokie zwycięstwo mimo zupełnego niezgrania swego ataku, w którym specjalnie zawodził Szaller na prawem skrzydle. W napadzie „Warty" zadowolili Knioła i Radojewski. Bramkami podzielili się Ciszewski, Wypijewski, Przeździecki I i Nawrot, przyczem sędzia p. Rutkowski nie uznał piątej. Honorowy punkt dla „Warty" padł w ostatnich minutach w zamieszaniu podbramkowem. (Tel. wł. — ts.).

Łódź. „Polonja" i Ł. K. S." 3:2 (2:2). Przy pochmurnej pogodzie zgromadziło się około 5000 widzów, którzy spodziewali się zwycięstwa swych faworytów, spotkał ich jednak duży zawód. „Polonja" mimo tego, że wystąpiła bez Bułanowa i Ałaszewskiego zwyciężyła zasłużenie, grając skuteczniej. Już w 2 min. goście uzyskują prowadzenie ze strzału Malika. Przez dalsze niemal 30 minut „Polonja" ma lekką przewagę walcząc z werwą i bardzo ambitnie, podczas gdy w „Ł. K. S." nic się nie klei. Dopiero w 32 min. wyrównuje Durka. Po rozpoczęciu gry z połowy boiska „Polonja" huraganowym atakiem przedostaje się pod bramkę gospodarzy i Pazurek II zdobywa drugi punkt. W 35 min. za sfaulowanie Herbstreicha na polu karnem przez Seichtera, strzela Durka karny, który broni wspaniale Kisieliński. Na dwie minuty przed przerwą za rękę Miączyńskiego Herbstreich uzyskuje z karnego wyrównanie. Po zmianie stron „Polonia" gra z wiatrem i ma lekką przewagę, lecz dopiero w 35 minucie w zamieszaniu podbramkowem Malik uzyskuje zwycięski punkt. W drużynie „Polonji" na wyróżnienie zasługuje Seichter najlepszy na boisku oraz świetny Kisieliński w bramce. Braku Bułanowa nie odczuto, natomiast niezupełnie zdołano zastąpić Ałaszewskiego w pomocy. Z „Ł. K. S" dobry Mila w bramce, natomiast słabi Radomski w obronie (zbyt ostry) oraz w ataku Tadeusiewicz i Feja. Sędzia p. Marczewski. (Tel. wł. — wk.)

Kraków. „Garbarnia" i „Wisła" 0:0. Wynik odpowiada przebiegowi meczu, który odbył się na boisku „Wisły" wobec przeszło 6000 publiczności. Gra stała na wysokim poziomie. „Garbarnia", która od 15 minuty do końca pierwszej połowy walczyła w dziesiątkę wskutek kontuzji Konkiewicza w obronie, udowodniła, że ma obecnie niemniejsze szanse zdobycia tytułu mistrza niż „Wisła", Technicznie jej nie ustępuje pod każdym względem, a nawet przewyższa ambicją. Początek meczu przynosi lekką przewagę „Garbarni", wkrótce jednak gra się wyrównuje, a obustronne zmienne ataki suną raz poraz pod bramkę przeciwników. Wyróżnia się specjalnie Balcer z „Wisły" i Bator z „Garbarni". Okres przewagi i naporu ataku „Wisły" przetrzymuje dobrze broniący swej bramki Grzegorczyk. Po pauzie wraca na boisko Konkiewicz i gra na prawem skrzydle a miejsce jego w obronie zajmuje Joksz, występujący po raz pierwszy na tej pozycji. „Garbarnia", osłabiona poważnie w napadzie, w którym tylko statystuje kontuzjonowany Konkiewicz, przez pierwszą część ogranicza się do obrony następnie jednak przechodzi do ataku i poważnie zagraża bramce „czerwonych". Niebezpieczne strzały Pazurka i jego partnerów likwiduje dobrze grająca obrona „Wisły" i bramkarz Koźmin. W ostatnich minutach „Garbarnia" ma znaczną przewagę, a celnemi strzałami popisują się Pazurek i Bator. Wyróżnili się w „Wiśle" Kisieliński i Balcer w ataku, oraz Kotlarczyk II w pomocy. W „Garbarni" na wymienienie zasługują: Grzegorczyk, Wilczkiewicz (na środku pomocy) oraz Joksz po pauzie w obronie. (Tel. wł. — ks.)

Lwów. „Pogoń" i „Warszawianka" 5:1 (4:0). Gra nieciekawa z powodu przygniatającej przewagi „Pogoni". Goście jedynie na początku drugiej połowy doszli na krótki czas do głosu. Bramki uzyskali: Motyliński 3, Kossok i Łagodny po jednej. Honorowy punkt dla „Warszawianki" zdobył Jung II. Sędzia p. Wiederman z Krakowa; publiczności — około 2500 osób (Tel. wł.)

Tabelka spotkań przedstawia się następująco (w nawiasach podajemy ilość gier i stosunek bramek): 1) „Wisła" 5 p. (3,9:3); 2) „Polonja" 5 p. (4,7:6); 3) „Ruch" 4 p. 2,7:1); 4) „ŁKS" 4 p. (3,9:5); 5) „Garbarnia" 3 p. (2,4:1); 6) „Cracovia" 3 p. (3,6:7); 7) „Pogoń" 2 p. (1,5:1); 8) „Legja" 2 p. (2,5:4); 9) „Lechja" 2 p. (2,2:6); 10) „Czarni" 0 p. (2,2:5); 11) „Warszawianka" 0. p. (3,3:10); 12) „Warta" 0 p. (3,2:9).

Mistrzostwa klasy A P. O. Z. P. N. Poznań. „Olimpja" i „Ostrovia" 1:0 (1:0). Gra naogół wyrównana. „Ostrovia" zawiodła ogromnie i widać, że jest nie w formie; zwłaszcza atak stracił swą siłę przebojową, a ponadto daje się we znaki brak strzelców. Jedyną bramkę dla „Olimpji" (zwyciężyła zasłużenie) uzyskał Skrzypczak. Sędziował dobrze p. Niziński.

„Legja" i „Stella" 4:0 (1:0). „Legja" przez cały czas górowała pod każdym względem. „Stella" przedstawia się słabo, a ponadto pod względem karności i zachowania się na boisku budzi poważne zastrzeżenia. Bramki uzyskali Chmielewski, Zaremba, Mazgaj oraz Konopa. Sędziował dobrze, nieco za łagodnie, p. Turkiewicz.

„Sokół" i „Sparta" 4:3 (2:0). Zasłużona wygrana gości, którzy ambicją i startem, oraz szybkością przewyższali przeciwników. „Sokół" na 15 minut przed końcem prowadził jeszcze 4:1. „Sparta" zdołała nadrobić dwie bramki i w ostatnich minutach miała nawet okazję do wyrównania, jednak słaba gra ataku, zwłaszcza trójki środkowej zniweczyła te możliwości. Gra stała na niskim poziomie. Wyróżnił się u zwycięzców Markiewicz w „Sparcie" pracowity Ławniczak i Graczyński. Sędziował p. Tomaszewski.

Ostrów. „OKS." i „Warta" 3:2 (2:1). Gra wyrównana do przerwy; po zmianie stron przewagę miała „Warta", która wystąpiła we wzmocnionym składzie z Przybyszem, Sroką i Śmiglakiem. Mecz stał na wysokim poziomie, a zwłaszcza goście pokazali b. ładną, jednak mało skuteczną grę. Bramki uzyskali dla „OKS" Turowski, Olek oraz Szymański z karnego Dla „Warty" Przybysz i Sroka na 5 minut przed końcem. Sędziował dobrze p. Leracz. Publiczności zebrało się około 1000 osób. (Tel. wł.)

Leszno. „HCP" i „Polonja" 4:2 (1:2) Gospodarze do przerwy bronili się skutecznie a cyfrowo nawet zdołali wynik przechylić na swoją korzyść. Po pauzie jednak goście opanowują zupełnie boisko; górowali oni nad „Polonją" pod każdym względem zwłaszcza technicznie i zgraniem. Bramki uzyskali dla „HCP" Małecki 2, Wiese i jedna samobójcza, dla „Polonji" 2 Kwiatkowski. Gra odbyła się z 35 min. opóźnieniem z powodu niestawienia się sędziego związkowego, w zastępstwie którego prowadził mecz p. Żmuda z Leszna. (Tel. wł.)

Tabelka rozgrywek przedstawia się następująco (w nawiasach podajemy ilość gier i stosunek bramek): 1. „Legja" 10 p. (7,15:11); 2. „Warta" 9 p. (7,16:9); 3. „Olimpja" 8 p. (6,10:7); 4. „Sokół" 8 p. (7,14:11); 5 „HCP 7 p. (7,17:18); 6. „Ostrovia" 6 p. (7,20:14); 7. Sparta" 6 p. (7,14:13); 8. „Stella" 5 p. (6,11:16); 9. „OKS" 5 p. (7,8:16); 10. „Polonja" 4 p. (7,10:20).

Pływanie

Otwarcie kursu instruktorów pływackich, który zgromadził 35 zawodników cywilnych i 35 zawodników wojskowych z całej Polski odbyło się w pływalni Domu Akad. Przemawiali krótko pp.: płk. Ulrych i płk. dr. Krzyski oraz Armadeni. — Trener kursu p. Wiesner rozpoczyna zajęcia w poniedziałek

Ilustracja Poznańska i Nowiny Sportowe

tygodnik 8-stronny

bezpłatny

dodatek dla naszych abonentów.

RADJO

Programy radjofoniczne:

Wtorek, dnia 21 kwietnia 1931 r.

Poznań (335 m) godz. **7.00** zegar z wieży ratusz. Gimnastyka poranna (prof. Waxman); godz. **7.15** gazeta poranna R. P.; godzina **13.00** sygnał czasu z obserw. astr. U. P. — zegar i hejnał z wieży ratusz.; godz. **13.05** koncert gramofonowy; godz. **14.00** komunikaty PAT, notow. giełdy pien. i cen targ. Rzeźni Miejskiej; godz. **14.15** komunikaty gosp. - roln., sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. **17.15** „W walce o zasady" referaty etyczne — org .przez Stow. Młodz. Akadem. Juventus Christiana"; godzina **17.30** nauka języka włoskiego metodą lingwefoniczną; godz. **17.45** popularny koncert symfoniczny (transmisja z Warszawy); godz. **18.45** dodatek do gazety porannej R. P.; godz. **20.00** lekkie piosenki w wyk. chóru Warsz. (transmisja z Warszawy); godz. **20.30** „Pajace" opera Leoncavalla — z płyt gramofonowych (transmisja z Warszawy).

Po transmisji — sygnał czasu z obserw. astr. U. P. — komunikaty PAT, sport .i policyjne, — następnie muzyka taneczna z „Cukierni Nowej" Poznań, ul. 27 Grudnia — zegar z wieży ratuszowej.

Warszawa (1412 m) godz. **12.10** muzyka z płyt gramofonowych; godz. **14.35** „Chwilka lotnicza" (Młodzi modelarze a rozwój lotnictwa) — dyr. Wł. Baliński; godz. **14.50** „Zagdka życia" — p. M. Białęcki; godz. **15.30** dla maturzystów: „Zygmunt Krasiński" odcz. II. — prof. K. Górski; godz. **15.50** dla maturzystów: „Polska a Francja" — prof. H. Mościcki; godz. **16.10** komunikat dla żeglugi i rybaków; godz. **16.15** muzyka z płyt gramofonowych; godz. **17.15** „Trudności przy wprowadzaniu naukowej organizacji" — dyr. J. Śmigielski; godz. **17.45** popularny koncert symfoniczny; w programie utwory E. Griega; godz. **19.10** giełda rolnicza; godz. **20.00** lekkie piosenki w wyk. Chóru Warsa; godz. **20.30** opera z płyt gramofonowych, Mascagniego „Rycerskość wieśniacza" w wyk. art. z Opery „La Scala" w Medjolanie; po operze i komunikatach muzyka lekka i taneczna.

Opera Mascagni'ego „Rycerskość wieśniacza" z płyt gramofonowych

Radjostacja warszawska nadaje we wtorek dnia 21. IV. o godz. 20.30 dramatyczną operę Mascagni'ego „Rycerskość wieśniacza" nagraną na płytach Columbia przez znakomity zespół słynnej medjolańskiej „La Scali" pod dyrekcją znanego kapelmistrza Lorenza Molajoli.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Sodalicja Pań Konfekcyjnych.** Nabożeństwo sekcji eucharystycznej odbędzie się w poniedziałek, 20 bm. o godz. 19,30 w kaplicy sodalicyjnej przy kościele ks. ks. Jezuitów, ul Dominikańska 8. I ptr. Po nabożeństwie zebranie.

— **Koło Śpiewackie im. Bol. Dembińskiego.** Lekcje śpiewu odbywają się regularnie we wtorki i piątki o godz. 19,30 w lokalu Domu Królowej Jadwigi.

— **Wydział Krawiecki Tow. Młodych Przemysłowców.** Zebranie wydziału odbędzie się we wtorek, 21 bm. o godz. 20 na salce Koła Senjorów. Al. Marcinkowskiego nr. 26. Na porządku obrad wykład kol. Dąbrowskiego oraz ważne sprawy

— **Grupa Związku Inwalidów Wojennych R. P. w Górczynie.** Zebranie odbędzie się we wtorek, dnia 21 bm. o godz. 19 w restauracji p. Małeckiego, ul. Górczyńska 15.

— **Klub Introligatorów** zwołuje nadzwyczajne zebranie wszystkich pomocników miasta Poznania na dzień 22 bm. o godz. 19 w sali p. Beyerowej, plac Bernardyński 2 celem omówienia ważnych spraw zawodowych.

— **Tow. Kobiet „Wzajemna Pomoc".** — Zebranie odbędzie się w środę, dnia 22 bm. o godz. 19 w sali Domu Królowej Jadwigi.

— **Stow. Młodzieży Polskiej pod wezw. św. Alojzego Poznań-Fara.** Zebranie plenarne 23 bm. o godz. 19,30 w sali OO Jezuitów. W komunikatach dużo ważnych spraw z okazji nadchodzącego otwarcia sezonu sportowego, biegu kolarskiego, wiecu rodzicielskiego.

— **Sekcja fachowa piekarzy.** Zebranie dnia 23 bm. w Domu Rzemieślniczym o godz. 15.

— **Tow. Kobiet „Wspólna Pomoc" na Wildzie.** Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek, dnia 23 bm. o godz. 19 w salce parafjalnej.

— **Związek Pomocników Tapicerów i Dekoratorów.** Lekcje dekoracji odbywają się w każdą sobotę o godz. 20 w lokalu p. Kubisza. ul. Św. Wojciech 1.

— **Związek b. funkcj. Pol. Państw.** Zebranie plenarne odbędzie się w niedzielę, 26 bm. o g. 11 w lokalu p. Hubickiego, św. Wojciech 27.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 18 kwietnia zgłoszono: Franciszek Feliks Wagner, emer. pułkownik, 62 l. Władysława Kalczyńska, z domu Olejniczakówna, 66 l. Aniela Cieszkowska, z domu Rudnicka, 67 l. Mieczysława Wodyńska, 1 r. Jakób Nowakowski, ślusarz, 67 l. Zofja Kucharska, z domu Kozłowska, 47 l. Anastazja Schneiderowa, z domu Walkowiakówna, 76 l. Łucja Koczur, 18 l. Michał Kwiatkowski, robotnik, 51 l.

SKRZYNKA DO LISTÓW

— **St. M.** Państw. Przedsięb. „Żegluga Polska" w Gdyni. (K)

— **Urzędnik.** Umowa rozwiązuje się z dniem wcielenia do formacji. Praw do odprawy ani urlopu Pan nie nabył. (aK)

— **T.Ł.** O ile upłynęły pełne trzy miesiące, należy zrobić sprzeciw i podnieść przedawnienie. Bez tego mandat jest oczywiście ważny. (aK)

— **A. Z.** Jeżeli kontrakt nie przewiduje prawa wypowiedzenia najmu przed czasem ze strony lokatora, jest Pan umową najmu związany nawet na wypadek likwidacji przedsiębiorstwa. Niech Pan poradzi się adwokata. (aK)

— **Włoki.** Taryfy niema, w braku umowy należy się wynagrodzenie „odpowiednie". Jakie wynagrodzenie jest w danym wypadku odpowiednie, poinformuje najlepiej powiatowy urząd ziemski (starostwo). (aK)

— **Długoletni abonent 12.** Nie możemy zasadniczo odpowiadać na pytania teoretyczne. Prosimy o konkretne przedstawienie kwestji. Zasadniczo za przewinienia swych pracowników odpowiada bank jako taki, a nie poszczególne oddziały. Jaki organ zawinił, jest obojętne, gdyż za swoje organy odpowiada firma jako taka. (aK)

Teatr świetlny „Słońce"

Dziś w poniedziałek, dnia 20 kwietnia r. b.
atrakcyjna premjera

Płonące Serca

przepiękny film miłosny.

W rolach głównych:

MADY CHRISTIANS
czarująca gwiazda filmowa, ulubienica publiczności.

GUSTAW FRÖHLICH
ulubiony amant, bohater filmu „ASFALT".

Interesująca treść!
Sceny pełne sentymentu!
Płomienna miłość dwojga serc!

Nadprogram: Najnowszy tygodnik dźwiękowy „Foxa".

Pw 10 583-16.4

W niedzielę, dnia 19 kwietnia 1931 r., o godz. 3,15 rano, zasnęła w Bogu, po krótkich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najukochańsza żona, nasza droga i troskliwa mamusia, córka, siostra, bratanka, synowa i bratowa, ś. p.

Franciszka z Marciniaków Michalakowa

przeżywszy lat 25. Pogrzeb odbędzie się w środę, 22. b. m., o godz. 4 po poł., z zakładu św. Józefa, na cmentarz farny. Msza św. żałobna odprawi się w czwartek, 23. b. m., o godz. 7, w kościele Farnym.

W ciężkim smutku pogrążeni

Poznań, ul. Kozia 8.

mąż z dziećmi, matka i rodzina.

zw 28 955 . Zakład Pogrzebowy „Ceremonjał", Towarowa 25, Tel. 3180.

Za okazane nam liczne i serdeczne dowody współczucia, wyrażone ustnie i piśmiennie, z powodu zgonu najdroższego mego męża, naszego ukochanego ojca, brata, stryja i zięcia, ś. p.

Piotra Sternala

oraz za liczny udział w pogrzebie, za wieńce i kwiaty, a szczególnie Przewielebnemu Księdzu Proboszczowi Gorgolewskiemu, Przewielebnemu Księdzu Dyrektorowi Wołkowskiemu, Przewielebnemu Duchowieństwu, Wielebnym Siostrom Zmartwychwstankom, Panu Naczelnemu Dyrektorowi Lilpopowi, Przedstawicielom Władz, Urzędów i Instytucyj, Dyrekcji i Personelowi Drukarni Państwowej, Dyrekcji Państwowego Gimnazjum im. Paderewskiego, Chórowi Kościelnemu, Delegacjom Towarzystw, Krewnym, Przyjaciołom, Znajomym i wszystkim, którzy oddali Zmarłemu ostatnią przysługę, składamy serdeczne

Bóg zapłać!

Zona z dziećmi i rodzina.

Poznań, w kwietniu 1931 r. zw 28 954

Ś. p.

Franciszek Ziętak

b. ziemianin

umarł dnia 18 kwietnia 1931 r., opatrzony Sakramentami św., w 74 roku życia.

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 21 b. m., o godz. 4,30, z domu żałoby, przy ul. Mazowieckiej 65, na cmentarz św. Wojciecha. Msza św. za duszę ś. p. Zmarłego odprawi się nazajutrz, o godz. 8,30 w kościele na Sołaczu.

dw 3391

Stroskani

Poznań, Lipno-Nowe.

żona, dzieci i rodzina.

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjał", Towarowa 25, Tel. 3180.

Na raty
miesięcznie
20 zł

Kromczyński, Poznań,
Aleje Marcinkowskiego 5.
Agenci do sprzedaży maszyn do szycia potrzebni.

Poszukuję zaraz
biegłej maszynistki
z praktyką w biurze adwokackiem i możliwie lepszem wykształceniem. Do zgłoszeń proszę dołączyć odpisy świadectw, oraz podanie wysokości wymaganej pensji.
Tadeusz Mierzejewski
adwokat i notarjusz ŚREM.
dw 3367

W piątek, dnia 17 kwietnia 1931 r. zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., przeżywszy lat 67, ś. p.

z Kalińskich

Jarosława Kiełbińska

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 21 bm., o godz 16 z kostnicy cmentarza garnizonowego. Msza św. żałobna za spokój Jej duszy, odprawi się w środę, dnia 22 bm., o godz. 9-ej w kościele garnizonowym.

W ciężkim smutku pogrążeni

zw 28 951 **dzieci i rodzina.**

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjal". Towarowa 25. Tel. 3180.

Dnia 18 kwietnia 1931 r., o godz. 4-ej rano zasnęła w Bogu, po dłuższych i ciężkich cierpieniach, opatrzona św. Sakramentami. nasza najukochańsza matka, teściowa i babcia, ś. p.

Władysława Kalczyńska

z domu Olejniczak

przeżywszy lat 66. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, 21 b. m. o godz. 3 po południu z Zakładu św. Józefa, na cmentarz św. Marciński przy ul. Bukowskiej, o czem donoszą

w ciężkim smutku pogrążone

Pw 10 584-54,248 **dzieci i wnuki.**

Podobało się Panu Bogu powołać do grona aniołków Swoich, naszego najdroższego synka i siostrzeńca

Jerzyka Rżekieckiego

zanim skończył czwartą wiosnę swego życia.

dw 8386 Stroskani

Ostrów, dnia 19 kwietnia 1931 r. **rodzice i rodzina.**

Dnia 13 b. m. zmarł w Sobótce, powiat pleszewski, w 75 roku życia, pełniąc prawie do końca obowiązki zawodowe lekarza, nasz nieodżałowany kolega, ś. p.

Dr. Jan Jastroch

Obwód Pleszewski dw 8 889

Związku Lekarzy Zachodniej Polski.

W pierwszą bolesną rocznicę, ś. p.

Czesławy Górniakowej

odprawiona zostanie

msza św.

w środę, dnia 22 kwietnia b. r. o godz. 6.30 rano w kościele Farnym w Krotoszynie, o czem zawiadamiamy życzliwych pamięci Zmarłej

nw 9337 **mąż i dzieci.**

Sprzedam moją

bardzo ładną siedzibę

1 400 mórg, 3 i 4 kl. ziemię, gorzelnię, budynki i inwentarze bardzo dobre, hipoteki uregulowane, cena 270 zł morga. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Pozn. pod **zw 28 950**

WILLA

15 minut od dworca **w Puszczykowie,** autobusy w miejscu, 5 minut od Warty, składająca się z 7 pokoi kuchni, 2 oszklone werandy, z ogrodem **na sezon letni** całkowicie lub częściowo bez umeblowania **do wynajęcia.** Oferty do Kurjera Poznańskiego pod **zw 28 936**

Pw 10 332/3-13.171/2

SKŁAD

kapeluszy damskich w centrum z urządzeniem i towarem za 12 tys. **do sprzedania.** Łask. of. Kurjer pod **zw 28935**

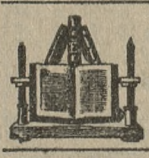

Oprawy książek wszelkiego rodzaju Introligatornia Drukarni Toruńskiej T. A. w Toruniu ul. św. Katarzyny 4.

Ekspedjentka

do składu rzeźnickiego poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 82 173

Panna

poszukuje posady ekspedjentki najchętniej w składzie kolonjalnym Oferty Kurjer zdw 82 299

Dobra

krawcowa, która pracowała samdzielnie, szuka odpowiedniej posady. Oferty Kurjer zdw 82 313

Książkowa-bilansistka

może się zgłosić do SPOŁDZIELNI KREDYTOWEJ. Warunek: złożenie u notarjusza weksla gwarancyjnego na zł 5 000.— Pensja 250 zł miesięcznie. Oferty Kurjer Pozn. **zw 28 952**

Szuka pracy

lub posady inkasenta, woźnego

z zawodu ślusarz, który był w czasie Wystawy Poznańskiej kontrolerem na terenach Wystawy i posiada chlubne świadectwa swej pracy, żonaty, bezdzietny, w sile wieku, a wskutek narodowych swych przekonań stracił koncesję na wyszynk. Właścicieli wielkich przedsiębiorstw przemysłowych, PP. Kupców, prosi o łaskawe oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 28 946/7

ŻONO!!

MĄŻ TWÓJ CIERPI!! REUMATYZM BÓLE KRZYŻA, GOŚCIEC, POZBAWIAJĄ GO SIŁ!!

SAPOMENTHOL „MATULI"

ŚWIATOWEJ SŁAWY

LEK JUŻ PO 1-2 RAZOWEM UŻYCIU USUNIE BÓL!

RATUJ MĘŻA!

np 8 410

Żądać w aptekach i drogerjach, gdzie niema, wysyła wprost **Fabryka E. MATULI, Kraków, ul. Helclów nr. 17.**

Zakup koni

dla 5-tej „Gnieźnieńskiej Loterji na Konie" odbędzie się w czwartek, dnia 23 kwietnia r. b., o godz. 8 przed południem na terenie hipodromu w Gnieźnie przy ul. Wrzesińskiej.

Komitet Targów Końskich

nw 9340 **w Gnieźnie.**

DACH NAD GŁOWĄ

ma zapewniony, kto powierza **konserwację dachów** fachowcowi wykwalifikowanemu. **Dachy papowe, cynkowe, dachówkowe i wszelkie inne reparuje i na nowo pokrywa po cenach przystępnych.**

Spłata do 6-ciu miesięcy

Krycie cynkiem po cenach nadzwyczaj korzystnych

Z P.P. Właścicielami większych realności i Ziemianami zawieram umowy na prace kontraktowe długoletnie. — Specjalność: **pokrywanie dachów blachą cynkowaną tłoczoną z gwarancją 30 letnią.**

Wyciąć i zachować. Rok założenia 1907.

Ignacy Mandowski

mistrz blacharsko-dekarski.

Przemysł Polski Pokrywania dachów

Poznań, Grobla 3. Telefon 34-69.

Pw 10 576-54.249

Dzierżawa

400 mórg ziemi proboszczowskiej

z kompletnym żywym i martwym inwentarzem oraz pełnemi żniwami z dniem 1 lipca 1931 roku **w Graboszewie pow. Września,** na dłuższy czas do oddania. Na przejęcie inwentarza potrzeba najmniej 20.000 do 25.000 zł. Reszta spłaty oraz warunki dzierżawy według ugody. Zgłoszenia przyjmuje: „Rolnik" w Strzałkowie.

Rada Parafjalna

zw 28 906 Ks. Słubicki, przewodniczący.

KONKURS.

w Krotoszynie Wlkp. wakuje posada

burmistrza

Pobory wedł. grupy IX pragmatyki urzędników państwowych, 20% dodatku reprezentacyjnego i wolne mieszkanie w budynku miejskim.

W myśl zarządzenia Województwa, na 1 rok służby próbnej.

Panowie kandydaci w wieku do lat 40, fachowcy w administracji i organizacji samorządowej, wyznania rzymsko-katol., raczą nadesłać zgłoszenia z życiorysem własnoręcznie pisanym i uwierzytelnionemi odpisami świadectw na ręce niżej podpisanego do dnia 15 maja 1931 r.

Przed zaangażowaniem zażąda się świadectwa lekarskiego.

Wnioski nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

Rada Miejska

dw 3 380 Stanisław Janiszewski, przewodniczący.

W Komunalnej Kasie Oszczędności

miasta Śmigla wakuje zaraz posada

młodszego książkowego

Na posadę mogą reflektować tylko osoby, które w Komunalnych Kasach Oszczędności wzgl. innych instytucjach bankowych pracują wzgl. pracowały.

Wnioski z odpisami świadectw i podaniem pretensyj należy przesłać do 28. 4. b. r. do Zarządu Kasy. dw 3 388

---

3. K. 2/30. **PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona w Trlągu powiat mogileński** i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Trląg tom I wykaz L. 14 na imię Anny Pankowej-Pańka w Trlągu, zostanie w drodze egzekucji **dnia 18 czerwca 1931 roku,** o godz. 10 przed poł., wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 8. Nieruchomość składa się z domu mieszkalnego z podwórzem i ogrodem domowym, chlewa, obory z wozownią, stodoły, obory i chlewa do drzewa, chlewa do drobiu, domu familijnego z przybudówką, chlewa i wozowni oraz wody, roli, ogrodu i łąki w obszarze 76,70,80 ha. Czysty dochód wynosi 373,83 tal., podatek gruntowy 107,38 mk., roczna wartość użytkowa mieszkania 381 mk., roczna kwota podatku budynkowego 15 mk. Wyciągi z urzędu katastralnego, wierzytelny odpis księgi gruntowej oraz inne dane potrzebne do bliższego określenia nieruchomości znajdują się w sekretarjacie, pokój nr. 6, każdej chwili do wglądu interesowanym w godzinach urzędowych. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 28 października 1930 r. Niniejszem wzywa się wszystkich, których prawa w chwili zapisania wzmianki o przetargu nie były w księdze gruntowej uwidocznione, aby się z niemi zgłosili najpóźniej w dniu przetargu, przed wezwaniem do wnoszenia ofert, i prawa te uprawdopodobnili, gdyby wierzyciel im przeczył. W razie niezastosowania się do powyższego wezwania, prawa te przy oznaczeniu najniższej oferty nie zostaną wcale uwzględnione, a przy rozdziale ceny kupna dopiero po roszczeniu wierzyciela i innych prawach. Zaleca się dwa tygodnie przed terminem podać na piśmie albo do protokółu sekretarza sądowego dokładne obliczenie swych roszczeń w kapitale, odsetkach, kosztach wypowiedzenia i kosztach sądowego dochodzenia swych praw, oraz oznaczyć pierwszeństwo, którego się żąda. Tych, którym służy prawo sprzeciwienia się przetargowi, wzywa się, aby przed udzieleniem przybicia targu postarali się o umorzenie lub zawieszenie postępowania, gdyż inaczej prawo ich odnosić się będzie zamiast do nieruchomości, tylko do uzyskanej ceny kupna. Mogilno, dnia 13 lutego 1931 roku.

nw 9 070 **Sąd Grodzki.**

---

3. N. 5/30. **UCHWAŁA.** W sprawie upadłościowej nad majątkiem Stefanji Smoczyńskiej-Szajewskiej w Śremie, wyznacza się termin ugodowy oraz dodatkowy termin do zbadania wierzytelności na dzień 5 maja 1931 r. o godz. 10 w Sądzie Grodzkim w Śremie pokój 4. Dolecenia ugodowe są wyłożone w sekretarjacie sądu upadłościowego, pokój 12, do wglądu przez interesowanych. Śrem, dnia **7 kwietnia 1931 r. Sąd Grodzki.** nw 9 072

Pełny wspaniały biust

Jak go zdobyć w krótkim czasie, wskazuje bezpłatnie

Pani E. Feldt, Gdańsk, Leegethor 15/62.

nw 8722

PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona w Piaskach powiat Gniezno i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Piaski tom I karta 7 na imię Michała i Cecylji z domu Szymańska małżonków Szczepańskich, zostanie w drodze egzekucji dnia 11 czerwca 1931 r., o godz. 10 po poł., wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 7. Nieruchomość wyż wymieniona składa się z zabudowanego podwórza, roli i łąki obszaru 8,89,80 ha i jest zapisana pod nr. 10 matrykuły i nr. 3 księgi podatku budynkowego. Czysty dochód gruntowy wynosi 8,73 talarów, a wartość użytkowa budynków 45 mk. rocznie. Wyciągi z matrykuły oraz treść księgi gruntowej mogą być w tut. sekretarjacie przejrzane. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 3 stycznia 1931 r. Witkowo, dnia 13 kwietnia 1931 roku.
nw 9 069 **Sąd Grodzki.**

3 K. 9/30. **PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona w Dębowie powiat Mogileński** i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Dębowo i Pałuczyna tom III karta 47 w obszarze 37,95,14 ha, z czystym dochodem 98,91 tal., roczna wartość użytkowa mieszkania 60 mk., 28,42 mk. podatku gruntowego oraz 2,40 mk. podatku budynkowego. Nieruchomość składa się z domu mieszkalnego z podwórzem, chlewa i roli na imię Majewskiego Juljana, rolnika, i żony jego Wacławy z domu Welke, zostanie w drodze egzekucji **dnia 11 czerwca 1931 r.** o godz. 10 przed poł. wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój 7. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 18 listopada 1930 r. Niniejszem wzywa się wszystkich, których prawa w chwili zapisania wzmianki o przetargu nie były w księdze gruntowej uwidocznione, aby się z niemi zgłosili najpóźniej w dniu przetargu, przed wezwaniem do wnoszenia ofert i prawa te uprawdopodobnili, gdyby wierzyciel im przeczył. W razie niezastosowania się do powyższego wezwania, prawa te przy oznaczeniu najniższej oferty nie zostaną wcale uwzględnione, a przy rozdziale ceny kupna dopiero po roszczeniu wierzyciela i innych prawach. Zaleca się dwa tygodnie przed terminem podać na piśmie albo do protokółu sekretarza sądowego dokładne obliczenie swych roszczeń w kapitale, odsetkach, kosztach wypowiedzenia i kosztach sądowego dochodzenia swych praw, oraz oznaczyć pierwszeństwo, którego się żąda. Tych, którym służy prawo sprzeciwienia się przetargowi, wzywa się, aby przed udzieleniem przybicia targu postarali się o umorzenie lub zawieszenie postępowania, gdyż inaczej prawo ich odnosić się będzie zamiast do nieruchomości, tylko do uzyskanej ceny kupna. Mogilno, dnia 20 stycznia 1931 r. **Sąd Grodzki.** nw 9 071

PRZETARG PRZYMUSOWY

W czwartek, dnia 21 b. m., o godz. 13-tej, przy ulicy Strumykowej 19/20, sprzedam publicznie najwięcej dającemu za gotówkę: **stół duży i mały, biurko, 4 krzesła, 120 klamek mosiężnych kompl. do drzwi.** zw 28 956

Kaczorowski, kom. sąd. pom. Poznań, G. Wilda 104.

PRZYMUSOWA LICYTACJA

W środę, dnia 22 kwietnia r. b., o godz. 11 przed poł., w Bródkach sprzedawać będę najwięcej dającemu za gotówkę: **2 średniaki.** n 8 873

Zbiórka 10 minut przed licytacją przed A. Troszczyńskim w Bródkach.

Juja, komornik sąd. w Pniewach.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Pianino
okazyjne sprzeda tanio Drygas, Kantaka 5. Pw 10 556-15,122

Sprzedam
umywalkę z lustrem i płytą marmurową nieużywaną. J. Narloch, Zawady, blok 3. m. 6. zdw 81 852

Parcelę
w Poznaniu sprzedam. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 82 631

Kluby
używane oraz kilka mniejszych dywanów perskich z powodu braku miejsca sprzedam Polna 14, I., lewo. zdw 82 789

Ford
rocznik 1927 w dobrym stanie gotów do jazdy, za 1.500 zł sprzedam. Olszewski, Kosińskiego 17. zdw 82 551

Majątek
400—800 mórg, przy wpłacie 60.000 do 80.000 kupię. Kurjer zdw 81 709

Meble
wszelkiego rodzaju, nowe i używane po zniżonych cenach na najdogodniejszych warunkach spłaty poleca Stefan Pahl, ul. Marszałka Focha 29, magazyn mebli. Telefon 64-25. nw 9 015-5,99

Parcele
budowlane najlepsza lokata kapitału od 60 groszy kwmtr. Kościński, Czartorja 1, telefon 3049. Pw 10 342-14,130

Dom
8 ubikacyj 3 morgi ogrodu sprzedam. Żabikowo Długa 37. zdw 82 303

Restauracja
dwa pokoje gościnne, dwa pokoje i kuchnia z powodu stosunków rodzinnych zaraz odstąpię. Wskaże Kurjer zdw 82 319

Bemberga pończochy
po cenie fabrycznej oddamy detalicznie za 4,50 zł. Hurtownia Pończoch „Atlantic". Wrocławska 15, I. piętro Pw 10 340-54,190

Mleka
każdą ilość dostarczy majątek wprost do sklepu po cenie konkurencyjnej. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 377

Meble kuchenne
po bajecznie taniej cenie sprzedaje Jan Koniecki, Piaskowa 3. zdw 82 425/6

Skład
20×35 mieszkaniem, św. Marcin, sprzedam. Oferty Kurjer zdw 82 862

Kino
wędrowne ewentualnie z filmami korzystnie. Oferty Kurjer zdpw 82 882

Sypialnie
ładne, solidne, jasnodębowe sprzeda wyjątkowo bardzo tanio stolarnia, Kwiatowa 6. zdw 82 887

Warsztat mechaniczny
z urządzeniem do ładowania akumulatorów sprzedam. Oferty Kurjer rw 13 818

Pianino
jak nowe tanio, za gotówkę. — Wały Król. Jadwigi, 5, I., prawo. zdw 82 939

Skład
urządzeniem mieszkaniem, dobre położenie sprzedam lub zamienię na 2—3 pokojowe mieszkanie Adres Kurjer zdw 82 941

Sekretarczyk
antyk, mahoniowy, Bidermayer, tanio sprzedam. Oferty Kurjer zdw 82 934

Lornetkę
polową wózek sportowy, zegarek sprzedam. Śródecka 8 m. 9. zdw 82 896

Wełnę, watę
do kołder hurt i detal poleca Przemysł Wełniany, Poznań, Św. Marcin 56, I. piętro. zdw 82 893

Sypialka
mało używana na sprzedaż Półwiejska 6, wysoki parter, prawo. zdw 82 920

Buduarek
biały damski korzystnie do nabycia. Adres wskaże Kurjer zdw 81 925

Domek
2 morgi roli chlew, stodołę, drzewa owocowe sprzedam. Antoni Gumienny, Junikowo, ul Nowowiejska 30. zdw 82 932

Dobrze zaprowadzony
skład kolonjalny delikatesów w pełnym biegu, dobrem położeniu, z urządzeniem, towarem, z powodu choroby korzystnie na sprzedaż, przytem stacja benzynowa, mieszkanie 3 pokojowe, kuchnia, obrót 60 tysięcy rocznie. Oferty Kurjer dw 3 379

Tanio
dom handlowy z wolnem podwójnem mieszkaniem, śpichlerzem, składem, stajniami podwórzem i ogrodem natychmiast korzystnie do sprzedania w Toruniu przy ul. Lubicka 32 St Strzelecki, Suchatówko, pow. Inowrocław. Pw 10 545-64,101

Wełny, włóczki
do robótek ręcznych, trykotarstwa maszynowego, tkactwa artystycznego, dywanów perskich, kilimów w wielkim wyborze. Przemysł Wełniany, Św. Marcin 56, I. p. zdw 82 894/5

Fryzjerski
zakład korzystnie, powodu zmiany spiesznie sprzedam. Kurjer zdw 83 060/1

Dom
2 pokoje, kuchnia, morga ziemi, woda przy Poznaniu 6 500 Karalus Umińskiego 9 m. 3. zdw 83 113/14

Tragarze nowe
profil 36" długości 8 mtr., 5 sztuk sprzeda Ład. Akumulatorów, Poznań, Al. Marcinkowskiego 19. zdw 83 002

Maszyny
2 damskie Singera sprzeda Warsztat Mechaniczny, Kraszewskiego 5. zdw 83 005

Wózek
sportowy sprzeda, Wilda, Madalińskiego 9, m. 7. zdw 83 093

Sypialki
dębowe kompletne z lustrami, prawdziwy marmur, tanio 850 zł. Stolarnia, Szyperska 3. zdw 83 025

Obuwie
około 300 par towaru partyjnego dla handlarzy jarmacznych tanio oddam. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 037

Salon
styl francuski baroc 14 części, jak nowy tanio sprzedam. Grobla 19, front, II., lewo, m. 9. zdw 83 053

Tylko siedem
i pół złotego kompletny garnitur na umywalkę, jedynie tylko w Hurtowni Porcelany Wroniecka 24. zdw 82 969

Tylko półtora
złotego cała paczka szklanek (15 sztuk) sprzedaje każdemu Hurtownia Porcelany Wroniecka 24. zdw 82 970

Skład cukrów
dobrze zaprowadzony sprzedam. Oferty Kurjer zdw 83 042

Parcela
przy ul. Palacza 860 mtrkw. po 4 zł na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 83 044

Sprzedam
większą ilość wełny kołdrzanej. Zgłoszenie Wąchal, Stęszew, telefon 41. zdw 83 048

Skład
spożywczy 3 pokojami i kuchnią, bez konkurencji, dobrze prosperujący, z powodu jeszcze jednego przedsiębiorstwa zaraz na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer zdw 82 187

Lodówka
dwudrzwiowa, jak nowa, regał do książek, repozytorjum tanio na sprzedaż Górna Wilda 50, mieszkanie 1. zdw 83 076

Kocioł
do drażerowania, jak nowy, sprzedam lub zamienię na cukierki czekoladę. Zgłoszenia do Kurjera nw 9 345

Pianino
krzyżowe. Półwiejska 11, podwórze, lewo, III., prawo. zdw 83 074

Skład
towarów krótkich ul. Wodna, sprzedam korzystnie natychmiast z powodu wyjazdu z towarem lub bez. Zgłoszenia Kurjer zdw 83 077

Futra
skórki ceny hurtowe. Hankiewicz, Wielka 9 (wchód Szewska). zdw 83 024

5 KUPNA

Kupuję i przyjmuję
w komis antyki piękne stare srebro, złoto, bronzy perskie dywany etc. Firma F. Tarkowska Poznań, plac Wolności 11 (pod filarami). Pw 9530-9,90

Lokomobilę
ca 30-konną używaną, dobrą kupię. Oferty Kurjer zdw 82 534

Kupię
dom ewentualnie ze składem w Poznaniu lub na prowincji, wpłata 14 000 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 82 868

Kupię
używany rower damski, wielkość 26, dobrze utrzymany. Oferty Kurjer zdw 82 874

Bufet
szafkę pod lustro, mahoń kupię, cena Kurjer zdw 82 917

Kupię
kufer-walizę do podróży, rozmiar i cenę do Kurjera zdw 82 953

Standingera
komentarz do R G B kupię. — Oferty z podaniem ceny i wydania. Kurjer zdw 82 959

Wąż
używany do ogrodu polewania kupię. Oferty z podaniem ceny Kurjer Poznański zdw 82 999

Poszukuję
kupna mało używanego autobusu 16-osobowego. Zgłoszenia Czesław Słupski, Oborniki. nw 9 339

Dźwigary
używane długości 3,50, profil 26 kupię. Spieszne oferty Kurjer zdw 83 126

Stół
kupię 2,50 do 3 mtr. długi możliwie z płytą marmurową. Zgłoszenia Piaskowa 2, skład kolonjalny. zdw 83 132

Szukam
składu żywnościowego z towarem lub bez z mieszkaniem. — Zgłoszenia Kurjer zdw 83 055

Maszynę
do lodów, nowszy system, kupię. Oferty do Kurjera nw 9 344

Kuchnię
westfalkę i dywan kupię, proszę o cenę. Oferty Kurjer zdw 83 065

6 KAMIENICE

Kamienica
pięciopokojowa wolna, dochód 16 000, cena 125 000 sprzeda Czarnecki, Ratajczaka 13. zdw 83 141

Kamienica
komfortowa przy ulicy Dąbrowskiego dochód roczny 8 500 złotych, cena 70 000, wpłaty 40 000 sprzeda „Krakus", Poznań, ul. Pocztowa 30. zdw 82 974

7 PIENIĄDZ

20 000 zł
pożyczki poszukuję. Łask. zgłoszenia Kurjer zdw 82 630

Kapitalisty
kapitał od 50 000, poszukuję do bardzo zyskownego interesu poważna firma, gwarancja hipoteczna. Poważne zyski. Zgłoszenia Kurjer zdw 82 869

Wspólnika
do Przemysłu Drzewnego z 20 tysięcy i więcej albo pożyczki 10 tysięcy na I. hipotekę poszukuje i zgłoszenia przyjmuje Nik. Bajon, Poznań, ul Stolarska 2 zdw 82 936

Fabrykę
wód mineralnych sprzedam. — przyjmę wspólnika. Kurjer zdw 82 878

3 000 złotych
poszukuję za dobrem procentem i zastaw placu Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 82 984

Wspólnika
do 2 kin bezkonkurencyjnych w wojewódzkiem mieście z powodu choroby współwłaściciela poszukuję, możliwie fachowca z wpłatą conajmniej 25 000 zł. Oferty pod 866 do „Par", Toruń. Pw 10 543-64 105

1 000
złotych do składu poszukuje kawaler, procent umeblowany pokój w Puszczykowie cały sezon. Oferty Kurjer zdw 83 027

10 tysięcy
na I. hipotekę nowowybudowanego domu w Poznaniu poszukuje procent według ugody. Zgłoszenia Kurjer zdw 83 040

15 000
pożyczki poszukuję na rok, dam 20%, gwarancja, list hipoteczny na 20 000,— I. miejsce od zaraz. Oferty Kurjer zdw 83 163

Obligacje
pożyczek państwowych i komunalnych kupimy. Oferty z cena do „Par", Al. Marcinkowskiego 11 pod 16,7 Pw 10 581-16,7

10 000 zł
oddam za dobrem zabezpieczeniem za wskazanie posady. Zgł. do Kurjer Poznańskiego dw 3387

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
2 pokoje kuchnia, ładnie umeblowane Wilda, na czasokres pięcioletni najwięcej dającemu za dzierżawę zgóry wynajmę. Zgłoszenia Kurjer zdw 82 741

Pokój
kuchnia z nowemi meblami z powodu wyjazdu tanio na sprzedaż. K. Jurdziński, Poznań-Rataje. zdw 82 840

3 — 4
pokojowe mieszkanie oddam na 2 lata. Oferty Kurjer zdw 82 877

Dwupokojowe
1 pokój z kuchnią do wynajęcia, dzierżawa dwa lata zgóry. Sołacz, Małopolska 12, cukiernia. zdw 82 954

Warsztat
stolarski, 4 ubikacje z narzędziami 1 000 na mieszkanie 800,00, Karalus, Umińskiego 9, m. 3. zdw 83 109/10

Mieszkanie
pokój kuchnię 800. Blicharski. Półwiejska 26. zdw 82 988

Mieszkanie
4 pokojowe w śródmieściu z meblami oddam zaraz lub zamienię na skład z mieszkaniem. Oferty do Kurjera zdw 82 996

Mieszkań
wybór każdej wielkości poleca Czarnecki, Ratajczaka 13. zdw 83 140

Mieszkanie
4 pokojowe z meblami na Łazarzu do odstąpienia. Oferty Kurjer zdw 83 145

Trzypokojowe
komfortowe objęcie 900. Agencja Przecznica 1 a. zdw 83 050

Pokój
łącznie kuchnia, miesięcznie 35. Agencja Kurjera Przecznica 1a. zdw 83 051

4 pokojowe
mieszkanie komfortowe centralne ogrzewanie zupełnie nowo wybudowane, od gospodarza do wydzierżawienia Warunek dzierżawa za 2 lata naprzód. Zgłoszenia Kurjer zdw 83 075

Pokój
kuchnia 900, roczna dzierżawa (Górczyn). Adres Kurjer zdw 83 052

Pokój
i kuchnia z mebalmi do oddania. Adres wskaże Kurjer zdw 83 108

Trzypokojowe
komfort, balkon, taras, ogród warzywny, okolica cytadeli przejęcie niektórych mebli, lamp i firan, czynsz tylko miesięczny Spieszne zgłoszenia Kurjer zdw 83 112

2 pokoje
umeblowane z używalnością kuchni zaraz odnajmę. Zgłoszenia Kurjer zdw 83 067

9 SZUKA MIESZK.

Poszukuje
się w Poznaniu mieszkania 10 pokojowego lub willi z ogrodem. Zgłoszenia pod dp 3 343

4—5
pokojowego mieszkania w śródmieściu poszukuje natychmiast nie wyżej III piętra. Oferty proszę zgłaszać piśmiennie pod adresem Marjan Molikowski Naczelnik Wydziału Banku Rolnego, Kantaka 10, lub telefonicznie 25 37 od 10 do 3 po południu. zdwp 82 763

Mieszkanie
3—4 pokoje poszukuje pewny płatnik. Oferty Kurjer zdw 82 960

3 pokoje
umeblowane cało lub częściowo do 20 złotych poszukuje krawcowa. Oferty Kurjer zdw 82 961

Poszukuję
2—3 pokoi kuchnią zaraz. Czynsz zgóry 600 zł od gospodarza. Oferty Kurjer zdw 82 640

Pokoju
z kuchnią poszukuję wprost od gospodarza za rocznym czynszem zgóry. Gen. Chłapowskiego 7. Sobera. zdw 82 989

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
gospodarstwo, 60 morgowe na kamienice w Poznaniu. Półwiejska 36, III. p. Matyasik. zdw 82 916

Zamienię
5 pokojowe ładne mieszkanie w Grudziądzu na 3—4 Poznaniu. — Oferty Kurjer zdw 83 014

Zamienię
pokój kuchnie na takowe lub pokój duży w mieście Sielska 47, parter, Staśkiewicz. zdw 83 120

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
Skryta 1, parter, lewo. zdw 81 765

Blisko opery
elegancki pokój elektryczność 1 maja solidnemu panu Wały Wazów 3 a, m. 1. zdw 82 306

Pokój
frontowy 2—3 osobom utrzymaniem (bez). Słowackiego 37, mieszkanie 6. zdw 83 798

Pokoje
dla pań, Matejki 60, m. 3, po południu. zdw 82 801

Pokój
dwuosobowy Dąbrowskiego 52, I., prawo. zdwp 82 807

Pokój
Wierzbięcice 39 a, parter, prawo. zdw 82 744

Pokoik
paniom. Grunwaldzka 23. zdw 82 829

Studenta
młodszego spokojnego na wspólny pokój. Śniadeckich 24, parter, lewo. zdw 82 121

Wspólny
pokój dla panów i mały do wynajęcia. Marsz Focha 36, m. 13 zdw 82 866

Panu
Kwiatowa 9, podwórzu, mieszkanie 14. zdw 82 872

Pokój
umeblowany 2 solidnym panom. Fr. Ratajczaka 11 a, trzecie wejście, II. lewo. zdw 82 873

Klatki
schodowej pokój, biurko, elektryczność, poważnemu panu. — Wskaże Kurjer zdw 82 885

Pani
czysty, elektryczność; 35 zł. — Emilji Sczanieckiej 1, wysoki parter, prawo. zdw 82 905

Jednosobowy
Skarbowa 14, I., prawo. zdw 82 908

Jednoosobowy
dwuosobowy. Podgórna 13, m. 9. zdw 82 909

Pokój
Plac Nowomiejski 10 b., I., pościel własna. zdw 82 910

Solidnemu
słoneczny, czysty pokój. Szwajcarska 24, I., prawo. zdw 82 911

Paniom
Kwiatowa 9, III. zdw 82 913

Elegancki
jedenosobowy. Glinkiewiczowa, Strzelecka 18, II. zdw 82 914

Dwuosobowy
utrzymaniem panom. Mickiewicza 11, III., prawo. zdw 82 915

Pokój
umeblowany panu intelig. Piekary 8, III., lewa. zdw 82 919

Pokój
umeblowany, niekrępujący elektryczność, centrum, lepszemu panu 1. 5. Adres wskaże Kurjer zdw 82 994

Pokój
zaraz Kowalska. Fr. Ratajczaka 11 a, 7 wejście. zdw 82 942

Pokój
2—3 osobowy, osobne wejście. Marcin 50, m. 12. zdw 82 944

Niekrępujące
zaraz. Skarbowa 14, parter, prawo. zdw 82 947

Niekrępujący
słoneczny pokój, elektryczność, używaniem kuchni lub dwom panom. Wierzbiecice. Kurjer zdw 82 952

Studenta
wspólnie dobre utrzymanie Łąkowa 16, I., prawo. zdw 82 935

Dwom
lub jednemu panu pokój. Św. Czesława 18, III. lewo. zdw 82 937

2
czyste pokoje jednoosobowe, światło elektryczne, telefon. — Młyńska 13, wysoki parter, prawo. zdw 82 956

Wspólny
solidnym panom. Wielka 5, m. 5 zdw 82 958

Pokój
2 panom lub paniom. — Za Bramką 13, I., lewo. zdw 82 962

Pokój
Śniadeckich 24, parter, prawo. zdw 82 897

Frontowy
wielki zaraz. Szenicowa, Dzielyńskich 1, I. zdw 82 890

Pokój
wynajmę panom. Sławica 5, II. Kulczak, wejście drugie. zdw 82 884

Pokój
słoneczny, balkonowy 1—2 panom, paniom. Kraszewskiego 9 a, I. zdw 82 921

Pokój
frontowy utrzymaniem wynajmę. Aleje Marcinkowskiego 17a, III., prawo. zdw 83 926

Panienkę
przyjmę na wspólny pokój. Śniadeckich 28, m. 1. zdw 83 143

Willa
śródmieście, pokój umeblowany, słoneczny, swobodny, ogród, telefon solidnej, starszej osobie ewentualnie dietetyczne obiady, samotna odda. Oferty Kurjer zdw 83 144

Pokój
jednoosobowy, słoneczny zaraz. — Kanałowa 7, II., prawo. zdw 83 146

Panienkom
wspólny z utrzymaniem. Krasińskiego 8c, przystanek Most Teatralny. zdw 83 056

Wspólny
pokój dla pań lub panów. Ul. Niegolewskich 16, IV. ptr. zdw 83 057

Pokoik
czysty, słoneczny pani, panience wynajmę. Wierzbięcice 34, II., lewo. zdw 83 059

Dwuosobowy
studentom. Dąbrowskiego 34 III., dom boczny. jw 5889

Pokój
z utrzymaniem lub bez Dąbrowskiego 23, III., prawo. jw 5890

Pokój
2 osoby także z utrzymaniem. — Krasińskiego 13, parter, lewo. zdw 83 967

Pokoik
umeblowany Jeżycka 41, parter, lewo. zdw 82 971

Pokój
2 panom. Poplińskich 5, III., prawo. zdw 82 972

Pokój
2—3 panów. Św. Marcin 64, III., front. zdw 82 976

Niekrępujący
dwuosobowy zaraz lub 1. Ratajczaka 17, podwórze, mieszkanie 13. zdw 83 045

Pokój
3 Maja 6, III., m. 13. zdw 83 116

Pokój
inteligentowi Szwajcarska 26, mieszkanie 6. zdw 83 124

Dwuosobowy
zaraz. Szyperska 1, III. zdw 83 078

Niekrępujący
pokój, entre, elektryka, dla dwóch inteligentnych osób. Św. Marcin 13, mieszkanie 10 zdw 83 081

Pokój
Górna Wilda 42, III., prawo. zdw 83 082

Pokój
wspólny inteligentnym panienkom. Ratajczaka 10, I. zdw 83 087

Pokój
dwuosobowy duży wynajmę. — Strzelecka 6, III., wprost zdw 83 088

Dwuosobowy
solidnym studentom 25. Szwajcarska 16, mieszkanie 15. zdw 83 090

Dwuosobowy
Matejki 5, II., prawo. zdw 83 094

Pokój
Strzelecka 11, I., lewo. zdw 83 099

Niekrępujący
zaraz wynajmę panu Orzeszkowej 2, I. piętro. zdw 83 095

Niekrępujący
Kręta 6, mieszkanie 8, częściowe utrzymanie. zdw 83 102

Pokoje
zaraz także małżeństwu, kuchnia. Adres Kurjer zdw 83 107

Pokój
wynajmę. Jeżycka 45, mieszk. 9. zdw 83 091

Pokój
M. Focha 49, III., lewo. zdw 83 066

Pokoje
sypialka, gabinet 1—2 panom. — Śniadeckich 30, mieszkanie 6. zdw 83 072

Pokój
panienkom. Ratajczaka 3, III., podwórze, Promelska zdw 82 922

Pokój
wolny. Ogrodowa 2, I., Sarnowska. zdw 82 928

Pokój
zaraz Patrona Jackowskiego 39, mieszkanie 6. zdw 82 929

Wspólny
paniom lub panom. Kowalska, Wodna 8, II. zdw 82 930

Pokój
wynajmę dwom panom tanio. Patrona Jackowskiego 29, mieszkanie 8. zdw 82 981

Pokój
elegancki. Cieszkowskiego 8, m. 9. zdw 82 986

Ratajczaka 11 a
4 wejście, m. 77, słoneczny 1—2 osobowy, utrzymaniem, bez. zdw 72 987

Pokój
frontowy. Aleje Marcinkowskiego 17a, II., lewo. zdw 82 992

Słoneczny
1—2 intelig. zaraz. Dąbrowskiego 25 a, I., lewo. zdw 82 938

Pokój
na 2 osoby bez pościeli. Cieszkowskiego 7, mieszkanie 12. zdw 82 995

Pokój
wynajmę zaraz lub 1. 5. Działyńskich 6, IV. m. 11. zdw 83 000

Pokój
utrzymaniem lub bez wynajmę. Matejki 53, parter, prawo. zdw 83 001

Współlokatora
z pościelą szuka pan. Kopernika 3, m. 5. zdw 83 006

Pana
na wspólny przyjmę. Górna Wilda 32, m. 4. zdw 83 018

1 — 2
dobrze umeblowane pokoje, światło elektr., łazienka zaraz lub od 1. 5. do wynajęcia. Grobla 6, mieszk. 8. zdw 83 019

Pokój
umeblowany. Wały Jagiełły 18, mieszkanie 1. zdw 83 023

Frontowy
pokój umebl. od 1. 5. Ogrodowa 2, I., prawo. zdw 83 031

Pokój
tanio. Wysocki, Spokojna 27, II. zdw 83 032

Dwuosobowy
św. Wojciech 21, II., lewo. zdw 83 033

Wspólny
panu 25 zł. Słowackiego 39, III., prawo. zdw 83 036

Pokój
umeblowany, telefon, od 1 maja solidnemu panu wynajmę. Ul. Działyńskich 9, mieszk. 8. Pw 10 585-16.8

Wspólny
panom. Rybaki 7, II., prawo. zdw 83 130

Pokoje
1—2 utrzymaniem. Półwiejska 2, m. 6. zdw 83 133

Podgórna
2a III., prawo, pokój utrzymaniem, bez. zdw 83 136

12 SZUKA POKOJU

Panienka
solidna poszukuje miłego niekrępującego pokoju w śródmieściu. Cena zł 50. Oferty Kurjer zdw 82 844

Pokoju
umeblowanego słonecznego, czystego, elektryczność od 1. V — Oferty Kurjer, cena zdw 82 923

Panienka
poszukuje pokoiku od 1. 25 zł. Oferty Kurjer zdw 83 009

Pokoju
wejście z klatki schodowej, dobrze umeblowanego, centrum cena obojętna, poszukuje zaraz lub 1. Kurjer zdw 83 013

Pokoju
niekrępującego z wejściem z klatki schodowej poszukuje pan 1 maja. Oferty Kurjer zdw 83 058

Pokoik
czysty, spokojny, za 25 zł. — Zgłoszenia Kurjer zdw 82 973

Przyjezdny
szuka pokoju, okolica Jasnej, Sołacza, zupełnie niekrępującego 4—5 razy w miesiącu. Oferty „Par", Marcinkowskiego 11 pod 54.247 Pw 10 575 54-247

Pokoju
umeblowanego, osobnego, elektrycznością, wszystkiemi wygodami, utrzymaniem od 1 maja poszukuje dla panienki. Śródmieście, Wilda. Zgłoszenia Kurjer zdw 83 104

13 LOKALE

Na biuro
2 umeblowane pokoje oddam zaraz w centrum. Adres Kurjer zdw 82 103

Szukam
próżnego składu, okolicy St. Rynku. Oferty Kurjer zdw 89 955

Próżna
ubikacja jest do wynajęcia, nadaje się na mały warsztat lub mieszkanie. Zgłoszenia Zagórze 1, gospodarz. zdw 83 131

Ubikacje
handlowe, przemysłowe odda Jaśkowska, Strzelecka 14a, telefon 1165. zdw 83 142

Biuro
1 lub 2 pokoje telefonem do wynajęcia. Informacje telefonicznie 2788 Pw 10 580-16.6

14 DZIERŻAWY

2 garaże
zaraz lub 1 5. ul. Rzeczypospolitej 2. zdw 82 300

Skład
z przyległem trzypokojowem mieszkaniem do wydzierżawienia zaraz. Warunek roczna dzierżawa zgóry. A. Dębicki, Września Rynek. zdw 82 347

Rzeźnictwo
w dużej wsi kościelnej wolne wprost od gospodarza, dzierżawa za rok zgóry 1 000 zł. Oferty Kurjer zdw 83 073

Wydzierżawię
natychmiast plac z zabudowaniem, 2 pokoje z kuchnią wolne, położone w bogatej miejscowości przy stacji kolejowej, nadaje się na handel materjałów budowlanych i wyrobów cementowych, których tu brak. Zgłoszenia Kurjer zdw 82 859

Koncesję
tytoniową i sprzedaż butelkową odda wdowa do składu delikatesów w Poznaniu za ewentualnem objęciem posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 83 861

15 UZDROWISKA

Rabka Zdrój
pensjonat „Janina" Józefy Hanelowej, otwarty 4 maja poleca pokoje ze zdrowem i obfitem utrzymaniem po cenach niskich. Informacje S. Hanel, Trzebinia, Rafinerja. nw 9 297

2
pokoje kuchnia zaraz blisko dworca wynajmę sezon lub stale. — Oferty Kurjer zdw 83 026

Puszczykowo
poszukuje umeblowanego pokoju z kuchnią na cały rok 1 maja. Odpowiedzi Kurjer Poznański zdw 83 046

Wisła
(Śląsk Cieszyński) urocze letnisko w Beskidach. Pokoje z dobrem utrzymaniem poleca Pensjonat „Danusia". Zgłoszenia do 1 maja Poznań Asnyka 4, II. wejście. Dąbryczowa. zdw 83 086

16 OSOBISTE

Ostrzegam
przed nabyciem weksli od Jana Walczaka oraz innych osób, za które nieodpowiadam. Antoni Wolski, Rudki, poczta Ostroróg, pow. Szamotuły. nw 9279

Autobusy
do Gniezna, Szyperska 9,15; 11,00; 13,45; 16,30; 20,15 przejazd 3,50.— rw 13 846

Inka
tęsknię bardzo, spóźniłem, pisz, kiedy wrócisz jak czujesz pod 6/7 Jerek zdw 83 123

21 ZGUBY

Zgubiłem
książeczkę wojskową na nazwisko Bąkowski Czesław, Piaskowa 4. zdw 82 034

Unieważniam
dokumenty wojskowe, Trawiński, Poznańska 50. zdpw 82 877

Książeczkę
wojskową zgubiłem Richard Stöbner Szamarzewskiego 26 a zdw 82 852/3

22 ROZMAITE

Żurnale
wiosenno-letnie sukniowe, kostjumowe, damskie, bieliźniane, dziecięce, kapeluszowe, obuwnicze, męskie. Sprzedaż, wypożyczanie. Sobczak, Wrocławska 19, podwórze Pracownia manekinów. zdw 80 217

Suknie
kostjumy, płaszcze, wykonywa Gałązkowa, Focha 98, VIII. 19. zdw 82 568

6.90 zł
koszule wierzchnie zefirowe, koszule męskie sportowe z krawatką od 7.90 białe smokingowe od 8.90 jedwabne markizetowe od 12.50 nocne od 6.90 poleca Fabryka Bielizny J. Schubert Wrocławska 3. Pw 10 215-13.97

2.90 zł
koszula sportowa chłopięca z wykładanym kołnierzykiem, koszula męska płócienna od 2.90, koszula trykotowa wierzchnia od 3.90, kalesony męskie trykotowe od 2.90 poleca Fabryka Bielizny J. Schubert, Wrocławska 3. Pw 10 334-13.99

Ogrodnik
wykonuje wszelkie prace, porządkuje i zakłada ogrody przy willach. Oferty Kurjer zdw 82 835

Oddam
pokój umeblowany przy Placu Wolności za wskazanie jakiejkolwiek posady dla męża. Oferty Kurjer zdw 82 828

Kołdry
wykonuje, stare przerabia Smoczyńska, Kwiatowa 8. zdw 82 888

Lekarz
na Kujawach poszukuje zaraz zastępcy. Zgłoszenia Kurjer zdw 82 997

Szkielet
ludzik względnie czaszkę kupię. Zgłoszenia zdw 83 007

Obiady
domowe, smaczne obfite. Babińskiego 7, parter. zdw 83 008

Sieroty
4 dziewczynki katoliczki zmarłych rodziców półtora, w trzecim, cztery, dziewięć lat są do oddania na własne inteligentnemu państwu, chłopiec 13 lat w służbę. Zgłoszenia Kurjer zdw 83 028

Kapelusze
przerabiam ślicznie tanio. Piekary 25, parter, lewo. zdw 83 030

Garaż
zaraz wynajmę. Marsz. Focha 78, gospodarz. rw 13 841

Szyję
suknie, kostjumy, płaszcze według paryskich modeli. Ceny najniższe Marji Magdaleny 1, III. dp 3384

Telefon 15-60
Posłańcy Miejscy stale do usług — Ekspedycja listów, paczek i bagażów. Elektroluxem odkurzanie i czyszczenie parkietów. Biuro Posłańców Miejskich, ul. Woźna 11. Pw 10 579-16.5

Chiromantka
przyjezdna przepowiada przyszłość teraźniejszość przeszłość, dobrze wróży z rąk, kart. Romana Szymańskiego 8, podwórze, parter, lewo, przy Placu Świętokrzyskim. zdw 83 080

23 OŻENKI

Kawaler
lat 32, właściciel dobrze prosperującej drogerii, z majątkiem 50 000 zł inteligentny, przystojny, solidny, pragnie wkrótce się ożenić. Panie inteligentne, majętne, łagodnego usposobienia, z zamiłowaniem do kupiectwa, z dobrej rodziny, raczą złożyć zgłoszenie z fotografją Kurjer zdw 82 880

Młoda
wdowa, trzypokojowe mieszkanie, zapozna pana na etatowem stanowisku do 40. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer zdw 82 933

Wspólnika
gotówką 3 tysiące do składu towarów krótkich, wdowa, później małżeństwo. Ryzyko wykluczone. Kurjer zdw 83 003

Kawaler
lat 25, inteligentny posiadający skład, poszukuje żony. Panie z zamiłowaniem do kupiectwa oraz z odpowiednią gotówką, raczą złożyć oferty z fotografją do Kurjera pod nw 9 341. Rzecz poważna.

24 NAUKA

Krótkie repetytorja przedegzaminowe
z uczniami zagrożonemi złem świadectwem w szkole w drodze korespondencji pod kier. profesorów szkół państw. są najlepszym sposobem zdania egzaminu. Gimnazjum, Semin. naucz. Języki obce. „Studjum", Kraków, Karmelicka 35. Pp 10 348-70.42

Na
kursy kroju i szycia dzienne i wieczorne odpisy przyjmuje — Marji Magdaleny 1, III., narożnik ul. Raczyńskich. dw 3385

Studentka
do udzielenia lekcyj 2 dzieciom potrzebna. Zgłoszenia od 2—4. — Kramarska 25, II., lewo. zdw 83 121

Korepetytora
dobrego matematyka (łacina, francuski) doświadczonego, sumiennego, dla piątoklasisty poszukuję. Zgłoszenia, warunki Kurjer zdw 83 085

Francuskiego
dla dziew. do pierwszej gimn., poszukuję. Kurjer zdw 83 064

Kursy
szycia, kroju udzielam. Woźna 11, mieszkanie 7. zdw 83 069

25 MUZYKA

Lekcyj
fortepianu udzielam niedrogo. — Ratajczaka 10, I. zdw 82 943

26 ROZRYWKA

Kino „Harfa"
Focha 23, Czerwony Kowarz. zdw 83 139

Kino „Corso"
Ludzie tajemniczego mroku. zdw 83 071

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Kupiec
drogerzysta dyplom, młodszy poszukuje posady Dobroczyński, Ułanowo pow. Gniezno. zdw 82 232

Szofer - ślusarz
szuka posady za utrzymanie. — Adres Taszarek, Brzezno, powiat Czarnków zdw 82 229

Bufet
restauracyjny na własny rachunek przyjmie solidny kupiec. Warunki do Kurjera zdw 82 750

Kucharka
samodzielna z dobrem gotowaniem szuka posady w lepszym domu. Oferty Kurjer zdw 82 692

Młodsza
panienka ukończyła szkołę handlową poszukuje posady początkującej stenotyjistki w mieście lub na prowincji Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 82 374

Ogrodnik
kawaler, lat 26, poszukuje posady zaraz. Znajomość kwiaciarstwa — warzywnictwa. — Zgłoszenia Fehler, Karmin, Ligota, powiat Pleszew. zdw 82 446

Szofer monter
praktyka 12 lat, 5 lat w ostatniej posadzie, poszukuje pracy. Wskaże Kurjer zdw 82 404

Młody pomocnik
ogrodniczy szuka posady najchętniej w zakładzie handlowym. — Oferty proszę skierować do Kurjera Pozn. zdw 82 529

Dyrektryza
krojczyni, kwalifikowana z długoletnią praktyką w pierwszorzędnych salonach szuka posady. — Zgłoszenia Kurjer zdw 82 691

Syn
uczciwych rodziców, lat 18, ukończył 4 klasy gimnazjum pragnie wyuczyć się techniki dentystycznej. Oferty Kurjer zdw 82 483

Bona wychowawczyni
z dobremi świadectwami poszukuje posady najchętniej do mniejszych dzieci od 1. 5. Zna język niemiecki szycie, robótki. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 82 323

Buchalter
bilansista, Poznańczyk, wykształcenie średnie, język polski i niemiecki, praktyka w bankach w Poznańskiem i Małopolsce poszukuje od 1. 5 br. lub później odpowiedniej posady. Miejscowość obojętna. Łaskawe oferty Kurjer zdw 82 528

Osoba
w średnim wieku, znająca gospodarstwo miejskie i wiejskie, szuka posady do samotnej osoby za skromnem wymaganiem. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer jw 5 878

Zarządczyni gospodyni
z dobrą praktyką i dobremi poleceniami poszukuje posady od maja lub czerwca. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 80 933

Nauczycielka
z chlubnemi rekomendacjami doskonałą rutyną szuka posady. — Adresować Demboszówna Gałązki-Małe, p. Sobótka, powiat Pleszew. zdw 82 088

Początkująca
biuralistka poszukuje jakiejkolwiek posady. Oferty Kurjer zdw 82 194

Panienka
umiejąca robótki poszukuje posady do dziec., najchętniej na wyjazd. Oferty Kurjer zdw 82 857

Małopolanka
poszukuje posady najchętniej do starszych państwa. Oferty Kurjer zdw 82 854

Czysta
uczciwa dziewczyna z gotowaniem szuka posady 1. V. Oferty Kurjer zdw 82 846

Służąca
wiejska z gotowaniem poszukuje posady od 1 maja. Zgłoszenia Kurjer zdw 82 845

Studentka
rutynowana nauczycielka z pozwoleniem rządowem, chętnie udzieli korepetycji w zakresie gimnazjum, specjalność matematyka, języki, jak również wyjedzie na wieś. Warunki bardzo skromne. Oferty Kurjer zdw 82 841

Absolwent
gimnazjum po wojsku sumienny, trzeźwy i pracowity, poszukuje posady, obojętnie gdzie i w jakim zawodzie za skromnem wynagrodzeniem. Łaskawe oferty zdw 82 836

Kapelusznik
szuka posady zaraz Oferty Kurjer Poznański zdw 82 865

Stołowy
dobry fachowiec do restauracji lub kawiarni, lat 35 trzeźwy i uczciwy poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 82 871

Dziewczyna
z praniem gotowaniem poszukuje posady stałej w Poznaniu 1. 5. Oferty Kurjer zdw 82 906

Początkująca
biurowa z praktyką szuka jakiejkolwiekbądź posady. Łaskawe oferty proszę do Kurjera Poznańskiego zdw 82 912

Panienka
pracująca obecnie u lekarza poszukuje jakiejkolwiek pracy tylko w godzinach wieczornych. Łaskawe zgłoszenia pod Antowski, Poznań, Noskowskiego 6. zdw 82 918

Dziewczyna
szuka posady z gotowaniem 1 maja Oferty Kurjer zdw 82 945

Dziewczyna
uczciwa i sumienna szuka posady do prac domowych. Oferty Kurjer zdw 82 949

Dziewczyna
do wszystkiego bez gotowania szuka posady 1. 5. Oferty Kurjer zdw 82 892

Tłumaczka
sekretarka. Inteligentna pani, która doskonale włada obcemi językami, wykształcona zagranicą, szuka zaraz zajęcie odpowiednie. Zgłoszenia listowe z podaniem adresu „Gościna", pokój 1, Marszałka Focha 21, Rekomendacje. Telefon 63 12. zd 82 883

Panienka
z ukończoną szkołą gospodarczą, kurs handl. poszukuje jakiejkolwiek posady, ewtl. za kaucją. Zgłoszenia Kurjer zdw 82 879

Kuchmistrzyni
gospodyni, znająca dobrą kuchnię, wyroby zaprawy konserw i drób, może prowadzić samodzielnie gospodarstwo, poszukuje posady 1. V. Posiada dobre referencje. Oferty Kurjer jw 5 887

Panienka
pozamiejscowa, znająca szycie szuka posady ewentualnie jako podręczna krawcowej tylko z utrzymaniem Oferty Kurjer jw 5 888

Kucharka
poszukuje samodzielnej posady do prowadzenia gospodarstwa domowego. Zgłoszenia Kurjer zdw 83 031

Biegła
maszynistka z własną maszyną, z ukończoną wyższą Szkołą Handlową poszukuje posady. — Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 82 979

Bufetowy
złoży 500 zł kaucji, dzielny swojem zawodzie Oferty Kurjer zdw 82 980

500 zł
kaucji za posadę robotnika lub innej. Oferty Kurjer zdw 82 982

Absolwent gimnazjalny
poszukuje jakiejkolwiek posady biurowej. Zgłoszenia Kurjer pod zdw 82 985

Służąca
uczciwa z gotowaniem, dobremi świadectwami, poszukuje posady od 1 maja. Oferty Kurjer zdw 82 990

Dziewczyna
uczciwa, poszukuje posady od 1 maja. Dobre świadectwa. Zgłoszenia Kurjer zdw 82 991

Służąca
samodzielna z dobrem gotowaniem, w młodszym wieku, poszukuje posady od 1 maja do lepszego domu. Zgłoszenia Kurjer zdw 83 011

Szofer monter
z dobremi świadectwami i referencjami, znający różne typy maszyn, poszukuje posady miejscowość obojętna. Kiełbasiński Żabikowo, Poznań. zdw 83 012

Gospodyni
samodzielna młodsza, uczciwa, pracowita, poszukuje posady. — Zgłoszenia Kurjer zdw 83 015

Dziewczyna
wiejska, uczciwa, poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 83 016

Dziewczyna
wiejska szuka posady do wszystkiego od 15 lub 1 czerwca do dwóch, trzech osób starszych. — Oferty Kurjer zdw 83 017

Sierota
znająca szycie, poszukuje posady bez gotowania do dzieci, miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer zdw 83 020

Poszukuję
posady jako kucharka do restauracji. Zgłoszenia Kurjer zdw 83 035

Gospodyni kuchmistrzyni
pierwszorzędna, znająca także zarząd wielkich domów, poszukuje posady także na sezon do wód. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 83 128

Posługaczka
szuka posady. Oferty Kurjer zdw 83 135

Posługaczka
poszukuje posługi po południu. — Oferty Kurjer zdw 83 138

Samodzielna
krawcowa poszukuje pracy w dom i na wieś wyjeżdża. Oferty Kurjer rw 13 840

Kucharka
z dobremi świadectwami szuka posady w lepszym domu, do wszelkiej pracy domowej, najchętniej do dwóch lub 3 osób. Zgłoszenia Kurjer zdw 82 966

Praczka
uczciwa szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 83 043

Panienka
która była już u dzieci poszukuje posady bez spania zaraz lub 1. 5 Oferty Kurjer zdw 83 125

Służąca
do prac domowych z gotowaniem szuka posady, najchętniej do bezdzietnego państwa, świadectwa posiada dobre. Łaskawe oferty Kurjer zdw 83 079

Dziewczyna
do wszystkiego z dobremi świadectwami poszukuje posady zaraz. Oferty proszę skierować do Kurjera zdw 83 089

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady do prac domowych w lepszym domu, ewentualnie do dzieci lub do pomocy kucharki. Oferty Kurjer zdw 83 092

Młoda
inteligentna ekspedjentka z branży artykułów męskich pisząca na maszynie szuka posady. Oferty Kurjer zdw 83 097

Gospodyni
samodzielna znająca dobrą kuchnię, pieczenie zaprawy konserw, prasowanie poszukuje posady na majątek lub probostwo od 1 maja. Zgłoszenia Kurjer zdw 83 098

Dziewczyna
skromna i uczciwa poszukuje posady zaraz lub 1. 5. Zgłoszenia Kurjer zdw 83 096

Dziewczyna
starsza poszukuje posady do wszelkich prac domowych od 1 maja. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 103

Panienka
poszukuje posady w składzie kolonjalnym, piekarni. Pracowała rok składzie kolonjalnym. Oferty Kurjer zdw 83 105

Kucharka
w starszym wieku, zwinna, umiejąca gotować, szuka posady od 1. 15 maja także jako przychodnia. Oferty Kurjer zdw 83 106

Kowal ślusarz
mistrz, w młodym wieku, z własnemi narzędziami uczniem poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 83 115

Dziewczyna
do dzieci lub prac domowych zaraz lub 1 poszukuje posady. — Oferty Kurjer zdw 83 062

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem do wszystkiego od 1 poszukuje posady. — Oferty Kurjer zdw 83 063

Złożę
500 kaucji za otrzymanie posady ślusarza, szofera, magazyniera lub innej. Oferty Kurjer zdw 82 670

Szlifierz
szkła i obkładacz luster, poszukuje posady zaraz lub później, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 80 826

Ekspedjentka
bardzo dzielna, obeznana branżą maszyn do szycia haftem maszynowym, szuka posady, branża obojętna. Zgłoszenia Kurjer zdw 82 695

Dziewczyna
z samodzielnem gotowaniem szuka posady do wszystkiego od 1. 5. Oferty Kurjer zdw 82 614

Kucharka
samodzielna, znająca dobrą kuchnię zaprawy, dobre świadectwa, szuka posady. Oferty Kurjer zdw 82 633

Posługaczka
starsza, uczciwa szuka posady. — Oferty Kurjer zdw 82 679

Osoba
inteligentna, dobra gospodyni kucharka, dobra krawcowa, prasowanie męskiej bielizny, gospodarstwo miejskie i wiejskie, kochająca dzieci, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 82 648

Freblanka
dyplomowana poszukuje posady do dzieci. Zgłoszenia do Kurjera zdw 82 102

Posady
inkasenta, podróżującego, szofera itp. poszukuję, posiadam własny, dobry motocykl i dyplom szoferski. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 82 739

Piekarz
który samodzielnie pracuje poszukuje posady. Stanisław Jarmuż, Gancewo wieś, poczta Damasławek, pow. Żnin. zdw 82 236

Kotlarz
w miedzi, obeznany z budową aparatów gorzelniczych i umontowaniem gorzelni poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 82 725

Szukam
posady jednej osoby do wszystkiego, polecenia, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 82 635

Zecer
drukarz (Schweizerdegen), dzielny fachowiec kalkulator, szuka samodzielnego ewentualnie kierowniczego stanowiska. Świadectwa pierwszorzędne Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 82 365

DZISIAJ w KINIE

Apollo: „Marokko".
Aurora: „Tarzan, Król Dżungli".
Casino: Cnotliwe dziewczęta.
Colosseum: „Brudne pieniądze" i „Czarodziejski las".
Corso: „Ludzie tajemniczego mroku".
Edison: „Kean" czyli „Gehenna duszy".
Harfa: „Czerwony korsarz".
Metropolis: „Kochajmy się" i rewja p. t. „Może nareszcie wiosna?"
Odeon: „Maski Erwina Rejnera".
Renaissance: „U wrót śmierci", nadprogram „Upadek Paryża".
Słońce: „Płonące serca".
Stylowe: Przekleństwo krwi.
Tęcza: „Ramona".
Wilsona: „Królowa bez korony".

Panienka
z prowincji szuka posady do dzieci. Oferty Kurjer zdw 83 094

Sierota
uczciwa, poszukuje posady do dzieci lub mniejszej rodziny. Zgł. Kurjer zdw 82 652

Szukam
posady we dworze celem wyuczenia się gospodarstwa domowego. Oferty Kurjer zdw 82 693

Panie
i panowie poszukiwani do domokrążnej sprzedaży bezkonkurencyjnego artykułu, który w każdym domu znaleźć się musi. T. Simon, Marszałka Focha 43. Pw 10 558-54.240

Kucharza
lub kuchmistrza ekspedjentki do bufetu dziewczyny do kuchni poszukuję do lepszej śniadalni. — Zgłoszenia wtorek od 18.30—20 27 Grudnia 15. zdw 83 802

Służąca
potrzebna. Półwiejska 19, parter lewo. zdw 82 876

Krawcowa
dobrze polecona. Zgłoszenia piśmienne. Wiza i Maluszek, filja 27. Grudnia 5. zdw 82 889

Dziewczyna
na wieś do wszystkiego potrzebna. Między 11—13 Górna Wilda 49, mieszkanie 7. zdw 82 927

Poszukuje
się do chorej pani panny, służącej, pielęgniarki, umiejącej dobrze szyć. Posada na wsi. — Uwzględnia się tylko najlepsze rekomendacje, które nadesłać należy do Kurjera zdw 82 523

Uczennica
inteligentna z dobrego domu młodsza, jak lat 18, potrzebna zaraz do składu galanterji skórzanej. Zgłoszenia Kurjer zdw 83 127

Tylko
nasi Abonenci
otrzymają w pierwszej połowie maja — bezpłatnie — rozkład jazdy kolejowej na sezon letni.
Nowością nieomal każdego pociągu — przyśpieszone tempo!

Do 1 000
gotówki posiadam, wstąpię jako wspólnik do składu cukierków, artykułów piśmiennych lub wyrobów tytuniowych u samotnej osoby w Poznaniu, ewentualnie na prowincji. Zgłoszenia Kurjer zdw 82 790

Pszczelarz
pomocnik ogrodniczy poszukuje posady zaraz lub 1 maja. Jakób Walkowiak, Żydowo, poczta Rokietnica. zdw 82 731

Praczka
czysto pierze, prasuje przyjmie pranie poza dom. Zgłoszenia Kurjer zdw 82 730

Gospodyni
samodzielna z dobremi świadectwami szuka posady od 1. 5. Oferty Kurjer zdw 82 090

Posługi
poszukuje. Oferty Kurjer zdw 82 738

Bieliźniarka
pierwszorzędna poza dom. Oferty Kurjer zdw 82 513

28 WOLNE MIEJSCA

Apteka
na prowincji poszukuje od maja młodszego farmaceutę (kę) z prawem zastępstwa, niemieckie potrzebne. Panie lub panowie z skromniejszem wymaganiem — uprzejmi i obeznani z odręczną sprzedażą zechcą podać warunki i referencje pod dw 3355 do Kurjera Poznańskiego.

Uczeń
inteligentny, uczciwy potrzebny od 1 maja do składu kolonjalnego i delikatesów. Górniak, Krotoszyn, Kaliska. nw 9 338

Krawcowa
z dobrem szyciem i dobrym krojem poszukiwane na prowincję do prywatnego domu. Zgłoszenia Kurjer zdw 82 532

Dzielna
ekspedjentka zaraz potrzebna. Skład rzeźnicki Stanisław Zenschner, Marszałka Focha 189. śrpw 182

Samotny pan
poszukuje służącej do wszystkich prac wchodzących w zakres gospodarstwa domowego, włącznie gotowania. Zgłoszenia Kurjer zdw 82 858

Potrzebny
robotnik inkasent 500 zł kaucji. Adres Kurjer zdw 82 849

Służąca
inteligentna, dobrze polecona potrzebna do wszystkiego u bezdzietnego małżeństwa. Zgłoszenia w Banku, Piekary 1. zdw 82 832

Kawiarka
która zna Ekspress potrzebna. Sołacz, Restauracja Parkowa. zdw 82 867

Krawców
damskich, pierwszorzędne siły przyjmie Buczewski, 27 Grudnia 3. zdw 82 946

Kamasznika
przyjmę zaraz dobrą pracę — Zgłoszenia do Kurjera zdw 82 950

Bufetowa
samodzielną z obsługą gości zaraz, kaucja pożądana. Oferty Kurjer zdw 82 951

Ogrodniczego
pomocnika początkującego przyjmie od 1 maja ogrodnictwo, Poznań-Jeżyce, Grudzieniec 49. zdw 82 963

Posługaczka
porządna potrzebna. Półwiejska 22, III., prawo. zdw 82 964

Potrzebny
szewc na damskie, drewniane obcasy. Aleje Marcinkowskiego 5—16. zdw 82 965

Niania
zdrowa z dobremi poleceniami potrzebna do 9 miesięcznego niemowlęcia. Zgłoszenia z podaniem pensji i odpisami świadectw Marja Jerzykiewiczowa, Mogilno, Rynek 6. zdw 82 881

Sekretarz
adwokacki i notarjalny doświadczony i trzeźwy poszukiwany do biura w Poznaniu. Zgłoszenia z odpisami świadectw Kurjer zdw 82 957

Damski krawiec
może się zaraz zgłosić. F. Brzuska, Plac Sapieżyński 7. zdw 82 977

Biegła
maszyniarka na spodnie zaraz. Mostowa 26, mieszkanie 10. zdw 82 983

Poważne
T-wo Sp z o. o. poszukuje solidnych przedstawicieli na obszarze Rzeczypospolitej i wolnego miasta Gdańska, celem zorganizowania sprzedaży artykułów potrzebny w każdym domu. Zyski duże i zagwarantowane. Oferty sub „Hermes", biuro ogłoszeń „Mar", Katowice, ul. Dworcowa 18. nw 9 281

Posługaczka
młoda, czysta uczciwa, dobrze polecona może się zgłosić po południu od 5 do 7 Przecznica 9, I., lewo, drugie wejście do kuchni. zdw 82 214

Pomocnik
szewski potrzebny. Wyspiańskiego 13. zdw 83 100/1

Szwaczki
poza dom wprawne w szyciu fartuchów potrzebne. Wytwórnia fartuchów, M. Garstecki, Kozia 19. zdw 82 998

Potrzebny
pomocnik krawiecki. Półwiejska 4, mieszkanie 23. zdw 83 004

Uczeń
fryzjerski i uczennica potrzebni zaraz. Poznańska 22. zdw 83 022

Prasowaczka
potrzebna zaraz. Prasowalnia, ul. Jaskółcza 32. zdw 83 034

Posada
biurowa za udzieleniem 2—3 000 pożyczki. Wysoka, uczciwa gwarancja. Oferty zdw 83 038

Uczeń
fryzjerski potrzebny zaraz. Różański, Strumykowa 38. zdw 83 039

Praczka
potrzebna. Dąbrowskiego 23, — mieszkanie 3. zdw 83 041

2
pomocnikom wynajmę warsztat krawiecki. Adres Kurjer zdw 83 129

Służąca
młoda, zdrowa, czysta, z gotowaniem, tylko dobrze polecona za dobrem wynagrodzeniem potrzebna. Pocztowa 21, mieszk. 2. zdw 83 134

Skromna panienka
do dzieci szkolnych z cośkolwiek szyciem potrzebna zaraz do lepszego domu. Oferty Kurjer Poznański zdw 83 054

Poszukuję
doświadczonej krawcowej w dom Zgłoszenia od godz. 7. Konkiewiczowa, Chełmońskiego 10. rw 13 845

Dzielna
ekspedjentka z dłuższą praktyką w rzeźnictwie zaraz lub później. Niklasiewicz, Wrocławska 37. rw 13 848

Czeladnik
krawiecki do ręki potrzebny. — Grobla 19, Królikowski. rw 13 849

Przedstawicielstwo
większych zakładów przemysłowych do odania na Wielkopolskę i Pomorze agentowi ustosunkowanemu w branży galanteryjnej, piśmiennej i kosmetycznej. Zgłoszenia tylko poważnych reflektantów Kraków, Skrytka pocztowa 152. nw 9 343

Inteligentne
dobrze reprezentujące się panie poszukiwane jako przedstawicielki na bardzo pokupny, nowoczesny artykuł na dogodnych warunkach Zgłoszenia między 10—1 i 3—7 Ul. Kramarska 27, I., prawo, nar. Wielkiej. zdw 82 968

Do dzieci
dziewczyna zdrowa, uczciwa, z lepszego domu potrzebna zaraz. Doktorowa Rernacka Miłowody, stacja Oborniki. zdw 83 021

Ekspedjentka
młodsza może się zgłosić od 1. 5. 1931. Ig. Borowczyk, mistrz rzeźnicki, Poznań, Wielkie Garbary 8. zdw 83 047

Krawcowa
dzielna potrzebna zaraz i kilka uczennic. Marji Magdaleny 1 III. dw 3383

Pokojowa młodsza
uczciwa, skromna i czysta także sierota, władająca językiem polskim i niemieckim, potrzebna na stałą i dobrą posadę do Katowic. Zgłoszenia odpisami świadectw do Kurjera dw 3 390

Pomocnik
krawiecki dobry spodniarz któryby mógł objąć warsztat z pracą potrzebny Wskaże Kurjer zdw 83 117

Warsztat
krawiecki wydzierżawię. Wskaże Kurjer zdw 83 118

Ogrodnik
potrzebny na 2 miesiące. Zgłoszenia maj Gorszeniec, powiat szamotulski zdw 83 119

Dziewczyna
do dziecka cały dzień. Wielkie Garbary 23 a mieszkanie 10. zdw 83 122

Krawcowa
dobrym krojem płaszcze, suknie potrzebna. Adres Kurjer zdw 83 084

Maszynistka
do konfekcji damskiej już potrzebna Poznań A. Bauman ul. Wroniecka 5. zdw 83 111

Może
się zgłosić młodszy cukiernik pod dyspozycję Dobry pracownik, trzeźwy i spokojny. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod nw 9 346

Zdolnych
agentów do sprzedaży narzędzi rolniczych przyjmuje „Kosynier", Lwów, Gródecka 97. nw 9 342

Ekspedjentka
z branży rzeźnickiej zaraz potrzebna. W. Potocki, Półwiejska 36. zdw 83 070

Humor zagraniczny

— Panie starszy! Od kwadransa gwiżdżę na pana...
— Bardzo przepraszam. Sądziłem, że to sroka w ogrodzie...

(Lustige Blätter, Berlin). S. F.

Przedpłata na miesiąc maj 1931, za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped. zł 4.96, w agencjach w mieście zł 4,50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4,70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 5.01 kwartalnie zł 15.03, pod opaską w Polsce zł 9,00, pod opaską w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 30 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr, na stronie czwartej 120 gr, na stronie drugiej 150 gr, przed wiadomościami potocznemi 240 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt, do godz. 9 przedpołudn. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 30 gr, każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matryckowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną, codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materjał poświęcony danej uroczystości.

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.